

Werken. Deel 1: Gedichten

Hadewijch

editie J. Heremans en C. Ledeganck

bron

Hadewijch, *Werken. Deel 1: Gedichten* (eds. J. Heremans en C. Ledeganck). C. Annoot-Braeckman, Gent 1875

Zie voor verantwoording: http://www.dbnl.org/tekst/hade002werk01_01/colofon.htm

© 2009 dbnl



Liederen.

*

I.

Ay al es nu die winter cout
 Cort de daghe ende de nacht langhe
 Ons naket saen een somer stout
 Die ons ute dien bedwanghe
 Saen sal brenghen dat es in scine
 Bi desen nuwen iare
 Die hasel brenghet ons bloemen fine
 Dat es een teeken openbare

- Ay vale vale millies
 10. Ghi alle die nuwen tide
 Si dixero non satis est
 Omme minne wilt wesen blide.

* 5. dats nu in schine. - 8. teken openbare. - 10. die in nuwen.

*

Ende die van fieren moede sijn
 Wat storme hen doer de minne
 Ontmoet ontfaense al soe fijn
 Alsoe dit es daer ic al ane winne
 Ende winnen sal God geve mi al
 Dat ter minnen best become
 Na haerre ghenoechten weghe mesval

20. Si mi die meeste vrome
 Ay vale vale millies
 Ghi alle die aventure
 Si dixero non satis est
 Wilt doghen om minnen nature.

Ay wat salic doen ellendech wijf
 Met rechte maghic wel tghelucke haten
 Mi rouwet wel sere mijn lijf
 Ic en mach minnen noch laten
 Te rechte mi es beide fel

30. Gheluc ende avonture
 Ic dole mijns en es niement el
 Dat scijnt ieghen nature
 Ay vale vale millies
 U allen laet dies ontfarmen
 Si dixero non satis est
 Dat minne mi dus laet carmen.

Ay ic was ie op die minne stout
 Sint icse eerst hoerde noemen
 Ende verliet mi op haer vrie ghewout

40. Dies willen mi alle doemen

* 15. alsoe. - 18. datter....best come. - 29. wel. - 37. ye op de minne.

*

Vriende ende vreemde ionc ende out
 Dien ic in allen sinnen
 Diende ie ende was van herten hout
 Ende onste hem allen der minnen
 Ay vale vale millies
 Ic rade hem dat si niet en sparen
 Si dixero non satis est
 Hoe ic hebbe ghevaren.

- Ay arme ic en mach mi selven niet
 50. Doen leven noch sterven
 Ay soete God wat es mi ghesciet
 Dat mi de liede bederven
 Lieten si u mi allene doch slaen
 Ghi soudet best gheraden
 Na recht al dat ic hebbe misdaen
 Ende bleven buten scaden
 Ay vale vale millies
 Die Gode niet ghewerden en laten
 Si dixero non satis est
 60. Ende niet en minnen ende haten

Die wile dat si sijn over mi
 Wie sal haer lief dan minnen
 Si ghinghen bat hare weghe vri
 Daer si u leerden kinnen
 Si willen u te hulpe staen
 Met mi dies cleine behoeven
 Ghi cont na recht soenen ende slaen
 Ende met clærre waerheit proeven

* 43. ye was ende. - 53. si mi u. - 63. weggen. - 65. hulpen.

*

- Ay vale vale millies
 70. Alle die met Gode plechten
 Si dixero non satis est
 In soenen noch in rechten.

- Ay Salomon ontradet dat werc
 Dat wi niet ne ondersueken
 Die dinghen die ons sijn te sterc
 Noch dat wi niet en roeken
 Hoghere dinghen dan wi sijn
 Dat wi die ondervenden
 Ende laten ons die minne fijn
 80. Vri maken ende benden
 Ay vale vale millies
 Die der hogher minnen rade
 Si dixero non satis est
 Volcemt van grade te grade.

- Der menschen sinnen sijn soe clene
 Daer mach wel vele God boven
 God es van allen wijs allene
 Dies sal men alles hem loven
 Ende laten hem sijn ambacht doen
 90. In wreken ende in ghedoghen
 Hem en es gheen werc soe verre ontfloen
 En comt hem al vore die ogen
 Ay vale vale millies
 Die hem der minnen volgheven
 Si dixero non satis est
 Ende haren ogen ghenoech volleven.

* 73. ontradet were. - 77. hoge dingen dat. - 79, de minne, - 85. cleene.

*

God moete ons gheven nuwen sin
 Ter edelre minnen ende vrie
 Dat wi soe nuwe leven daer in
 100. Dat ons die minne ghebenedie
 Ende nuwe make met nuwen smake
 Dien si can nuwe volgheven
 Die minne es nuwe gheweldege orsate
 Dien die der minnen al nuwe volleven
 Ay vale vale millies
 Dat nuwe der nuwer minnen
 Si dixero non satis est
 Dat nuwe wilt nuwe bekinnen.

*

106. nuwe nuwe der minnen.

*

II.

Tsaermeer sal in corten tide
 Tsap van den wortelen opwaert slaen
 Daer bi sal verre ende wide
 Beemt ende cruut sijn loef ontfaen
 Dies soe hebben wi sekeren waen
 Die voghele werden blide
 Die gheet in minnen te stride
 Hi sal verwinnen saen
 Op dat hi niet en mide.

10. Die niet en spaert vore hoge minne
 Hi es ane alle sine werke vroet
 Die minne es joncfrouwe ende conincginne
 Die meneghen maect hoghen moet
 Soe dat hi boven al hare goet
 Set toe cracht ende sinne
 Daer minne dat werc ane kinne
 Hoe welt si hare tiersten doet
 Hi es die minne verwinne.

* 10. spart. - 12. jonfrouwe ende coninghinne.

*

- Maer daer omme es si minne ende vrouwe
 20. Dat si es moeder van alre doecht
 Si es drachtech ende draghet allene die trouwe
 Daer ghi alle die mint u bi vermoghet
 Si hevet ons allene verhoghet
 Ende ghebetert allen rouwe
 Ic bidde hare datse ons bescouwe
 Ende groyen doe die ioghet
 Datse ons al minne voltrouwe.

- Hoe suete es minne in hare nature
 Dat si alle andere cracht verwint
 30. Die mint hi doghet sware avonture
 Eer hi hem ane minne sede bekint
 Dat hi van hare al si ghemint
 Soe smaket hi bettere ende suere
 Hi ne mach ghedueren ene ure
 Eerne minne al in minne bint
 Ende in ghebruken vuure.

- Die onghebruken in minne haket
 Hi sal verwinnen al sinen noet
 Hine mach niet sterven dien minne gheraket
 40. Hare name amor es van der doet
 Die dade dat die minne gheboet
 Ende daer inne niet en ghebrake
 Si es welde van alre sake
 Minne es dat levende broet
 Ende boven alle ghenuechte in smake.

* 23. allen. - 33. sure. - 36. vuere. - 37. om ghebruken. - 41. de minne. - 43. zaken.

*

- Mi sijn mine nuwe sange
 Een toe in groten wene bracht
 Die ic hebbe ghesongen lange
 Ende van minnen scoene hertcracht
 50. Al hebic te cleine ghewracht
 Mi doet wel wee ende ange
 Dat ic niet ne ommevanghe
 Die onverwonnene cracht
 In ghebrukene van minne bedwanghe.

- Ic mach wel vander minnen fine
 Voert swighen mine daghe meer
 Daer ic bi blide plach te sine
 In singhene in sprekene wilen eer
 Doe mi haer rike gheleer
 60. Dede blijsscap in scine,
 Daer ic nu doghe pine
 Ende van herten seer
 Dies oudic ende dwine.

- Dus hevet mi der minnen pine verquolen
 Dat ic een toe niet meer en doech
 Die mi eerst leide te haerre scolen
 Daer ic hare wise wondere soech
 Ende si mi sider die ontoech
 Ende mi vele hevet verholen
 70. Doch willic gherne al dolen
 Want minne niet en loech
 Dat si mi hevet bevolen.

* 50. hebbic. - 58. in singhene in springhene. - 60. schine. - 66. harre.

*

Woude mi minne nuwe daghe
 Gheven die mi sijn soe out
 Soe soudic swighen miere clagen
 Die nu es soe menechfout
 Ende vri hare leven stout
 Daert mi nu es al waghe
 Hoe gherne ic dat saghe
 80. Die minne doe hare vrie ghewout
 Ane mi alst hare behage.

Al doet mi soe over sere
 Dit ic mi minnen ellendich weet
 Die minne doet al haren vrienden ere
 Die haer met trouwen sijn ghereet
 Soe dat si in lief in leet
 Verstaen haer rike ghelere
 Die dat werken sonder kere
 Ende die minne al in minne beveet
 90. Si bliven in hare rike geheere.

Ghelijc dat ons die scone rose
 Metten douwe comt ute den doerne ghegaen
 Soe sal die mint dore alle bose
 Met toeverlate hare storme ghestaen
 Hi sal vri al sonder waen
 Dore wassen alle nose
 Dies hevet die hertelose
 Sijn deel wel saen gedaen
 Daer vri sijn die amorose.

* 83. dat ic nu. - 89. in minnen.

100. Die de minne wilt omvaen
Hie moet scuwen alde lose
Al es nu suete hare cose
Men sal bekinnen saen
Dat valsch es haere ghelose.

*

III.

Die tekene doen ons wel in scine
 Voghele bloemen lant die dach
 Dat si verwinnen selen hare pine
 Die de winter sere wach
 Want hem de somer troesten mach
 Soe steet hem blide saen te sine
 Daer ic moet doghen swaren slach
 Ic ware oec blide gave mi dat minne
 Ghelucke dat nie en plach.

10. Ay wat dedic den ghelucke
 Dattet mi ye was soe onhout
 Dattet mine nature soe sere verdrucket
 Boven alle menschen menichfout
 Dattet mi trouwe niet en vergout
 En ware somwile bi enen tucke
 Nu mach lichte het was mijn scout
 Dies willic dolen ute minen stucke
 Die minne doe met mi haer vrie ghewout.

* 5. dat hem. - 9. dat nie met mi en. - 17. uut. - 18. haer gewout.

*

- Mocht ic mi op die minne betrouwen
 20. Het mochte mi noch in staden staen
 Want si mi dogen dade in trouwen
 Dat ic dies ware in goeden waen
 Dat minne in trouwen hadde ghedaen
 Ende si minen noet dan woude bescouwen
 Mocht sijn dat en ware mi niet te saen
 Want mi es die scilt soe sere duerhouwen
 Hi en can eentoe niet meer slaghe ontfaen.

- Die dit al mochte verstaen in goede
 Hi hadde dat mi es onghereet
 30. In scaden in scanden in wedermoede
 Omme minne al doghen sonder wreet
 Ende om alle cost alsoe ghemeet
 Alsoe dit sijn mine beste spoede
 Als een die niet bat en weet
 Die dus dade hi hete die vroede
 Ic en bens niet dats mi leet.

- Alsoe nu den troest alsoe nu de wonde
 Ghevet de minne die vele des can
 Na grote slage ghevet si ghesonde
 40. Hoe soude hem ghehoeden dies yeman.
 Die toe set al dat hi ye ghewan
 Nochtan heelt si hem hare conde
 Den enen ghevet si dien sijs an
 Die suete cussene van haren monde
 Den anderen sleetse in den ban.

* 24. noet woude. - 26. dorhouwen. - 27. canre toe. - 35. hiete. - 40. gehueden des.

*

- Ay deus wie sal den ghenen absolveren
 Dien de minne te banne doet
 Si selve wilt hi iegen haer pleideren
 Dat hi hare doe soe stout ghemoet
 50. Dat hijt al houde voer groten spoet
 Pine ende joye in een hanteren
 Ende hijt al effene neme vore goet
 Soe leertene minne jubileren
 Ende maectene al haer wonders vroet.

- Na groten storme werdet dat weder scone
 Dat wert ons dicke wel in scijn
 Bi wilen belghen ende daer na soene
 Doet de minne ghestade sijn
 Die minne met allen proevet soe fijn
 60. Hi wert bi minnen pine soe coene
 Dat hi swert minne ic ben al dijn
 Ic en hebbe niet el dan di te verdoene
 Ay edele minne sidi al mijn.

- Liete mi tghelucke in minnen ghenesen
 Dat mi ye hevet soe ghehaedt
 Ic soude noch der minnen al minne wesen
 Op dat mijn wee yet hadde bat
 Soe woudic in haer diepe gewat
 Al mine vonnessen verlesen
 70. Ende minnen in minne gheven scat
 Ware mine nature soe hoghe gheresen
 Soe soude mijn honger wesen sat.

* 52. vor ghoet. - 59. d.m. pr. m.a.s.f. - 66. ic soude noch minne al m.w.

W Wi sijn in der minnen cost te lat
Dies sijn wi hare te vreemde in desen
Dus bliven wi arm wet alle dat
Die der minnen ware na hare ghetesen
Si gave hem hare rike ende haren scat.

*

IV.

Nu sal die tijt ende de voghele droeven
 Dies en sal hi niet behoeven
 Die hem met waerheyden wilt voegen
 Te werkene in hogher trouwen raet
 Hi sal sinen lieve met trouwen ghenoeghen
 Dats dat alrerijcste toeverlaet.

Hoe dat el metten tide steet
 Die metten werken in waerheit geet
 Hem es alle uren wel gereet

10. Bloyen blijscap somer ende dach
 Hi es altoes nuwe ende van niede heet
 Hem en doet meer winter weder slach.

Die hem met trouwen in waerheit gheeft
 Ende met waerheiden dan trouwen levet
 Dat verhoelne woert wert hem gheseghet
 Dat nieman vreemders en mach verstaen
 Dan diet van smake ghevoelt al hevet
 Ende in hoech gheruchte silentie ontfaen.

* 10. blijscap. - 14. trouwe. - 15. wort.

*

- Na neder stille hoech gheruchte
 20. Volcomene troest ende anxteleke sochte
 Ondanc hebbe hem daer iegen duchte
 Sint dat al hevet dus groet ghewin
 Die edele bloemen metter vrochte
 Verstant ende merc vri edel sin.

- Ay edele sinne waer sidi henen
 Hoe moghedi u dus neder ghelenen
 Die langhe ghetoent hebt ende ghescenen
 Ochte ghi op trouwe altoes moest teren
 Ochte ghi van trouwen ye wort gherenen
 30. Hoe moghedi u met minne generen.

Vele essere gheroepen ende scone ghetoent
 Ende lettelt vercoren wat hulpt verscoent
 Die lose sijn selve doch meest gehoent
 Alse trouwe na werken sal ghelden al
 Ende si hare vriende alle croent
 Met dat si es ende wesen sal.

- Mer vri edele sinne ende wel gheboren
 Beide gheroepen ende vercoren
 En spaert cost noch pine daer voren
 40. Te levende in hogher trouwen vlijt
 Uwe leven si al heilich toren
 Tote ghi uwes lief gheweldech sijt.

* 20. anxtelic. - 21. hem die daer. - 23. edel. - 26 en 30. moegdi. - 28. wilt teren. - 31. esser. - 32. luttel. - 37. Maer. - 39. spart. - 41. alle. - 42. liefs.

*

Ay herten en laet u niet vernoyen
Uwe meneghe smerten u sal saen bloyen
Ghi selt alle storme dore royen
Tote dat ghi comt in dat weldeghe lant
Daer lief in lief sal al doer vloyen
Dies si hier edele trouwe u pant.

- God moete den edele redene gheven
50. Die hem verlichte dellendeghe leven
Die nu ghequetset sijn ende sere verdreven
Onder der wreeder vreemder slach
Alsoe lief in lief sal werden verheven
Hoe wel het hem dan liken mach.

* 44. smerten sal. - 45. dor. - 52. wredere vrenden.

*

V.

Al droevet die tijt ende vogeline
 Dan darf niet doen die herte fine
 Die doer minne wilt doghen pine
 Hi sal weten ende kinnen al
 Sute ende wreet
 Lief ende leet
 Wat men ter minnen pleghen sal.

- Die fiere, die daertoe sijn gedeghen
 Datse onghecuster minnen pleghen
 10. Si selen in allen wege daer ieghen
 Stout sijn ende coene
 Ende al ghereet ontfaen
 Si troest si slaen
 Van minnen doene.

* 10. alle.

*

Der minnen plegen es onghehoert
 Alse hi wel kint dies hevet becoert
 Want si in midden den troest te stoert
 Hine can ghedueren,

20. Dien minne gheraect
 Hi ghesmaect
 Vele onghemoeder uren.

Bi wilen heet, bi wilen cout,
 Bi wilen blode, bi wilen bout
 Haer onghedueren es menechfout
 Die minne al maent
 Die grote scout
 Haerre riker ghewout
 Daer si ons toe spaent.

30. Bi wilen lief, bi wilen leet,
 Bi wilen verre, bi wilen ghereet
 Die dit met -trouwen van minnen versteet
 Dat es jubileren
 Hoe minne versleet
 Ende omme veet
 In een hanteren.

Bi wilen ghenedert bi wilen ghehoghet
 Bi wilen verborghen bi wilen getoget
 Eer sel van minnen wert ghesoeghet

* 15. ongehort. - 16. becort. - 27. Hare. - 38. selc....ghesoghet.

*

- Doghet hi grote avonture
40. Eer hi gheraect
Daer hi ghesmaect
Der minnen nature.

Bi wilen licht bi wilen swaer
Bi wilen donker bi wilen claer
In vrien troest in bedwongen en vaer
In nemen ende in gheven
Moeten die sinne
Die dolen in minne
Altoes hier leven.

* 39. groet. - 45. bedwonghen.

*

VI.

- Alse ons onsteet de merte
 Verquicken alle dinghe
 Ende alle crude ontspringen
 Ende werden sciene groene
 5 Alsoe doet de begherte
 Ende die minne sonderlinghe
 Want si wilt al verdingen
 Ende werden in minne soe coene
 Dat si haer al in minnen gheve
 10. Ende minne met minnen leve
 Dat hare dies iet ontbleve
 Dies hadsi grote smerte.
- Die op beghint te gane
 Sie dat hi niet en verliest
 15 Den erenst van goeden werken
 Ende diene doer die ere van minnen

* 6. de minne. - 11. dies ontbleve.

*

- Ende leve in hoghen wane
 Van dat sijn herte kiest
 Minne salne wel ghesterken
20. Hi sal sijn lief ghewinnen
 Want minne niet en can
 Haer selven ontsegghen ieman
 Si ne gheve hem dat si hem an
 Ende meer dan daer sine selve toe spane.
- 25 Die minne met wane draghet
 Dien hevet noch rijm bedwonghen
 Dat hi niet en can ghegroyen
 Alset ghenoecht der minnen soe gevoelt hi
 Der edelre minnen waghe
30. Daer en wert geen loef ontspronghen
 Hi en mach oec niet wel bloyen
 Daer en si die sonne bi
 Dat es gherechte minne
 Die bloyen doet de sinne
- 35 Verliest hi ochte winne
 Dats hem altoes behaghe.
- Die metter iongher ioecht
 Ane minne doet beghin
 Ende hare al es onderdaen
40. Ende ghevet al sine cracht
 Ende dat oercondet metter doecht
 Ende daertoe doet alden sin
 Hi sal al vri ontfaen
 Die ongehoerde macht

* 41. orcondet.

*

45 Dat sal hi wel volbringhen
 Ende sal hem niet ontlinghen
 Hi sal noch de minne dwinghen
 Ende wesen al hare voeghet.

Waer vinde ic der minnen iet

50. Die mi ute mi doet dolen
 Na miere herten ghenoeghen
 Dat iet suete mine pine
 Al volch ic hare si vliet
 Al dole ic in hare scolen

55 Si en wille mi in al voeghen
 Het wert mi saen in scine
 Ay ic spreke van herten noet
 Mijn wederstoet die es te groet
 Ende mi es derven der minne eene doet

60. Want ic en macher gebruiken niet.

Sint ic al minnen soude

Wan gave si mi al minne
 Doch na mijn cleine begheren
 Dat ware mi ghenoech te clene

65 Doch hebbic omme minnen houde
 Verteert al mine sinne
 Ic en weet wies mi gheneren
 Si weet wel wat ic mene
 Want ic hebbe soe dat mine verlevet,
 70. Ic en hebbe el niet si en ghevet,
 Ende al gave si iet hongher blevet
 Want ict gheheel al woude.

* 49. vindic. - 50. die nu. - 59. der minnen een doet. -60. Want in. - 63. clene. - 67. weet mi wies. - 68. meene.

*

- Ay hoe maghic dan ghedueren
 Ende si die dit meer leven
 75 Dat ons de minne geet vore
 Ende haer selven aldus onthout
 Ay suetste alre creaturen
 Dat ghi mi u niet en wilt volgheven
 Soe vele alse mi uwes behore
 80. Dat en maket mi niet soe stout
 Maer ic claghe van uwen vrienden
 Die u ie met trouwen dienden
 Ende ye gherne haer wesen ontsienden
 Omme suetheit uwer naturen.
- 85 ¶ Nu syn si in swaren banden
 Ende vremde in haers selfs lande
 Daer dolen si in de hande
 Der vreemder avonturen.

* 74. si diet meer. - 79. uwer. - 80. so stout. - 85. in hare zware. - 86. hars. - 87. die hande.

*

VII.

- Bi den nuwen iare
 Hoept men der nuwer tide
 Die nuwe bloemen sal bringhen
 Ende nuwe blyscap menechfout
 5 Die doghet omme minne vare
 Hi mach wel leven blide
 Si ne sal hem niet ontlingen
 Want minnen rike ghewout
 Es nuwe ende wel ghemate
 10. Ende suete inden ghelate
 Ende suetet met orsate
 Alle nuwe sware.

- Ay hoe nuwe ware nu de ghene
 Die nuwer minnen diende
 15 Met nuwer rechter trouwen
 Alsoe nuwe te rechte al soude
 Tierst dat hem minne verscene
 Soe hadde hi lettelt vriende

* 4. blisscap. - 11. suete. - 17. verscoende. - 18. luttel.

*

- Dat dorste hem lettel rouwen
20. Hadde hi der minnen houde
Want si ghevet dat nuwe goet
Dat maket den nuwen moet
Die in al nuwen doet
Daer minne nuin ghereene.
- 25 Ay de minne es nuwe alle uren
Ende si vernuwet alle daghe
Si maect de nuwe nieboren
Altoes in nuwen goede
O wi hoe mach die oude ghedueren
30. Die hem voer minne versaghe
Hi levet wel out in toren
Altoes te cleinen spoede
Want hi es van den nuwen ontweghet
Ende hem es dat nuwe ontseghet
- 35 Dat in de nuwe minne gheleghet
In nuwer minnen nature.

- Ay waer es nu nuwe minne
Met haren nuwen goede
Want mi doet mine ellende
40. Te menech nuwe wee
Mi smelten mine sinne
In minnen oerewoede
Die afgront daer si mi in sende
Die es dieper dan die zee

* 24. ghereene. - 28. gode. - 42. oeren woede.

*

45 Want hare nuwe diepe afgronde
 Die vernuwet mi de wonde
 Ic en sueke meer ghesonde
 Eer icse mi nu al kinne.

Maer die nuwe oude vroede

50. Die nuwe hem minnen gheven
 Ende nuwe hem dan niet en sparen
 Die hetic nuwe ende out
 Si leven in hoghen moede
 Want si hem ane minne cleven

55 Ende met niede altoes ane staren
 Dies wast in minnen haer ghewout
 Want si moeten alle nuwe hem wenen
 Ende alsoe oude op minne leven
 Daerse lief wilt leiden henen

60. Met nuwen woede in nuwen woede.

Die nuwer minnen scolen
 Met nuwer minnen volghen
 Na nuwer minnen rade
 In nuwer trouwen ere

65 Si scinen dicke in dolen
 Nochtan sijn si diepst verswolgen
 In minnen ongenade
 Daer si na swelten sere
 Ende soe comt dat nuwe clare

70. Met allen nuwen ware
 Ende bringhet nuwe openbare
 Dat mi hadde stille bevolen.

* 48 mi nuwe al. - 57. alsoe nuwe. - 71. Oppenbare.

*

- Ay hoe suete es nuwe melden
 Al ghevet nuwe kere
 75 Ende menech nuwe doghen
 Het es nuwe toeverlaet
 Want minne saelt ons wel ghelden
 Met groter nuwer ere
 Die minne salre ons met doen hoghen
 80. In minnen hoechste raet
 Daer dat nuwe gheheel sal sijn
 In nuwen gebrukene fijn
 Alse nuwe minne es al mijn
 Ay dit nuwe ghesciet te selden.
- 85 ¶ Alle die dit nuwe scuwen
 Ende hem met vrenden nuwen vernuwen
 Hem selen de nuwe mestruwen
 Ende met allen nuwen scelden.

* 88. Allen nuwe.

*

VIII

- Altoes machmen van minnen singhen
 Eest herfst eest winter eest lenten eest somer
 Ende iegen haer ghewout verdinghen
 Want en ontstect hare nieman vromer
 5 Mer wi traghe segghen dicke in comer
 Souden si mi alsoe na bedwinghen
 Ic mach mi metten genen minghen
 Die rasten hebben gheploen
 Ende bliven thuis waer mochtic
 10. Gaen om mijn verdoen.

- Die nedere metten armen sinnen
 Die sijnt die den cost ontsien
 Dat si hem scuwen vander minnen
 Daer hem al goet af soude ghescien.
 15 Ochte si hem van den dienste ontien
 Nemen dat sire ane winnen
 Trouwe salse toenen ende arm doen kinnen
 Vore der minnen rike al bloet
 Dese sijnt die dat hare verdaden
 20. Sonder der minnen noet.

* 2. erfst. - 4. onstect.

*

- Die gherne woude doghen tsuete ellende
 Die weghe ter hogher minnen lant
 Hi vonde sijn lief sijn rike ten inde
 Des ghevet die trouwe segel ende pant
 25 Nu es menech dorpre soe truwant
 Hi nemt dat hem es naest ghehende
 Ende blivet vore minne die onbekinde
 Metter truancien cleet
 Soe en hevet hi vorme noch ere
 30. Daer minne dat haer bi versteet.

- Scone ghelaet ende scone cleder
 Ende scone redene cieren den man
 Al doghen om minne ende niet te wreder
 Dat es scone ghelaet die dat wel can
 35 Die werke sijn de cleder dan
 Met nuwen niede ende niet te ghemededer
 Ende den vreemden te alre noet ghereder
 Dan ane sijns selfs bekinnen
 Dat es varuwe die tekene cieren
 40. Alre meest vore hogher minnen.

- Vorwerdeghe woert ende grote ghichten
 Buten huus ende scone cost daer binnen
 Eren den man meest ende verlichten,
 Hier bi machmenne best bekinnen
 45 Alsoe eest oec met hem die minnen
 Eest dat si inder waerheit stichten

* 24. dies. - 27. minne onbekinde. - 31. cleeder. - 32. redenen. - 33. wreeder. - 41. wort. - 42. sconen.

*

Ende met scoenre cost daer binnen dichten
 Alsoet minnen best betame
 Ende gheven al minne om minne

50. Die ghichte es minnen best bequame.

Ic segghe van minnen ende rade
 Ghecierden cost ende heersche daet
 Dat trouwe soude ghelden dat minne verdade
 Dats meneghen cleine toeverlaet

55 Die inden bande van minnen staet

In onghebrukene ende in onghenade
 Die minne loent altoes al comt si spade
 Dats daertoe mine sage
 Die hare volgen si liden

60. Meneghen nacht bi dage.

Wie soude van minnen altoes gheprisen
 Die ghevet bi daghe soe meneghen nacht
 Dien si soude cleden eren ende spisen
 Dien doet si al ute siere macht

65 Die gherne goude der minnen pacht

Souden si in allen rechte wisen
 Ende met trouwen zeghele soe hoghe doen risen
 Daer lief mochte lief hantieren
 Ende in allen ghebrukene van minnen

70. Eren ende cieren.

Dat scoenste hanteren dat minnen dochte
 Dat waer lief met lief soe doer mint

* 47. sconer. - 55. banne. - 66. so hoge. - 72. were. - 73. niet en si wert bekint.

*

Dat lief met minnen soe lief doer sochte

Dat hem el niet en ware bekint

75 Dan ic bem die minne met minnen verwint

Mer hi waer meer verwonnen die minne verwochte

Ende dan in minnen te nieute werden mochte

Die cracht ghinghe als te voren

Die hoghe materie daer af

80. Wert minne van iersten gheboren.

Maer wi lichte cope metten lichten sinne

Ons dunken minnen vare swaer

Wi sijn nieloep met cleinen ghewinne

Dies darve wi minnen clare waer

85 Ic weet alne weetict niet aldaer

Daer mens ghebruket in weelde van minnen

Maer verlichte redene doet al bekinnen

Hoe men minnen ghenoech volsteet

Daer nes redene te waer

90. Noch werc te swaer ende al nuwe ghereet.

‡ Die vroech haer claer hebben openbaer

Ende saen hare blijscap kinnen

Ende glorieren daer binnen

Eest dat hem wel vergeet

95 Soe hebbense godweet

Vele beteren coep der minnen

Dan icker noch weet.

* 80. met lichten. - 91. hare claer oppenbaer. - 97. gnoech.

IX

De voghelen hebben lange geswegen
 Die blide waren hier te voren
 Hare blijscap es gheleghen
 Dies si den somer hebben verloren
 5 Si souden herde saen gesegghen
 Hadden sine weder ghecregen
 Want sine hebben vore al vercoren
 Ende daertoe werden si gheboren.

Ic swighe van der voghele clage
 10. Haer vroude haer pine es saen te gaen
 Ende claghe dat mi meer meshaghe
 Die minne daer wi na souden staen
 Dat ons verweghet haer edele waghe
 Ende nemen vreemde na ghelaghe
 15 Sone mach ons minne niet omvaen
 Ay wat ons nederheit hevet ghedaen
 Wie sal ons die ontrouwe verslaen.

Die moghende metter sterker hant
 Op hen verlatic mi noch sere

*

20. Die altoes werken in minnen bant
 Ende en onsiet pine noch leet noch kere.
 Sine willen dore varen al dat lant
 Dat minne met minnen in minne ye vant
 Haer fine herte es soe ghehere
- 25 Die weten wat minne met minnen lere
 Ende hoe minne de minne met minnen erc.

Waer omme soude dan ieman sparen
 Ochte men minne met minnen verwinnen mach
 Hine soude met niede in storme dore varen

30. Op toeverlaet van minnen sach
 Ende minnen ambacht achterwaren
 Soe soude hem de edelheit openbaren
 Ay daer verclaert der minnen dach
 Daer men voer minne nye pine voer en ontsach
- 35 Noch van minnen nye pine en verwach.

Dicke roepic hulpe alse die onverloeste
 Lief wanneer ghi comen selt
 Soe noepti mi met nuwen troeste
 Soe ridic minen hoghen telt

40. Ende pleghe mijns liefs alse alre vroeste
 Ochte die van noerden van suden van oeste
 Van west al waren in miere ghewelt
 Soe werdic saen te voete ghevelt
 Ay wat holpe mine ellende vertelt.

* 21. ontsien. - 27. iemen. - 28. men met minne verwinnen. - 29. met minnen. - 31. hacter. -
 32. die edelheit. - 41. norden. - 42. ware. - 43. te voet.

*

X.

- Nu es dit nuwe iaer
 Onstaen dat es openbaer
 Met sconen nuwen tide
 Ons naket openbaer groet vacr
 5 Ons baert een vaer soe swaer
 Bide verre ende wide
 Ende ic singhe met nuwen rouwe
 Daer wilen wrachte edele trouwe
 Dat ic daer nu loesheit scouwe
 10. Dies es mijn herte omblide
 Wat wonder eest dat ic douwe
 Ende rouwe om mine bouwe
 Die minne es alles vrouwe
 Ende wi dolen bi hare side.
- 15 Hier ende overal
 Sie ic ongeval
 Toter hoechster minnen
 Alsoe ic nu clagen sal

* 6. Beide.

*

- Soe wert de berch wel dal
20. Na mijn versinnen
Want al hevet mi scade veriaghet
Ende ic bem die node claghet
Ende diet lichte allene verdraghet
Dats mi behoert in binnen
- 25 Maer wie dat hem versaghet
Ende der minnen pine meshaghet
Ende om vreemde troeste vraghet
Hi sal wel spade verwinnen.
- Al claghe ic in nuwen tide
30. Dat ic ben omblide
Hets langhe int linghen
Men siet in elke side
Die scape lopen wide
Maer dat es ghehinghen
- 35 Ende die sinne dien minne verscene
Met dat si willen ghemene
Ende dan voer plumen draghen stene
Dat doetse sere verghinghen
Hielden si hem allene
40. Ende vri ter minnen lene
Ende ane andere troeste enghene
De minne soude hem minne wel bringhen.
- Ic en bent niet allene
Noch oec de liede ghemene
- 45 Die dus sere dolen
Maer die van den riken lene

* 19. die berch. - 29. claghic. - 30. onblinde. - 35. die minne verscoenen. - 43. beent. - 44. oec lieden. - 46. rike.

*

- Si sijnt dat ic mene
 Die de minne te haerre scolen
 Gheleit hevet meneghen dach
 50. Ende gheleert den wisen slach
 Ende te doelne op minnen sach
 Ende pine die si hem hevet bevolen
 Ende si soeken haer ghelach
 Ende nemen vreemt beiach
 55. Ende dat hem scaden mach
 Dier sueter minnen verscolen.

- Dus nemen wi vreemde saken
 Om dat naerre smaken
 Dat es ons grote scade
 60. Ons vernoyt dat haken
 Ende dat langhe ellendeghe waken
 Omme minnen sade
 Maer mochten wi die hoechste stagen
 Op clemmen ten iersten daghen
 65. Ende wi dat wi minden saghen
 Soe ware wijs sciene in rade
 Maer omdat ons om minnen behaghen
 Vernoyt die bordene draghen
 Soe nemen wi die naeste ghelaghen
 70. Ende scuwen der minnen dade.

Dat ware een al te nedere sin
 Die om cranc na ghewin
 Hem soe verdeilde
 Dat hi ne wiste meer noch min

* 47. die ic. - 56. der sueter. - 62 en 67. minne. - 62. scade. - 63. staden.

*

- 75 Wat hoghe minne hevet in
 Maer diere in verseilde
 Hi woende op haren diepsten gronde
 Ende si toende hem al hare conde
 Soe dat, si hem in corter stonde
80. Der begherten wonde al heilde
 Ende de minnen te rechte stonde
 Ende minne met minnen bonde
 Ic segghe hem dat hire vonde
 Gherechte minne die hem veilde.
- 85 Ochte wi ons minne ontbliven laten
 Ende wi ons selven soe verhaten
 Ende ons minne dunket pine
 Die minne saelt ons wel orsaten
 Ende doen ons dolen in vreemden straten
90. Dat ons doch wel scine
 Dat wi bi onsen scoude
 Verliesen die edele houde
 Die ons minne gheven soude
 Daer si met sadet hare fine
- 95 Ende wi raste sueken te houde
 Nu ic te sceldene boude
 Ic wane ic cume woude
 Dat ons minne meer gherine.
- ¶ Want onse seden oude
100. Tonen ons voer minne soe coude
 Wat helpt dan dat ict woude
 Sint dat ons arm staet te sine.

* 77. in haren.

*

XI.

- Nu es die edele tijt geboren
 Die ons bloemen sal bringhen int lant
 Soe sijn die edele die sijn vercoren
 Te draghene dat ioc der minnen bant
 5 Hem bloyet altoes de trouwe in hant
 Ende edele bloeme met diere vrocht
 Daer wert met trouwen twoert doer socht
 Daer blivet de minne ghestade
 Met eenre vreemscap al doerknocht
 10. Int hoechste van minnen rade.
- Mijn ioc es soet mine bordene es licht
 Seghet selve die minnare es der minnen
 Dit woert hadde hi in minnen ghedicht
 Daer buten en mach ment niet waer kinnen.
 15 Alsoe ic mi can versinnen
 Soe es hem lichte bordene swaer
 Ende si doghen meneghen uren den vaer
 Die buten minnen wonen
 Want der knechten wet es vaer
 20. Maer minne es wet der sonen.

* 6. bloemen. - 7. dor socht. - 9. vreemtschap. - 15. ict mi. - 18. woenen.

*

- Welc es de bordene licht in minnen
 Ende dat ioc dat soe suete smaket
 Dat es dat edele draghen van binnen
 Daer lieve de minne met gheraect
 25 Ende met enen wille soe enech maect
 Met enen wesene sonder keer
 Begherten diepheit scept emmermeer
 Ende dat sceppen drinket al de minne
 Die scout die minne maent ter minnen
 30. Gheet boven menschen sinnen.

- Het en mochte nie herte noch sin gheraden
 Dien minne met minnen hevet verladen
 Hoe hi sijn lief met minnen ane staert
 Want hi ene ure niet en spaert
 35 Hine stare met trouwen in minnen fijn
 Want sine vonnessen moeten al sijn
 Ghelesen in minnen anscine
 Ende daer siet hi claer
 Waer sonder scijn
 40. In meneghe suete pine.

- Hi siet in clærheiden dat die mint
 Met volre waerheit pleghen moet
 Alsoe hi met waerheiden dan bekint
 Dat hi der minnen te lettelt doet
 45 Verstoermt met pinen sijn hoghen moet

* 21. der minnen. - 23. edel dragen. - 32. Dien minne. - 34. spart. - 43. luttel. - 44. hoge.

*

Want in minnen anscine neemt hi al
 Hoe minne der minnen pleghen sal
 Ende dat vonnesse suet de pine
 Ende doet hem gheven al om al
 50. Omme der minnen genoeg te sine.

Die hem in minnen gheuoegh dus gheven
 Wat groter wonder sal hem gheschien
 Si selen met minne ane minne een cleven
 Ende selen met minne al minne doer sien
 55 Ende met haren verhoelnen aderen al tien
 Int conduut daer minne haer minne al scinket
 Ende met minnen haer vriende al dronken drinket
 In wonder voer hare woeden
 Dit blivet den vreemden al ontwinket
 60. Ende openbaer den vroeden.

God gheve hem allen die minne begheren
 Dat si der minnen alsoe ghereden
 Dat si al op hare rike teren
 Datse minne in haer minne moghe gheleden
 65 Soe en mach hen biden vreemden wreden
 Nemmer mescien sine leven soe vri
 Alsoe ic al minnen ende minne al mi
 Wat mach hem dan meer werren
 Want in haerre ghenaden staen si
 70 Die sonne die mane die sterren.

* 45. nemt. - 49. gnoech. - 50. gnoech. - 51. wondere. - 54. ver. hoelne. - 64. soe mach. - 67. hem meer dan werren.

*

XII

Men mach der nuwer tide
 Op den nuwen dach
 Wel hopen in elke side
 Altoes alst nu wel mach

- 5 Die minne bekint den menegen slach
 Dien ic doer hare lide
 Soe leve ic voert op minnen sach
 Met droeven herten blide.

Al haddic nuwe iare

10. Ende nuwen tijt ende groene
 Nochtan leefdic met vare
 In al minen tone
 Met vollen nuwen ongheroene
 Het en si dat minne mi haer openbare
- 15 Ende haer selven gheheel gheve in verdoene
 In allen nuwen clare.

* 12. minnen.

*

- Het ware hem nu wel ongherede
 Die nu woude pleghen trouwe
 Hem soude ghescien wel lede
20. Met meneghen nuwen rouwen
 Soudene de vreemde wrede blouwen
 In meneghe nuwe veede
 Eer hi dat lantscap mochte scouwen
 Daer minne haren vrient doet ghelede.
- 25 Ay hoert ghi nuwe, liede
 Die nu minnen wilt pleghen
 Ende merket wat ic u diede
 Ende wacht u wel daer ieghen
 Diere es vele die scinen ochte si negen
30. Daer men hem minne riede
 Ende dolen uter trouwen in vreemden wegghen
 Dit saghic.dat ghesciede.

- Selke wanen in minne
 Hebben groet gheval
- 35 Hem scijnt in allen sinne
 Ghebloyt berch ende dal
 Maer als men ter waerheit gripen sal
 Soe esser lettelt inne
 Ane werken van trouwen proeft men al
40. Ochte men ane minne iet winne.

Het es te ellendich leven
 Hier sonder lief dus lanc

* 20. rouwe.

*

Dat doet ons dicwile sneven
 Ende bringhet ons in meneghen wane

- 45 Waert tijc ic wists der trouwen danc
 Woude si ons dat wesen gheven
 Dat ons gheleide in minnen bedwane
 Ane hare nature een cleven.

50. Wi connen ons wel vermeten
 Du mijn lief ende ic di
 Behaghen hevet ons beseten
 Ghenoechte maect ons vri
 Ende wi moghen ghedueren ay mi

- 55 Dade ons minne eens weten
 Dat edele wesen dat si si
 Wine mochtens ure vergheten.

Nu merket ghi alle vroede
 Hoe der minnen cracht es groet
 Si hevet die geweldeghe roede

60. Over al dat god gheboed
 Si brachte hem selven toter doet
 Voer minne en es ghene hoede
 Werket in minnen trouwe ende wert hare genoet
- 65 Ende doer smaket haer edele goede.

Wien minne ye van binnen stoet
 Hi es van soe fieren moede
 Wat hi ghedoghet in wederstoet
 Hets hem ten besten spoede.

* 43. dicke. - 45. wiste. - 51. du mi. - 60. gheboet. - 62. geen. - 65. scoet.

*

XIII.

Ten blijsten tide van den iare
 Dat alle voghelen singhen clare
 Ende die nachtegale openbare
 Ons maket haer blijscap cont
 5 Soe hevet de herte meest sware
 Die edele minne hevet ghewont.

Hoe mach die edele sin gheduren
 Ja edelst alre creaturen
 Diet hoechste moet minnen bi naturen
 10. Ende dan sijn lief niet en hevet
 Alsene der minnen strale rueren
 Soe gruwelt hem dat hi levet.

In allen tide alse ruert die strale
 Meeret hi die wonde ende bringhet quale
 15 Alle die minnen kinnent wale
 Dat emmer deen moet sijn
 Sueteheit ochte smerte ochte beide te mal
 In dreft voer minnen aenscijn.

* 2. vogele. - 13. de strale.

*

- Hoe mach hem gruwelen dan die minnen
 20. Ende hem dus in minne verloren kinnen
 Si sijn verwonnen dat si verwinnen
 Dat onverwonne groet
 Dat hem alle uren doet beghinnen
 Dat leven in nuwer doet.
- 25 Hierne mach hare minne dan niet gheweren
 Men moet haer rike hare cracht verteren
 Hoese ooc te nieute in minnen vervaren
 Dats den vremden oncont
 Soe si de zale hogher begaren
 30. Soe dieper wielt de gront.

- In recht van minnen es op gedregen
 Die den slach sleet. wert selve gheslegghen
 Dat lichte wert even swaer gewegghen
 De cracht wert eerst verwonnen
 35. Dat rike comt ons haer selve iegghen
 Voer alle die minnen connen.

- Maer diere es lettel diere om al minne al minnen
 Ende noch men die minne met minnen versinnen
 Dies selense alte spade ghewinnen
 40. Dat rike ende dien hoghen raet
 Ende dat kinnesse dat minne doet kinnen
 Dien die haer ter scolen gaet.

* 27. ooc in minnen te nieute. - 29. hogere. - 37. die om.

*

Hets iammer groet dat wi dus dolen
 Enae ons die hoghe wise blivet verholen
 45 Die minne den meesteren hevet bevolen
 Die lesen in minnen fijn
 Die hoechste lesse in der minnen scolen
 Dats hoe men minne ghenoech mach sijn.

Maer die wel te voren termineren
 50. Al eest dat si dan jubileren
 Ende met feesteerne salveren
 Haer lief in corter stont
 Op dat si met doghene concorderen
 Hem wert de scole wel cont.

Maer die hier met lieve willen juweren
 Ende met ghevoelne dan balleren
 Ende met ghenoechte daer in basieren
 Ic segghem wel te voren
 Sie moeten hem wel met doechden cieren
 60. Ochte daer es de scole verloren.

Maer die met waerheiden in minnen dichten
 Ende met claerre redenen dan verlichten
 Daer sal de minne haer scole in stichten
 Die selen meestere wesen
 65 Ende ontfaen der minnen hoechste ghichten
 Die wonden sonder ghenesen.

Die minne dus ghicht met haren wonden
 Ende toent die wijtheit hare conden

* 55. jubileren. - 58. segghe hem. - 68. harre.

*

- Die niet houtse open ende onghebonden
70. Daerse minne met storme dore siet
Al gruwelt hem dan den onghesonden
Dat en darf ons wonderen niet.

- Die minne met allen dus hevet doerwaden
Met diepen hongere met vollen saden
75 Hem en mach dorren noch bloyen scaden
Noch hulpen tijt en geen
Int diepste ghewat ten hoechsten graden
Blivet haer wesen in een.

* 69. nietd. - 74. hongere. - 75. no bloyen.

*

XIV.

- Al es die tijt blide over al
 Ende al es groene berch ende dal
 Dat wert hem wel cleine in scine
 Die ter minnen hevet ongheval
 5 Ic en weet wies hi verbliden sal
 Hem es alle blijscap pine
 Dat en es geen wonder
 Alse hi es sonder
 Sijns liefs na sijn begheren
 10. Ende hi niet en hevet
 Daer bi hi levet
 Waer op soude hi dan teren.
- Die op minne teret al sonder spoet
 Wat hi ghedoghet in orewoet
 15 Dat mach allene bekinnen
 Die hem ter minnen verlaet al goet

* 2. es berch groene ende dal.

*

Ende dan van haer blivet onghevoedt
Hem es wel wee ter minnen

Want hi berret swaer

20. In hope ende in vaer

Altoes met nuwen uren

Want al sijn begheren

Es voeden ende teren

Ende ghebruken minnen naturen.

25 Die dus in hongher van minnen leven

Ende noch ghebruken es ontbleven

Ay wie mach hem gheloven

Want si hem een ané minne al cleven

Alse hem dan minne haer soude al gheven

30. Soe werdet een beroven

Ende soe roertse een vaer

Ay amabar

Waer salic arme henen

Eert mi dus quam

35 Ay utinam

Hadde si mi doch doet gherenen.

Dat es een wee wel ombekint

Het en wert van vreemden nie wel ghemint

Ghenoechten eest te swaer

40. Want si haer alle uren daertoe weent

Dat si haer ane ghebruken bindet

In vriheden sonder vaer

Maer redene claer

Hevet ommaer

* 19. zware. - 30. werdet dan. - 31. eenen. - 36. Hadsi mi doch gherenen doot. - 37. Dit es. - 40. went. - 41. an. - 42. waarheiden.

*

45 Het dunket haer een keren
 Eer si op clemt
 Daer si vol vent
 Haer lief ter hoechster eren.

Minne wilt al minne sine wilt niet beiden
 Si wilt alle uren in suetheit weiden

50. In weelden na hare begherten
 Redene heetse merren na ghereiden
 Ende vriheit wiltse te hant gheleiden
 Daer se met lieve een werde

Dus ghedane storme
 55 Maken eyse in vorme
 Dats onbekint den vremden
 Die alre doet
 Voer minnen noet
 Te smakene nien gheteemden.

60. Daer minne de ionghe met nuwen troest
 Soe wanen si dan al sijn verloest
 Soe sijnsi alse te hove
 Ende leven hem selven alre vroest
 Ende wanen hebben voldaan de ioest

65 In allen vollen love
 Alse hem dan haer redene wect
 Ende si hem dat werc ontect
 Dat si hebben te doene

Met nuwen moede
 70. Werden si bloede
 Die teersten waren coene.

* 49. zuetecheit. - 59. nie en - 71. tiersten.

*

Ay minne die fine doghet
 Die alles es voghet
 Ende alle dine mach dwinghen
 75 Si moete hare melden
 Ende si sal ons ghelden
 Sine sal ons niet ontdringen
 Die alle rouwen
 Ghesmaken met trouwen
 80. Si moghen wel blide singhen.

‡ Dats iement twifelt dats grote. scade
 Minne loent altoes al comt si spade
 Die hem te haer verlaten
 Ende volgen haren hoechsten rade
 85 Ende bliven inden niet ghestade
 Si saelt met minnen oersaten.

* 73. voeghet.

*

XV.

Men mach den nuwen tijt
 Wel bekinnen overal
 Die voghele hebben delijt
 Die bloemen ontspringen in berch in dal
 5 Waer soe si staen
 Si sijn ontgaen
 Den vreemden winter diese qual
 Ic ben ontdaen
 Mi en troeste saen
 10. De minne ieghen mijn ongeval.

Nu hevet mijn ongeval
 Sine heervaert ghesticht op mi
 Het gadert overal
 Mine hoghe weghe die waren vri
 15 Sijn sere beleget
 Mi es vrede ontseget

* 12. hervaert. - 16. Mijn vrede es ontseget.

*

Merct ochte mi rouwe iet condech si
 Wordic gheweghet
 Daer minne gheseghet

20. Ay edele minne dies danc ic di.

Die minne die al verwint
 Hulpe mi dat ic moete verwinnen
 Ende si die allen noet bekint
 Onne mi dat ic moete bekinnen

25 Hoe swaer dat mi scaet
 Hadde ics raet

Te ontbeidene dies ghebrukes van minnen
 Die wreede raet
 Die daer ieghen gaet

30. Bedroeft de cracht van minen sinnen.

Bi minnen mach ic al
 Verwinnen minen ellendeghen noet
 Ic weet wel dat ic sal
 Doch hebbic meneghen wederstoet

35 Die mi doet sterven
 Menechwerven

Sint minne mi eerst van binnen scoet
 Ic wille alles derven
 Tote dat mi wilt erven

40. De minne int rike dat si mi boet.

In minen ionghen daghen
 Doe mi de minne eerst ieghen vacht
 Tone se mi grote gelaghen

* 19. - Die minne. - 23. alle noet. - 27. ghebrukens. - 36. menich werven. - 37 en 42. ierst. - 42. Doen. - 43. groot ghelaghe.

*

Haer wise haer rike haer goede haer macht

45 Doe ic met haer ontghinc
Ende ic ontfinc

Al te gheldene der minnen pacht

Gherne boven alle dinc

Si mi een aen haer hinc

50. Nu scijnt de storm wel sere ghesacht.

Dus hevet mi minne verraden

Met vele dat si mi hevet ghetoghet

Met menegher soeter saden

Daer nuwe ioghet bi wert ghesoghet

55. Verweende ombite

Met nuwen delite

Daer ic al gherne bi hebbe ghedoghet

Ic claghe ende verwite

Met nuwen vlite

60. Houtse op die mi hadde verhoghet.

Ic weet wel dat de minne

Levet al stervic aldus vele

Want icse levende kinne

Verdraghic wel algherne in spele

65 Mesval ende oetmoet

Si arch si goet

Ic ben diet gherne den vreemden hele

Mijn hoghe moet

Es dies wel vroet

70. Dat minne met minne oersaten sele.

* 53. zueter - 54. nuwer. - 57. alle.

*

Ic hebbe der hogher minnen al
 Op ghegheven dat ic ben
 Verliese ic ochte winne si al
 Haer scout no meer no min

75 Wat es mi ghesciet
 In ben mine niet

Si hevet verswolgen al minen sin
 Haer wesen fijn
 Doet seker sijn

80. Dat pine van minnen es al ghewin.

Ic bekins de minne wel wert
 Verliesic winnic dies al een
 Dat hebbic ie meest begeert
 Sint minne mijn herte eerst ghereen

85 Te sine hare ghenoech
 Na hare ghevoech

Alse ye wel sceen
 Want ic verdroech
 Wat si mi sloech

90. Doer haer waest mi dat rijcste leen.

Die minnen ghenoech wilt leven
 Hine spare hem niet dat es mijn raet
 Hi sal met al hem gheven
 Int werc te levene der hoechster daet

95 Den minnenden verholen
 Den vreemden verscolen

* 76. ic ben - 91. die der. - 92. dats.

Diet wesen van minnen niet en verstaet
Dat soete dolen
In der minnen scolen
100. En weet hi niet diere niet en gaet.

‡ Hoe ic werde verquolen
Dat minne mi hevet bevolen
Dat blivet sonder verlaet.

*

XVI.

Alse hem de tijt vernuwen sal
 Nochtan es berch ende dal
 Wel donker ende ontsiene overal
 Doch geet de hasel bloijen
 5 Al hevet de minnare ongheval
 Hi sal in allen groijen.

Wat hulpet hem blijscap ochte tijt
 Die gherne in minnen name delijt
 Ende niet en vindet in die werelt wijt
 10. Daer hi met trouwen op mach rusten
 Ende vri toe segghen lief ghi sijt
 Die minen gront mach custen.

Wat mach hem blijscap omme vaen
 Die minne in hachten hevet inghe ghedaen
 15 Ende die te wide van minnen woude omme gaen
 Ende vri gebruiken in trouwen
 Meer dan sterren ane den hemel staen
 Hevet de minne dan rouwen.

* 1. die tijt. - 4. azel. - 7. ende tijt - 14. Dien minne. - 15. de wide.

*

Dat ghetal diere rouwen moet sijn gheswegen
 20. Die grote sware waghen bliven ongheweghen
 Daer en geet geen gheliken ieghen
 Soe eest best dat mens begheve
 Al is mijn deel cleyne ic hebber verdreven
 Mi gruwelt dat ic leve.

25. Hoe mach hem gruwelen ende rouwen tleven
 Die sijn al hevet op gegheven
 Ende in donkeren dole wert verre verdreven
 Dat hi meer ne waent doen kere
 Ende in onthopenen storme al wert te wreven
 30. Wat rouwen gheliket dien sere.

Ay ghi fiere die als met minnen ghestaet
 Ende vri levet in hare toeverlaet
 Ontfint der verdeylder die minne verslaet
 Ende met onthopenden ellende geet nopen
 35. Ay die raeds mach pleghen leve vri in raet
 Mijn herte levet in onthopen.

Want ic sach eene lichte wolke op gaen
 Over alle swerke soe scone ghedaen
 Ic waende met volre weelden saen
 40. Vri spelen inde zonne
 Doe wert mijn hoge maer een waen
 Al storve ic wie es dies mi wanconne.

Doe sweec mi nacht over den dach
 Dat ic ye was gheboren o wach

* 21. ghelike. - 23. Al es. - 26. Die tsine. - 31. ghestaedt. - 33. ontfermet. - 35. raets. - 42. storvic.

*

45 Mer die sijn al ghevet op minnen sach
 Met minnen saelt wel orsaten noch minne
 Al ben ic weder onder den slach
 God troest alle edele sinne.

Die minne es in allen beginne ghenoech
 50. Doe mi minne eerst minne ghewoech
 Ay hoe ic met al hare al beloech
 Doe dede si mi hazelen slachten
 Die in deemsteren tide bloyen ende vroeck
 Ende men langhe hare vrochte moet wachten.

55 Die beiden mach hem es wel ghesciet
 Tote dat minne sijn al met al versiet
 Ay god dies en achte ic niet
 Maer ic bens meer dan te ghemededer
 Der minnen ic doch mi selven al liet

60. Mer mi dede dat wee al lede.

Dat es den minnare al te swaer
 Na minne te doelne ende hi ne weet waer
 Het si in demsterheit ochte in claer
 In abolghe ochte in minne
 65 Gave minne haer ghewarege troeste openbaer
 Dat cust de ellendege sinne.

Ay liete mi mijn lief lieve van minnen ontfaen
 Daer omme en werde minne niet al verdaen

* 45. tsijn. - 46 met minnen. - 49. gnoech. - 53. bloyen vroeck. - 57. achtic. - 58. beens.

*

- Ende soe waer geen hoge maer in waen
 70. Dat ware groet jammer dattet gesciede
 Ay den edelen fieren doe god verstaen
 Wat selke scade bediede.

- Ay wat ic meine ende hebbe ghemeent
 Hevet god den edelen wel versceent
 75 Dien hi quale van minnen hevet verleent
 Om ghebruken van minnen nature
 Eer al met al wert vereent
 Smaket men betere suere.

- ‡ Der minnen comen troest haer ophouden versleet
 80. Dat swert de avonture
 Ay hoe men al met al beveet
 Dat en weten ghene uren de gheburen.

* 69. soe en were. - 69. een waen. - 78. beteren.

*

XVII.

Dit nuwe iaer es ons onstaen
 Dies si god ghebenedijt
 Hi mach gherne den tijt ontfaen
 Die van minnen hevet delijt
 5 Ende die dan kint in sinen sinne
 Dat hi pine omme hoghe minne
 Gherne wilt doghen in allen tijt.

In allen tiden moet men doghen
 Die hogher minnen dienen sal
 10. Ende sinen dienst in minnen hoghen
 Sal hi van haer hebben gheval
 Ende sal hi die nature bekinnen
 Daer de minne in mint met minnen
 Die hem sen ende herte stal.

15 Nuwe tijt ende nuwe minne
 Dat wondet beide in enen gront
 Dat ict over nuwe bekinne

* 5. in sine. - 6. om hoge. - 14. hem zin. - 17. over nu.

*

Dat hevet mijn herte nu ghewont
 Dat die edele figure

20. Verborghen in hare subtile nature
 Vore ons es soe langhe stont.

Die nuwen tiden in minnen diende
 Dat scene nu herde nuwe sake
 Want men vindet nu lettel liede

- 25 Die staen na rechter minnen smake
 Want den wreden vreemden blivet verholen
 Hoe mi mijn herte hevet verscolen
 Die tijt daer ic altoes na hake.

* 22. nuwe tide. - 23. scenen. - 27. verholen (?)

XVIII.

Groeter goede vore den tide
 Ende groet gheloven vore dat gheven
 Dies en darf nieman sijn te blide
 Ons es van beiden vele ontbleven

- 5 Die vroeghe blike
 Voer der minnen rike
 Hebben mi verre ute mi verdreven.

- Bi sconen dagheraden
 Hoept men der lichter claerre daghe
 10. Der minnen tonen hevet mi verladen
 Ende meneghen dies ic niet en ghewaghe
 Mer hi weet van hem selven diet si
 Ic weet van mi
 Alsoe die mi altoes van minnen beclaghe.

- 15 Dat seghet de dorpere ieghen avont
 Sal men loven den sconen dach
 Dat ic soe spade dat verstont

*

Doet mi nu roepen arme owach

Waer es nu dat solaes

20. Ende der minnen paes

Daer si mi eerst scone met versach.

Hoe scone dat sijt mi eerst toende

Ende sint wert wreet es mi nu cont

Dat si mi niet en bedroech noch en hoende

25 Met wat wee soe ict verstont

Maer si woude mi verclaren

Ende openbaren

Dat redene doerlicht alder minnen gront.

Verlichte redene ghevet oorlof

30. Ende metter hoechster minnen raet

Met haer te doresiene alder minnen hof

Ochte daer van allen ghenoech in staet.

Ghebrecht daer iet

Dat ment versiet

35 Dat trouwe voldoe met hogher daet.

Mochtic mi soe in trouwen houden

Dat minne niet en hadde te segghene te mi

Ende soe al dat mine met al vergouden

Ja als ic mach ghelden selc mensche ic si

40. Tierst waest een tanen

Dan soudic manen

Die minne in allen ghebrukene vri.

Ay edele minne welc tijt wanneer

Seldi mi gheven lichte daghe

* 19. zolaes. - 21. ierst met scone. - 28. vergoude. - 39. sulc mensche ic zie.

*

45 Dat miere deemsterheit worde een keer
 Hoe gherne ic de sonne saghe
 Ghi wet allene
 Hoe ic dit mene
 Ochte ic iet wille dan uwe behaghe.

50. Ay du gheweldeghe wondere minne
 Die al met wonder verwinnen macht
 Verwinne mi dat ic di verwinne
 In dine onverwonnene cracht.

Ic plach te kinnene dat verwinnen
 55 Daer es kinnen int verwinnen
 Dat mi ye alre seerst verwach.

Noch sidi minne dat ghi ye waert
 Dat weten die met u sijn in al
 Ic sals gheloven en dochte ghespaert

60. Mi hevet ghelettet een ongheval
 Dat ic noch niet en kin de
 Dat werc noch en minde
 Daer mi trouwe met volhelpen sal.

Sint ic ghevolghede in hogher trouwen

65 Dat mi minne soude in staden staen
 Begave ic alle uren de rouwen
 Ende ben in toeverlaet ghestaen
 Daer ic in kinne

Dat mi noch minne
 70. Met hare al een sal omvaen.

* 51. wondere. - 53. onverwonne. - 64. volhulpen. - 70. hare een.

*

Dat es der gheweldeghe minnen sede
 Dien si al saket te haerre hant
 Al doetse hem cracht ende gheweldechede
 Si doet hem ghenoech ende suet den bant

75 Dies geet van hare

Hoge mare

Ende groet prijs over alle lant.

Dien minne eerst veet dien luuctse de oghen
 Met ghenoechten soe dunct hem tsine al best

80. Soe en waent hi niet dan ioye doghen

Dus trect sijt al met haerre lest

Dan comt redene de sterke

Met nuwen werke

Der scout soe wert de woet ghetest.

85 Dat ic van minnen vele songe

Dan holpe mi niet vele maer lettelt goet

Maer dien ouden ende dien jonghen

Coelt sanc van minnen haren moet

Maer van minnen mijn heel

90. Hevet soe cleine deel

Mijn sanc mijn wenen scijnt sonder spoet.

¶ Ic roepe ic claghe

De minne hevet de daghe

Ende ic de nachte ende orewoet.

* 78. luuctse oghen. - 82. die sterke. - 90. een deel.

*

XIX.

Dit nuwe iaer es ons begonnen
 Nu moete ons god met minnen onnen
 Dat wijt also beginnen connen
 Dat der minnen doghe
 5 Hine levet onder der sonnen
 Die der minnen genoegh vermoghe.

Nuwe iaer ende nuwe daghe
 Wetic dat hem wel behaghe
 Die altoes gherne bliscap zaghe
 10. In ogen ende in hant
 Die mint hem es al wage
 Hine leve in minnen bant.

Met eneghen fieren vrien moede
 Selen wi bidden der minnen goede

* 2. moet. - 9. blijsscap.

*

15 Datse ons te hare selven helpe met spoede
 Want wi hebbens noet
 Die levet buten der minnen hoede
 Hi es arger dan al doet.

Beter es de doot dan better leven

20. Ay minne woudi ons volgen
 Dat wij boven al werden verheven
 Dat nederheit es
 Wij sijn te verre verdreven
 Van u ontfarme u des.

25 God die ghemaecte alle dinghe
 Ende boven al minne es sonderlinghe
 Hem biddic dat hi ghehinghe
 Na sijn genoeghe
 Dat minne mi minne alsoe na noch dvinghe

30. Alse si can voeghen.

Dat minne can voeghen dats herde na
 Maer hoe na ic ben dies niet en versta
 Maer die om minnen es haest ende ga
 Hi saelt noch weten

35 Altoos in woede hoe men minne omva
 Hier en doech gheseten.

Ay ay edele vol redenen waer moeghedi dueren
 Ja edelste alre creaturen
 Vercoren ter minnen naturen

40. In ghebrukene van weldighen smaken
 Nuwe bliscap materie bloeyen alle uren
 Sal gheweldege minne orsaten.

* 28. genoeghen. - 33. minne.

*

Ende ochte gruwelt den ghenen die sijn blent
 Ende der minnen smake sijn onbekint

- 45 U vraghic wies ghi u onderwint
 Ofte ghi wilt minnen segghet ic wille henen
 Gherne daer si mi sent
 Eest in storme eest in wenen.

Want ons orcondet de heileghe kerke

50. Hare meerre hare minderen hare papen hare clerke
 Dat minne es van den hoochste werken
 Ende edelst bi naturen
 Al verwintse ons si verwint alle sterke
 Ende hare cracht sal duren

- 55 Alse alle dinghen selen vervaren
 Soe sal die edele minne waren
 Ende haer claer gheheel openbaren
 Alse ghi in een nuwe beghin
 Met minnen de minne selt ane staren

60. Siet dit eest dat ic ben.

Alse minne hare lieve dus effene wegghet
 Ende minne duer minnen met minnen pleghet
 Ic en weet hoe het blivet ongheseget
 Ende ooc onverstaen

- 65 Want dies ghelike gheen en leget
 Hoe minne can lieve bevaen.

Hen allen die minnen moets ontfarmen
 Dat mi minne aldus laet carmen

* 48. weenen. - 51. hoechsten. - 59. sult. - 63. met minnen der minnen.

*

Ende so dicken roepen wacharmen
70. Welke tijt ende wanneer
Sal mi minne bescarmen
Ende segghen dijns rouwen si keer.

75. ¶ Ic saldi warmen
Ic ben dat ic was wilen eer
Nu valle in minen armen
Ende smake mijn rike gheleer.

* 69. dicke. - 70. Welken. - 75. valle mi in.

*

XX.

Die tijt vernuwet ende te gheet
 Die oude die lange hevet ghestaen
 Die in minnen dienst ware gereet
 Van hare soude hi loon ontfaen

- 5 Nuwen troost ende nuwe cracht
 Dat hi hare minde met minne macht
 Met minnen so worde hi minne saen.

Hets onghehort te werdene minne
 Die minne wilt werden hine sal niet sparen

10. Hets wesen boven allen sinne
 Hi sal met al in al dore varen
 De minne woent soe diepe in svader scoot
 Die dienst sal wesen harde groot
 Daer minnen haer werc sal openbaren.

- 15 Der ontfarmecheit cost ende de scout der wet
 Gheldet de mindere int begin

* 4. Na hare soudi. - 5. Nuwe. - 7. minnen mocht. - 10. alle. - 12. tsvader. - 16. minnere int ghewin.

*

- Na datti dese ghewout beset
 Comt hi in over groot gewin
 Hi werct al werc wel sonder scinen
 20. Hi doget al leet wel sonder pinen
 Dits leven boven menschen sijn.

- Die minne wilt werden hi werct groet werc
 Want hi niet faillert in ghenen sinne
 Hi es overwonnen ende even sterc
 25 Daer hi duer minnen minne mach winnen
 Eest in sieke eest in ghesonde
 In blende in crokele ende in ghewonde
 Dat sal hi over scout bekinnen.

- Den vrenden dienen den armen geven
 30. Den sereghen troesten alse hi mach,
 Den vrienden gods met trouwen leven
 In heligen in menschen nacht ende dach
 Met alre macht boven tghereken
 Dunket hem dat hem der cracht mach ghebreken
 35 Verlaten hem vort op minnen sach.

- In groter minnen toeverlaet
 Vercrighet men al dies men behoeft
 Si ghevet den ongheleerden raet
 Si troest den ghenen die hem droeft
 40. Es sine sake in haer allene
 Ende en wilti anderen troost enghene
 Dats een teekin datti hare genoeket.

* 21. zin. - 22. werket. - 23. zinnen. - 24. onverwonnen. - 35. op der - 39 bedroeft. - 42. teeken.

‡ Die allene wilt minnen pleghen
Met alder herten ende alden sinne
45 Hi hevet al met al belegghen
Dat hi haer selven al bekinne.

*

XXI.

Alse ons de bloemen van den somere comen sijn
 Daer na sijn wi der vrocht in waen
 Alsoe doet die edele herte fijn
 Die elken stoerm van minne wilt ghestaen

5 Si spreect van fieren sinne
 Ic gruete u minne al minne
 Ende beens fier ende stout
 Ic verwinne noch u ghewout
 Of ic scieter mi al inne.

10. Hoe mochte der fiere herten yet messcien
 Die al toe settet omme dat si minne vercrighen wilt
 En mochte haer nemmer comen indien
 Wouddi volgen minne dat ghi volgen selt

Alsoet sijn moet al te male
 15 Ay worden uwe berghen dale

* 9. Oft. - 10. fierer. - 14. alsoet sijn. - 15. berghe.

*

Ende wij dan mochten sien
 Uwe toghen al voltien
 Soe quaemt ons alwale
 Hi moet oec trecken sere die minne sal voltien.

20. Hare wide wijt hare hoechste hoeghe hare diepste afgront
 Hi sal in allen storme de weggen dore sien
 Hem wert haers wonders wonder cont
 Dats de weelde wide te gane
 Te dorelopende ende met te stane
 25 Die hoechde dore vlieggen ende dore clemmen
 Ende dien afgront dore swemmen
 Der minne al minne te ontfane.

- Ay dat hoghe minne die so soete scijnt
 Dat hare soetheit al andere soetheit verteert
 30. Soe wondet herte ende sinne dat hi van stoerme dien si gherijnt
 Al nuwe ontmoete beghert
 Dat hi en ontsiet ghene noede
 Noch pine noch anxt noch dode
 Hine hebbe ter minne spoet
 35 Ay diet werct god geve hem goet
 Fiere herte en was nie bloede.

- Ic late die minne al wesen datsi si
 Ic en can hare welde wondere niet verstaen
 Al eest dat ics ghenesen mach in mi
 40. Si hevet meneghe grote gewelt gedaen
 Dies moet hi hebben plaghe

* 21. de weghe doerzien. - 22 hars wonder. - 24. ende te doer stane. - 28. soe zuete. - 32. node. - 34. minnen. - 36. blode. - 40. groet.

*

Diet hare met vreden verdraghe
 Hine were met crachte hare cracht
 Want die de minne nye en vervacht
 45 Hine leefde nye vrie daghe.

Ic gheve minnen der minnen oorlof
 Nu ende altoos die wille volge haren hove
 Mi es wel wee ghesciet ic weende gheweest sijn vrouwe int hof
 Sint icse ierste coes ic leide altoe in love ic en caent ghevolghen niet
 50. Nu scinen mi hare loene
 Ghelijc den scorpione
 Dat toent scone gelaet
 Ende na so sere verslaet
 Ay wat meine selke ghetone.

55 Hadde ic gheluc ter minne dat mi ye vloe
 Ende mine daghe was onghereet
 Ic soude noch verwinnen ende leven vroe
 Daer ic nu dole in ellende te wreet
 Waert tijt ic naems gherne een inde
 60. Ic dole met gheninde
 Daer mi de minne doet
 Hare volgen sonder spoet
 Ende si blivet mi te onghehende.

God geve hem allen die minnen te rechte goet gheval
 65 Al hebbe ic ende menich man der minnen soe cleine deel
 Diese al kinnen si gheven al om al
 Si ghevet dien sijs an hare selven al gheheel

* 48. waende. - 49. iersten. - 54. meinen. - 55. minnen.

*

- Hare hadde ye die mochte
 Wat holpet dat men dat dochte
 70. Dat emmer wesen moet
 Hare slaghe sijn alle goet
 Mer die weder sloeghe hi vochte.

- Hets onghehoort nu die over minnen yet claghen
 Hare name es so ghement dat men hare al verdreghet
 75 Die si nu stoert ic rade dat sijs nu niet en ghewagen
 Het es hen onbekent dien si soe niet en verweghet
 Maer die fier es ende coene
 Sie selve te sinen doene
 Ende were met slaghe den slach
 80. So siet hi noch den dach
 De minne bringhet hem selve de soene.

- ⚡ Die minne nemt te verdoene
 Si gevet hem volle pardoene
 Ende maectene haers al vri
 85 So moghen wij segghen wel ay mi
 Hoe teme wij yet te gheroene.

* 73. minne. - 78. selve. - 81. selven. - 84. hars. - 85. wel seggen.

*

XXII.

Mine noet es groet ende onbekint den lieden
 Si sijn mi wreet want si mi gherne scieden
 Daer mi de crachte van minnen al toe rieden
 Sine kinnes niet ende ic en caent hen bedieden

- 5 Dus moetic plegen dat ic ben
 Dat minne bracht hevet in minen zin
 Ic ben in dien dies wille ic mi ghenieden.

- Wat kere men mi dade dor de minne
 Daer willic duren sonder scade inne
10. Want ic versta in edelheit miere sinne
 Dat ic in doege om hoeghe minne winne
 Daer omme willic mi gherne gheven
 In pinè in raste in sterven in leven
 Want ic dat gebod van hogher trouwen kinne.

* 4. kinnens.....cant. - 7. willic. - 8. doer. - 11. doegen om hoge. - 13. pinen in rasten.

*

- 15 Dat ghebod dat ic bekinne in minnen nature
 Dat bringet mine zinne in avonture
 Hen hevet vorme noch sake noch figure
 Doch eest in den smake also creature
 Hets materie miere bliscapen
20. Daer ic in alre tijt na hake
 Dus leide ic mine daghe in meneghe suere.

Van minne en clagic ghene pine
 Mi staet haer altoos onderdaen te sine
 Daer sijt ghebiedt lude en stilkinne

- 25 Men canse niet bekinnen dan in scine
 Hets in wonder onverstaen
 Dat mijn herte dus hevet bevaen
 Ende doet dolen in ene welde wostine.

- Soe vrede wostinen wart noyt ghescepen
30. So de minne in haer landscap can maken
 Want si doet met begherten na hare haken
 Ende sonder kinnen haer wesen smaken
 Si toent hare also in een vlien
 Men volget hare ende si blivet onghesieri
- 35 Dit deet ellendeghen herten altoos waken.

Spaerde ic eneghe cracht van minnen rade
 Dat kinnen alle de minnen dat ic misdade
 Ic mach nu meester sijn dies ic dan bade

* 21. mijn dage. - 24. stillekinne. - 29. wostine wert noit. - 34. volget ende. - 37. alle die.

*

Ende soe en verwonne ic mere so grote scade

40. Nu nemic in naturen delijt
 Dat mi ghevet minne ende nuwe vlijt
 Dies ic niede nemmermeer en sade.

Mi swaert dat ic mi niet en can vercrighen
 Int bekinnen ic en moet mi selven ontbliven

45. Al soude mi noch begherte therte tewriven
 Ende cracht van minnen noede mi soude ontbliven
 Ic en sal noch weten wat mi trecht
 Ende dicke soe onsaechte wect
 Alsic mi selven in rasten soude gheriven.

50. Waer iemen die mi rechte ic soude hem claghen
 Over mi selven ic en caent niet wel verdragh
 Dat mi de minne leidde ye soe hoghe staghen
 Ende icse nu ontmoete met soe meneghen wreedden slaghen

- In hebber toe gheluc no spoet
 55. Inne weet ochte minne selve doet
 Ic duchte der ontrouwen wreede valsche laghen.

Dat ic ontrouwe ontsie dat wonder cleine
 Si hevet mi ghepijnt meer dan ye sceen
 Want dat ic ben ghestoert van dat ic mene

60. Dat doet ontrouwe ende andere sake en ghene
 Si hevet mi selke scade ghedaen
 Salic haer emmermeer ontgaen
 Dat sal met hogher trouwen sijn allene.

* 47. trect. - 54. (toe). - 57. dats wonder cleene.

*

Wat hulpet mi dattic van minnen singhe
 65 Ende mi selven mine quale linghe
 Met wat noede mi de minnen bevinghe
 Vore hare wout en hebbic gheen ghedinghe
 Ic lie al dies hi liden sal
 Dien der minnen cracht sijn herte stal
 70. Wat hulpet dat ic mine nature dwinghe.

♪ Want mine nature sal al bliven
 Dat si es et dat hare vercrighen
 Al maken de menschen hare wech so inghe.

* 68. Ic lye. - 69. Die. - 72. es ende dat. - 73. haren wech soe hinge.

*

XXIII.

- Die tijt ghevet ons ten goede spoet
 Ende wrachten wi metten spoede goet
 So mochte wi verwinnen
 Ende ware wi dan in hoeden vroet
 5 So worden die onvroede behoet
 Die hem noch niet en bekinnen
 Want si ne weten wat sij minnen
 Dus dolen wi in allen staden
 Nu moete ons god beraden.
10. Ons vechten ane de kere seer
 Ende werde wij metten zere keer
 Soe moete wij keer doen sterven
 Verstonde wij der minnen ghehere gheleer
 Ende worden wi mettien ghelere gheheer

* 3. mochten. - 8. alle. - 13. moeten.

*

- 15 Wi souden minne verwerven
 Ende in al hare rijcheit erven
 Diere wij nu al te lange derven
 Te onser groter scaden
 Nu moete ons god beraden.
20. Wi hadden crachte groten noet
 Dat wi onse node groot
 Met crachten mochten verdriven
 Die ons doen wederstoet ter doot
 Sloeghe wi met dode wederstoet
- 25 So en mochte ons niet ontbliven
 Wine souden minne genoeg gheriven
 Ende ieghen alle vremde verstiven
 Die ons mochte verladen
 Nu moete ons god beraden.
30. Die genoeg der minnen rike wijct
 Ic segge dat hi bi wike rijct
 Dies gevet trouwe orconde
 Want hi hare so ghelike blijct
 Ende so een met dien blike ghelijct
- 35 Dat men se beide een vonde
 So dat se gheen sen ghesceiden en conde
 Hine woende in honghere van minnen gronde
 Met allen vollen zaden
 Nu moete ons god beraden.
40. Die dor der minnen hoeghe poeghet
 Wat hi mettien poeghe hoghet
 Dat werct hi openbare

* 23. wederstoot. - 24. Sloeghen. - 28. mochten. - 29. moet. - 40 poget. - 41. poge.

*

Want hijt met allen ghetoghe doeghet
 Ende so met vollen ghedoghe toeghet
 45 Dat hi de minne ende al haer ware
 Metter minnen minne ane stare
 Ende met volre vriheit sonder vare
 Hare diepste gewat moghe dore waden
 Nu moete ons god beraden

50. Haddic mijn hoege gheslachte bedacht
 Ic hadde edelen gedachten gheslacht
 Ende mi der minnen al ghegeven
 Gheheel met aller machte pacht
 Ende vercreghe mettien pachte macht
 55 In minnen nature een clevē
 Soe mochtich minne met minnen leven
 Dat mi te langhe nu es onbleven
 In minen nederen daden.
 Nu moete ons god beraden.

60. Men vendet in minnen sale dal
 Die dan vendet in dien dale sal
 Die es van rike sinne
 Sint minne mi ierst quale beval
 Wie mi iet el bevale mi qual
 65 Quale neme ic vor alle ghewinne
 Want ict mijn naeste leven kinne
 Sint mi te doelne bevolen heeft minne
 In clemmene ten hoochsten grade
 Nu moete ons (god) beraden.

* 43. getoge. - 45. hare. - 50. hoge slachte. - 60. vindet. - 62. riken. - 67. bevoelne.

*

70. Die ghereet steet te bevane waen
 Hi sal met hoeghen wane bevaen
 Die minne met minnen werken
 Ende soe met stoerme te ghestane gaen
 Ende minnen met doregane ghestaen
- 75 Ende werden even sterke
 Dus nae dat ict gemerke
 Dit es daer toe roept de heileghe kerke
 Hen allen dies hare ghestaden
 Nu moete ons god beraden.
80. Ons naken van minnen vare baer
 Hets recht dat ons van minnen verbare vaer
 Dies wij de minnen versinne
 Die ons ghevet so claer hare waer
 Ende met allen ghehelen clare waer
- 85 Leret al hare hoochste costumen
 Dies wij ons selven gherne rumen
 Cunne wi der waerheit vremde tumen
 Jeghen der minnen gade
 Nu moete ons god beraden.
90. In alder kerken clerken gewerc
 Soe segghic dat en merke clerc
 Hoe scone het den genen stoede
 Die in minnen wrachten sterke werc
 Hi worde so met dien werke sterc
- 95 Ende verwonne sonder moede
 Hi soude in minnen orewoeden
 Verberren in hare diepste vloede

* 76. na. - 82. minne versumen. - 84. ware claer. - 87. Connen. - 88. gaden. - 93. wrachte. - 96. orewoede. - 97. haren.

*

Ende versmelten alse caden
Nu moet ons god beraden

100. ♀ Wi sijn te gheruum in onse hoede
Ende nemen troest ten iersten spoede
Dies moet ons de minnen versmeden
Nu moete ons god beraden.

*

102. minne.

*

XXIV.

- Die vogele singhen clare
 Ende die bloemen openbare
 Malden ons den tijt
 Die tiersten al te male
 5 Sweghen ende waren vale
 Hebben nu groot delijt
 Dat si den tijt nu hebben weder
 Daer si so langhe na langhen neder
 Alsoe met allen vergaen
 10. Die in node van minnen sijn bevaen.

- In gherechter minnen noot
 Ghesmaect men meneghen doot
 Dats dat ghelove mijn
 Dien si gherijnt in hare nature
 15 Dat hi in onghedure
 Altoes moet sijn

* 2. openbare. - 8. laghen. - 9. Alsoe moet hen allen. - 12. menege.

*

Ende in groete ongenade
 Mine hulpe minne met haren rade
 Der ghere ben ic een

20. Die van der minnen pine hevet in leen.

Wat machmen hem gheraken
 Dien minne dus hevet verladen
 Met haerre swaerre waghe
 Dien si leiddé int beghin

25 Ende toende groot ghewin
 Op hare hoghe staghe
 Ende nu so hevet geworpen neder
 Dat hi en waent vercomen weder
 Hen si al onversien

30. Bi orewoede van minnen maget gescien.

Wat es de naeste raet
 Die hier beneven gaet
 Dien minne dus hevet bevaen
 Ende gebonden met haren bande

35 Dat hi hem gheve in hare hande
 Ende altoos si onderdaen
 Al den bedwange dat minnen hevet
 Die eneghe pine van minnen ontseghet
 Dats openbare in scijn

40. Dat hi langhe sal der minnen sonder sijn.

Van minnen benic onder
 Dat en hevet mi gheen wonder
 Want si es starc ende ic ben cranc
 Si doet mi sijns selfs onvri altoes ane minen danc

* 23. zwarer. - 37. minne. - 44. mijns selfs.

*

- 45 Si doe met mi dat si ghebiedt
 Mijns selfs en es mi bleven niet
 Dies ic rike was te voren
 Dies benic arme in minne eest al verloren.
- Beide vremde ende vriende
50. Dien ic te voren diende
 Benic af ghestaen
 Ere ende raste hebbic begheven
 Om dat ic wille leven
 Vri ende in minne ontfaen
- 55 Hoghe rijcheit ende conde
 Dies mi veran heves sonde
 Ic en maechs niet ontberen
 Ic en hebbe el niet ic moete op minne teren.
- Ende ic ben nu begheven
60. Van alle dien die leven
 Dats oppenbaer in scijn
 Ochte ic in minnen
 Niet en mach winnen
 Wat soudic dan sijn
- 65 Ic ben nu cleine in ware dan niet
 Ic ben ellendeck sine versiet
 Ic en hebbe raet si moet mi
 Gheven daer ic bi mach leven vri
- Mi doen de vremde wrede
70. Soe ongemate lede

* 48. arm. - 56. verhan. - 60. alle die gene die. - 63. mach winnen. - 67. si en moet.

*

In dit ellende swaer
 Met haren valschen rade
 Sine hebben mijns ghene ghenade
 Si doen mi meneghen vaer

- 75 Want si mi met haerre blentheit doemen
 Sine connen daertoe niet comen
 Dat si de minne verstaen
 Die mijn herte met luste hevet ghevaen.

Die minne wilt vercrighen

80. Hine late hem niet ontbliven
 Hine gheve hem selven der minnen altoos
 Ende hi sal pinen
 Sonder finen
 Omme dat sijn herte coes
- 85 Endè gheven hem selven in pine in scanden
 In leet in lief in minnen bande
 Soe sal hem werden cont
 Dat fiere wesen in der minne gront.

* 75. harer. - 78. bevaen. - 84. pinen. - 85. banden. - 88. minnen.

*

XXV.

- In allen tiden van den iare
 Hoe dat el metten tide si
 Hevet hi bliscap ende vare
 Die doget ellende omme minne vri
 5 Ende gherne dan lieve ware bi
 Omme te zueten sine ellendeghe daghe
 Dats noch niet en es doet roepen ay mi
 Dat wesen sal dat cost de claghe
 Ay ic ben al di lief wes al mi
 10. Alset di behage
- Die minnen wilt hi moet hem geven
 In hare gewout daer sijt ghebiedt
 Het si in sterven ochte in leven
 Daer minne sijn wesen in versiet
 15 Hem wert anders niet
 Die in vrien troest in bedwonghene vare

* 4. om. - 6. zuetene. - 9. wes my. - 16. Dan in vrien troeste ende in bedwongen.

*

Die minne goud ye gherne dat si onthiet
 Met haren claren ware
 Ay dat de minne helen hiet

20. Bringhet hare suetheit oppenbare.

Mi wondert van sueter minne
 Dat hare suetheit alle dinc verwint
 Ende sij mi dus verdoet van binnen
 Ende miere herte noet soe cleine bekint
 25 Sie hevet mi soe int wee bewent
 Dies ic gevoele in caent gheloven
 Die verhoelne wegen die minne mi sent
 Die sijnt die mi van mi al roeven
 Dat gherochte dat hoghe present

30. Der nederre stillen doet mi verdoeven.

Hare nedere stille. es onghehort
 Hoe hoghe gerochte dat si maect
 En si allene dies hevet becoert
 Ende die minne in hare al hevet ghesaect
 35 Ende met diepen gherijnnen so nae gheraect
 Datti hem al ghevoele in minne
 Alsoe sine met wondere alsoe dore smaect
 Cesseert een ure tgherochte daer inne
 Ay saen wect begherte die waect

40. Met uwen stoerme de inneghe sinne.

Gheneuchte loke wel de oghen
 Ende plage gherne dies hi hevet

* 18. hare clare. - 21. van der zueter minnen. - 23. en de si. - 24. herten. - 30. Die nedere stille.
 - 33. becort. - 34. dien minne. - 40. Met nuwen.

*

Mocht die verwoede begherte ghedoghen
Die altoos in woede levet

- 45 Want si haer alle uren daer toe ghevet
Te roepene ay minne wes al minne
Oec wecse redene die haer dat zeghet
Sich hier dit steet di noch te volsine
Ay daer redene begherte ontseghet
50. Dat quetst meest boven alle pine.

Begherte en mach niet swighen stille
Ende redene ghevet haer claer den raet
Want sise verlicht met haren wille
Ende toent haer dat werc der hoechster daet

- 55 Ghenoechte name gherne toeverlaet
Te pleghene haers liefs in sueter rasten
So toent haer redene den hoochsten graet
Ende verlaedse metten swaersten lasten
Ay hadde ghenoechte dan redene doet
60. Si soudse wel cleine bevasten.

Maer daer lief met lieven so vaste gheraect
Dat lief van lieven lief niet en mach
Gi lief met lieve soe lief dore smaect
Dat lief levet lief op lieves sach

- 65 Ende redene dan doet wederslach
Ende toent der onghewassenheit inne
Waer redene ye ghelieve oneffene wach
Daer wert ye seerst ghequetst de minnen
Ay te swaer es daer de slach
70. Daer lief men lief dan lief al kinne.

* 46. mine. - 48. di steet dit. - 58. verlaetse. - 59. doot. - 61. lieve met lieven. - 63. Ghi lief met lieve soe lieve doersmaect. - 64. levet op. - 68. minne.

*

Wat sal ghequetster minnen wesen
 Hoe mach haer iemen raet ghegeven
 Wat fisisine salse genesen
 Die gherne soude der minnen al minne leven

- 75 Ende onder redene so wert verdreven
 Die haer gheet met nuwen storme ane spreken
 Ende toent hare wat hare es ontbleven
 Sich hier dit soude di noch ghebreken
 Ay wie sal mi van minnen gheven
 80. Raet ende over redene wreken.

Ay wet god dat en mach nieman sijn
 Die over de redene yet mach wreken
 Si es selve der minnen fisisijn
 Si can best heilen al haer gebreken
 85 Die met leste volget al haren treken
 In allen wegghen daer sine gheleide
 Dien sal se met nuwen wondere aen spreken
 Sich hier besich dit hoechste ghereide.

- ‡ Ay daer en derf gheen vreemt versoene gaen
 90. Omme te versoene die vede
 Ende die dit bekinnen si verstaen
 Ghenoech van haren crede.

* 75. so uut. - 81. niemen. - 85. liste volget al hare. - 89. darf. - 90. versoenen.

*

XXVI.

- Al es verdroevet dach ende tijt
 Dies sij al god gebenedijt
 Men saelt zaen beter scouwen
 Lief dat ghi mi so verre sijt
 5 Ende aen u staet al mijn delijt
 Dat sijn ghestaden rouwe
 Dats wel recht miere herten licht
 Daer ic bi soude leven
 Doelt na u al
 10. Siet wat ic sal
 Mi en es eentwent niet bleven.
- Ay wat soude milief dan al ghi
 Dat ic u niet en volhebbe dats mi
 Ende ghenoech niet ne mach volgen
 15 Gerechte minne fier ende vri
 Wat men u gave dat iet men si

* 2. si. - 11. es twent.- 14. en mach.

*

- Dat ware u groot sneven
 Want ghi wilt al minne
 Met herten ende met sinne
 20. Ende met gheheelre zielen
 Die wanen minnen
 Sonder beghinnen
 Dat warensen ye die vielen.

- Die conincghinne van saba
 25 Si volgede salomoene nae
 Dat was omme wijsheit sueken
 Also sine vonden hadden ia
 So worden hare sine wonderen ga
 Ende si affleerde in rucken
 30. Si gaf hem al
 Ende die gichten stal
 Wat so si hadde in binnen
 Beide herte ende sin
 Daer en bleef niet in
 35 Het wert al verswolghen in minnen.

- Hets recht si hadde hem alle ghegeven
 Hadse yet vermert in vrenden weggen
 Onder dat arme diede
 So ware hare dat hoge wonder ontbleven
 40. Nu wertse al in minne tewreven
 Dies derven noch vele liede
 Si nemen te vroech
 Al hare genoegh

* 24. coninghinne. - 25. salomoene na. - 27. hadde. - 28. wonderen. - 36. al. - 40. minnen.

*

Onder de ghesellen
 45 Dies sal men spade
 Der minnen dade
 Van hen te wondere tellen.

Waer die hem ter vrier minnen reken
 Ende in den weghe niet en ghebreken
 50. Ende hen aen minnen al cleven
 Ende doghen haer ellendeghe treken
 Daer mach men wonders wonder af spreken
 Want sien alsoe up gheven
 Alse omme al dore varen
 55 Sonder enech sparen
 Ochte minnen ghenoech geriven
 Om anxt ter doot
 Dat hen dat grote groet
 Van minnen soude ontbliven.

60. Ay dus al verloren in minnen cracht
 Ja ende dan al vergouden der minnen pacht
 Alsoe men te rechte al soude
 Dats ene die alre scoenste hacht
 Ende ene onverwonne nuwe macht
 65 Ende wel dat god al woude
 Want dat rechste volgheven van minnen
 Dat es dat ontbliven van binnen
 Want sine connen niet al volleesten
 Ende dat haer dat es saen verdaen
 70. Inder hogher minnen ontfaen
 Dus comense buten den gheesten.

* 53. Want si en also op. - 69. haere. - 71. geeste.

*

Alse de gheweldeghe redenen der minnen op doet
 Ende sien toent hare grote goet
 Dat si es bi naturen

75 Ochte men haer genoeg in minnen doet
 Dat si al dat vergelden moet
 Dat wect de creaturen

Ende de doetse op staen
 Ende al omme vaen

80. In herteleker weelden
 Ende gheloeft hen een rike
 Sonder enech ghelike
 In eweliken zeelden.

85 [¶] Die dus verwinnen
 In storme van minne
 Dat sijn gherechte heelde
 Ende die iet geroen
 Ende niet en voldoen
 Hets rechte dat mense scelde.

* 72. redene. - 73. si en. - 75. gnoech. - 76. dat si dat al. - 80. herte seker. - 85. minnen. - 86. helde.

*

XXVII.

Men mach biden corten daghen
 Merken dies somers keer
 Dat moghen voglen ende liede clagen
 Maer die minnen en es anders meer
 5 Want hen es te clagene al el
 Dat men der minne es so fel
 Hare rike gheleer wert seer testoert
 Daer men bi soude gheheert
 Dat si gheclaget der hoochster trouwen
 10. Ende met minnen moetsi ons bescouwen.

Ons es wel meneghe hoghe mare
 Van der minnen doen verstaen
 Datse overal gheweldech ware
 Ende al hevet ommevaen
 15 Ende bedwinghet al dat levet
 Wie hevet minne dan diense hare ghevet.

* 2. des. - 3. vogelen. - 8. soude sijn. - 10. moete si. - 16. minnen.

*

Dien si iet gevet hi maecht ontfaen
 Doch selewij hare met sconen dienste sijn onderdaen
 Ende bidden der gheweldegheer minnen

20. Datse ons hare cracht doe bekinnen.

Hets ene herde scone bede
 Te biddene om hogher minnen cracht
 Maer dien si ghevet minne na minne sede
 Si worptene in selke ene hacht
 25 Dat hi ne mach meer ontgaen
 Die de minnen verwint hi wert selve verdaen
 Soe es hi gewacht
 Ende diense ghevet voeden vertertse al tsijn in nuwer iacht
 So leert hi ane minne cracht

30. Vrede oudde ghewinnen
 Ende der minnen cost in ellende bekinnen

Dat ellende kenne ic bi geraden
 Ende met pleghene niet
 Die minne met kinne hevet out verladen

35 Hoe lede hi hem besiet
 Dats hem cleine ende minne so groot
 Ende die ioie die hem ierst minne boot
 Ende die welde doe hi was een kint
 Die minne gevet den ionghen die niet en bekint
 40. Ende laet den edelen ouden dolen dellende
 Daer ionghe noch dorperie nie minne en kinde.

* 22. minne. - 23. Met dien.....minnen zede. - 24. Ende worptene. - 26. minne. - 29. minnen. - 30. oude. - 31. int ellende. - 38. doen hi.

*

- Ghi ionghe ghi hebt vele verloren
 Verliesdi uwe kintse ioget
 So levedi out minne in toren
 45 Daer ghi nu ionc leven moghet
 Ende in weelden van minne vri
 Alsoe ic al minnen ende minne al mi
 Dat es nu al uwe doghet
 Derre weelden den vroeden ouden luttel hoghet
 50. Want si kinnen de corde van der minne iaren
 Waer men sal teren ende sparen.

- Hets enech dorperre cume so dwaes
 Hine weet wel wanneer hi sal
 Winnen sijn goet ocht verdoen sijn aes
 55 Al hebbe wij dat ongeval
 Dat wij willen sijn alsoe een kint
 Al sonder cost in ioyen ghemint
 Dit es dat onse nu al
 Nu rume wij der minne sale int dal
 60. Bidde wi der minne datse ons gheleidde
 In hare wege ende in hare hoghe ghereide.

- Ic en scelde niet dat wi gherne nemen
 In der sueter minne spoet
 Die hare lief in minne te spaerne temen
 65 Het en doet hem nemmer goet
 Ende dies moghe wi seker sijn
 Die hare lief dore minne die sijn fijn

* 43. kintsche. - 46. minnen. - 47. alsic. - 50. minnen. - 55. hebbe wi. - 59. rumen. - 61. wegen.
 - 63. minnen. - 64. sparne. - 66. mogen wy.

*

Ende beide out ende vroet
 Op dat hen haeste noch licht coep wanc en doet
 70. So moghense seker wesen
 So dieper verdronken so hogher gheresen.

‡ Die werke doen de minne in scijn
 Die mint hi seget minne dat minne es dijn
 Dore di en wert meer gespaert sen noch moet
 75 Cracht noch march no herten bloet
 Want in minne vonnesse es ghelesen
 Soe dieper ghewont soe sachter genesen.

* 72. an schijn. - 73. dat mine.

*

XXVIII.

Die vogle sijn nu blide
 Die de winter dwanc
 Si selen in corten tiden,
 Des hebbe de minne danc,
 5 Die fiere herten die hare pinen
 Ghedoget hebben over lanc
 Op toeverlaet van minne
 Si hevet so rike gewout
 Si sal hem gheven sout
 10. Boven alle sinne.

Een die van hoghere minne
 Wilt al minne ontfaen
 Hi sal in allen sinnen
 Gherne daer na staen

* 3. tide. - 7. minnen. - 11. minnen.

*

- 15 Dat hi de starcse doet
 Van minnen wilt ane gaen
 Ende altoes even coene
 Wat edele minnen ghebiedt
 Dat hi dies niet en ontsiet
 20. Hine sijt ghereet te doene.

Ay wat sal hen dan ghescien
 Die levet na der minnen raet
 Want hi ne sal niemene sien
 Die sine noet verstaet

- 25 Men sal met vremden oghen
 Hem toenen vremt ghelaet
 Want hen sal nieman kinnen
 Wat node hi ghedoghet
 Eer hi sine noet verhoghet
 30. In orewoede van minnen.

Orewoet van minnen
 Dats een rike leen
 Ende die dat woude kinnen
 Hine eischede haer el negheen

- 35 Die tiersten waren twee
 Die doetse wesen een
 Dies ic die waerheit toghe
 Si maect dat suete es suer
 Ende den vremden na ghebuer
 40. Ende si bringhet den nederen hoghe.

* 13. starcste doot. - 18. edele minne. - 23. niemen. - 27. Want en sal.

*

Si maect den starken cranc
 Ende den sieken al ghesont
 Si maket den rechten manc
 Si heilt dien die was ghewont
 45 Si maect den onbekinden
 Die wide weghe wide comt
 Daer menech in moet dolen
 Si doet hem weten al
 Wat men leren sal
 50. In hogher minnen scolen.

In hogher minnen scole
 Leert men orewoet
 Want si bringet dien in dole
 Die hem wel verstoet
 55 Die tiersten hadde ongeval
 Dien doetse hebben spoet
 Ende maectene al dies here
 Daer minnen selve af es vrouwe
 Ic ben dies wel getrouwe
 60. Ende dies meer en kere.

Die minnen niet en doghen
 Ic gheve hem goeden raet
 Ochte si niet meer en moghen
 So bidden haer doch afflaet
 65 Ende dienen met gheloeve
 In hogher minnen raet

* 46. wege cont. - 51. minnen scolen. - 56. Die. - 57. Si maectene alle. - 64. aflaet. - 65. gelove.

*

Ende peisen het mach wel wesen
Datter minnen cracht es groot
Hi es herde na der doot

70. Die niet en mach ghenesen

‡ Die sinne es hoge geresen
Die ontfaen hevet der minnen cracht
So dat hi inder minnen cracht
Sine vonnesse sal lesen.

* 68. es soe groet.

*

XXIX.

Doer hogher trouwen minne
 So sijn al mine zinne
 In menechfoude pine
 Mijn sware draghen
 5 Sonder claghen
 Werd mi wel in scine
 Die ghene daer ic omme douwe
 Ende doeghe so meneghen rouwe
 Hi hevet mi doen verstaen
 10. Dat ic met hogher minnen sal ontgaen.

Sal mi hoghe minne
 Behouden minen sinne
 Soe bem ic seker des
 Met verstane van binnen
 15 Dat die minnare onser minnen
 Wel volmaket (es)

* 3. menechfouden. - 6. wert. - 8. doghe. - 12. mine. - 16. volmaket es.

*

Want al sijn (doen) es sonder mate
 Hem en ghenoeghet voer minne ghene oersate
 Dat bekinnen wel

20. Die hoeghe minne dragen ende nieman el.

Die hoge minne draghen
 Si selen lettcl claghen
 Want lede hen overgeet
 Si selen sijn alse die vroede

25 Altoes met diepen oetmoede

In hoge minne ghereet
 Daer minne ghebiedet si verre si bi
 In sterven in leven in wat soet sij
 In vriheit sonder vaer

30. Dat maecte ons hoghe minne eerst openbaer.

Wat soe ons god ye onste
 Hen wert nieman die conste
 Gherechte minne verstaen
 Eer dat maria de goede

35 Met diepen oetmoede

Die minne hadde gevaen
 Tierst was si welt doe wert si tam
 Si gaf ons vore den leuwe een lam
 Si maecte de deemsterheit claer

40. Die hadde geweest donker wel menech iaer.

Die vader van aneghinne
 Hadde sine sone de minne

* 17. sijn doen. - 18. vor minne geen orsate. - 22. luttel clagen. - 23. Wat lede. - 28. wat soe zij. - 30. hoge minne ierst oppenbaer. - 34. die goede. - 39. die deemsterheit. - 43. sinen sone die.

*

Verborghen in sinen scoet
 Eerne ons maria
 45 Met diepen oetmoede ia
 Verholenleke ontsloet
 Die vloeyde de berch ten diepen dale
 Dat dal vloyede even hoghe der zale
 Doe ward die casteel verwonnen
 50. Daer langhe strijt ane was begonnen.

Ons dede elc prophete
 Te voren scone beheete
 Dat hi rike ware ende scoene
 Die ons soude bringhen vrede
 55 Van minnen ende machtech mede
 Moyses met salemoene
 Prijsden alle sine cracht besonder
 Sine wijsheit ende sine wonder
 Tobyas ysayas daniel
 60. Job jeremias ezechiel.

Si saghen visioene
 Si spraken parabolē scone
 Wat ons god noch soude doen
 Mer na minen zinne
 65 Die clare vrie minne
 Bleef van hen al ongheploen
 Want si hadden hare zeden alse andre man
 Nu hier nu daer nu af nu an
 Mer maria en sprac el niet
 70. Nu werde god dat versiet.

* 47. Doe vloyde. - 49. Doe wert. - 52. behete. - 55. mechtich. - 56. salomoene. - 57. besondere.
 - 58. wondere. - 70. Dan mi werde.

*

David seide hem ghedachte
 Van gode dat dede hem zachte
 Ende hem gebrac sijn gheest
 Nochtan hetet hi van werke starc
 75 Maer maria wracte sterkere werc
 Ja hi hads wale meest
 Sonder maria diene gheheel ontfinc
 God ende man ende ionghelinc
 Daer mochte men der minnen
 80. Ierst clare werc bekinnen.

Dat was bi diepen nyede
 Dat hare dat grote gesciede
 Dat die edele minne ute wert gelaten
 Dien edelen wive
 85 Van hogen prise
 Maer overvloedegher maten
 Want si el ne woude noch hare el ne was
 Soe hadse al daer elc af las
 Dus heeftse dat conduut gheleit
 Daer elker oetmoedegher herten es ghereit.

90. Die propheten ende al hare kinder
 Offerde scape ende rinder
 Dat was hare sacrament
 Si daden hem metten bloede striken
 Hare sacramente waren gheliken
 95 Eer maria dat hoghe present

* 75. wrachte. - 83. uut. - 85. Met. - 89. Daert. - 91. Offerden.

*

Die sone ghesent ward van den vader
 Nu comt ten groten etenen alle gadere
 Die brulocht es ghereet
 Die de minne vint gechiert int brulocht cleet.

100. Onser vriende der propheten
 Haerre doghet en doech vergheten
 Si was scone ende claer
 Si doecheden ellendecheit
 Ende grote betterheit
- 105 Der wet wel menech iaer
 Hare sacramente waren gheliken
 Dat si daer voren wouden wiken
 Men maghes hen danken wel
 Al seggic dat marien was al el.
110. Oetmoedeghe vrie sinne
 Wildi gheheel al minne
 Alsoe minne haer selven levet
 Ic rade u dore trouwe
 Al lijddi rouwe
- 115 Vertijt alles ende beghevet
 Soe werd uwe herte wijt ende diep
 Soe sal u comen dat conduut dat liep
 Marien sonder maten
 Bidt der hogher trouwen dat sijt u vloyen late.
120. ¶ Want hogher trouwen es bevolen
 Alle die oetmoedecheit dore dolen
 Dat sise volleiden sal
 Daer maria es met minnen een in al.

* 93. wert. - 97. etenne alle gader. - 99. gheciert. - 106. zacramente. - 107. woude. - 108. mages. - 114. Al lidi. - 116. u herte. - 121. dor dolen.

*

XXX.

Men moet in allen tiden
 Der minnen wesen blide
 Ende hare volgen in elken side
 In allen wegghen daer si gheleidt
 5 Men moet hare leven blide
 Ende den rouwe dan alsoe na ghereit.

Die minne moets mi onnen
 Ic hebbe minne begonnen
 Die mi die vremde wanconnen
 10. Dies mi benemen niet en moghen
 Ic hebbe minne begonnen
 God gheve dat ic hare moete doeghen

Sint ic mi gheve in minne
 Verlies ic ochte winne
 15 Soe steet in minen zinne
 Ic wille haer alles weten danc
 Verliese ic ochte winne
 Ic wille staen in hare bedwanc.

* 1. tide. - 3. elke zide. - 4. alle. - 9. Dies mi. - 12. moet. - 13. minnen. - 15. So steet. - 17. Verliesic.

*

- Die minne wilt behaghen
 20. Hine sal hem niet beclaghen
 Sijn menechfoude draghen
 Dat hi dore minne draghen moet
 Hine sal hem niet beclaghen
 Omme minne doghen hets al spoet.
- 25 Die minne wilt met trouwen
 Hi moet de doghet bescouwen
 Ende de werken bouwen
 Wilt hi leven in minne bant
 Dat mochte men ane scouwen
30. Die ons die minne bracht ierst int lant
- Soe na quamic der minne
 Dat ic begonste kinnen
 Wat si algader winnen
 Die hen gheheel der minnen gheven
- 35 Also ic dat mochte bekinnen
 So ron mi wat mi was ontbleven
- Mochte mi minne ghenueghen
 In ghingher mi toe voeghen
 Dat alle mine aderen loeghen
40. Doe quam de redene ende dede mi sien
 Sich waer du di wils voeghen
 Ende wat di eer noch moet ghescien.
- Mi maecte rike ierste de minne
 Si dobbeleerde mine sinne

* 19. minnen. - 22. minnen. - 25. minnen. - 28. minnen. - 31. minnen. - 36. Soe ran. - 43. rike
 int ierste.

*

45 Ende toende mi alle ghewinne
 Twi vlietse nu wech alse een truwant
 Si dobbeleerde mine sinne
 Nu dolic in der vremder lant.

Het es wel swaer te bestane
 50. Van minne in redene te gane
 Doch steet daer af te ontfane
 Die minne gheheel sal mense ghewinnen
 Van minne in redene te gane
 Es onghehort ende te swaer ten sinnen.

55 Minne ghinc mi minne al spanen
 Mi dunket nu het was een tanen
 Alse ic woude minne al manen
 Seide redene wiltu nu wenschen
 Het was van minne een tanen
 60. Ghedinke dattu noch best een mensche.

Soe dede mi redene leede
 Het dochte mi ene veede
 Dat si mi nam dat ghereide
 Dat mi minne hadde selve ghegheven
 65 Het dochte mi ene veede
 Doch dede mi redene waerheit leven.

Die hoghe caritate
 Die mi minne toende in ghelate

* 57. Alsic. - 59. minnen. - 61. Doe. - 63. gherede. - 68. mi toende minne.

*

Doe si mi sonder mate
 70. Mijn herte te hare nam gheheel
 Wat si meinde int ghelate
 Heeft si mi nu ghetoent een deel.

Al hevet mi minne verbolgen
 Nochtan moetic hare volgen
 75 Want si hevet al verswolgen
 Die ziele uut mier herten gront
 Ic wille gheheel hare volgen
 Hoe mi redene hevet gewont.

Men mach bi redene ghewinnen
 80. Gerecht gebruuc van minnen
 Daer redene clær mach bekinnen
 Dat men hem beiden hevet genoeg gedaen
 Gerecht gebruiken van minnen
 Laet redenen dan van minnen ontfaen.

85 God gheve hen alle die minne
 Dat si der redene hulde gewinnen
 Moeten daer si bi moghen bekinnen
 Hoe men der minnen gebruiken sal
 Ane der redene hulde ghewinnen
 90. Leighet ons van minnen volmaectheit al.

* 69. Doen. - 70. te male haer nam. - 74 en 77. haer. - 76. miere. - 79. redenen. - 80. gebruiken.
 - 84. redene. - 85. hem allen die minnen. - 90. Leghet.

*

XXXI.

Om grote minne in hoghen ghedachte

Willic wesen al mijn tijt

Want si mi met haerre groter cracht

Mine nature maect soe wijt

5 Dat ic mijn wesen al verpachte

In de hoghe geboert van haren gheslachten

Alsoe ic wille nemen vri delijt

Soe werpet si mi in hare hachte.

Ic waent wel liden sonder scade

10. Dat ic in minnen dus ben bevaen

Wiltsi mi al de nauste pade

Van haren weghe doen verstaen

Alsoe ic mi wane rusten in hare ghenaden

Verstoermt si mi met nuwen rade

15 Dits een wonderlec verslaen

Soe si meer mint soe si meer lade.

* 2. minen. - 3. harer groter cracht. - 6. geborte van haren geslachte. - 7. Alsic. - 11. die nauste.
- 12. wegen, - 13. ic nu. - 14. Verstormt.

*

Dit es wonder groot te verstande
 Der minnen nemen ende hare gheven
 Also si mi gheeft troest te ontfane

20. So werdet vruchten ende beven
 Der minne bidde ic ende mane
 Dat si de edele herten spane
 Datsi in minnen doen dus leven
 In nederen twifel in hoghen wane.

- 25 Troest ende meslone in enen persoen
 Dats wesen van der minnen smake
 Al levede die wise salemoen
 Hi liete te ontbendene soe hoge sake
 Wine werdens berecht in gheen sermoen

30. Die sanc verhoget allen toen
 Die tijt daer ic altoos na hake
 Hevet in hem selven noch den loon.

Haken beiden merren langhe
 Na dien tijt die selve es minne

- 35 Doet versmaden vrenden ghemanghe
 Ende toent verlies ende grote ghewinne
 Fierheit radet mi dat ic hanghe
 Soe vaste in minne dat ic bevanghe
 Een wesen boven allen sinne
40. Die toen verhoget alle sanghe.

Die toen die alle sanghe verhoghet
 Dat meyn ic minne in hare gewout

* 19. Alsimi. - 21. minnen biddic. - 23. doene. - 24. twifele ende oec in wane. - 27. de wise. - 36. groten. - 39. alle zinne.

*

Ic segs een luttel en doech ghetoeghet
 Den vrenden herten die sijn cout
 45 Ende cleine omme minne hebben ghedoghet
 Sine weten niet dat minne vertoeghet
 Hare rike den fieren die sijn stout
 Ende in die minnen werden ghesoeget.

Ghewout van minnen die al verwint
 50. Die es te verstane onghehoert
 Ende bi in dole verre bekent
 Ende een vrede die alle vreden stoert
 Den vrede die men in minnen ghewint
 Daer men hare wesen al met versint
 55 Die wert ghesoeghet in hare confoert
 Die hem met minnen in minne dus mint.

Die dus in minnen wilt vervaen
 Hine sal ontsien noch cost no scade
 Noch pine hi sal met allen staen
 60. Int alrenauste van minnen rade
 Ende met hoghen dienste sijn onderdaen
 In al hare comen in al hare gaen
 Die dit op minnen trouwe dade
 Hi soude in minnen al minne volstaen.

* 46. vertoget. - 47. In hare. - 48. ghesoget. - 50. ongehört. - 51. bekint. - 52. die alle vrede. -
 54. haer. - 55. confort. - 58. no cost noch. - 62. al haer comen in al haer.

*

XXXII.

Tsiaermeer ontspringhen ons de bloemen
 Ende andere crude menechfout
 Oec salmen die edele herten doemen
 Die leven in minnen ghewout

- 5 In minnen settic mijn behout
 Ende mine gewout in hare hande
 Van haer en eyschic ander scout
 Dan ic al blive in haren bande.

Die nu droeghe bant van rechter minnen

10. Alse men wel minnen sculdich ware
 Dies souden hen saen onderwinden
 Die wrede vremde al oppenbare
 Si doen hem meneghe grote vare
 Dien die staen in hogher minnen hoede
- 15 Maer wat si hen doen te sware
 Gode danc dat es ten cleynen spoede.

* 1. Tsaermeer. - 3. herte. - 9. gerechter. - 13. menegen groten. - 15. hem doen. - 16. God danc dat es te cleinen.

*

- Die hogher minnen dienen sal
 Hi ne mach ontsien en ghene pine
 Hi sal hem gheven al omme al
20. Omme hoegher minnen genoegh te sine
 Ende es dat sake dat hi yet fine
 Soe mach hi wel de waerheit kinnen
 Dat hi meer ne wordet in scine
 Meester van gherechter minnen.
- 25 Minne es meester menegher dinc
 Si ghereet suer ende suete
 Sint ic van hare ierste smake ontfinc
 Licghic altoos op hare voete
 Ic bidde hare dat haer ghenoeghen moete
30. Dat ic dor hare eere drage
 Quale ter doot al sonder boete
 Ende ics den vremden niet ne clage.
- Die den vremden dade cont
 Wat men verdraghet omme minnen eere
- 35 Hine maecte hare therte wel onghesont
 Ende quetse hare nature seere
 Want sine verstaen men noch meere
 Want men dore rechte minne moet doghen
 Avonture ende sware kere
40. Ochte si in hare minne sal hoeghen.

Die minnen wille wel genoeghen
 Ic rade hen dat si niet en sparen

* 27. ierst. - 28. Ligghic. - 30. dore hare ere. - 32. en claghe. - 37. min noch mere. - 38. Wat. - 41. willen.

*

Ende si hare wesen daertoe voeghen
 Dat sij met nyede in storme dore varen

- 45 Ane haren danc dien merkaren
 Die soe staen na hare pine
 Wat sise dan moghen swaren
 Hen steet altoos vri te sine.

Vriheit mach men wel bekinnen

50. In joesten ende in hogen daet
 Die met fierheiden dorevaert van sinne
 Daer stoerm van minnen hem ieghen staet
 Want men in joesten prijs ontfaet
 Daer men bi minnen werdech scine
 55 Minne es so riken toeverlaet
 Hets recht dat men doer hare pine.

Die enege pine ontsien in minnen
 Seker sine moghen niet verstaen
 Wat de ghene moghen winnen

60. Die minnen altoes sijn onderdaen
 Ende van hare sware slage ontfaen
 Daer si al onghenesen ane bliven
 Ende hoghe up risen ende neder slaen
 Ende si der minnen ghenouch gheriven.
 65 Traghen herten ende nederen sinnen
 Hen blivet verborghen tgrote goet
 Dat de ghene wel bekinnen
 Die leven in minnen orewoet

* 44. doervaren. - 45. diere merkaren. - 59. die gene. - 62. ave bliven. - 64. genoegh. - 67. die gene. - 68. oerewoet.

*

- Want si doen menech scoen ghemoet
 70. In stormen ende in avonturen
 Hets recht dat si hebben spoet
 In der minnen hoge nature.

- God geve hen spoet die daer nae staen
 Dat si der minnen willen behaghen
 75 Ende gherne dore haer ontfaen
 Groten last met swaren waghén
 Ende altoes vele omme hare verdraghen
 Dies si de minne werdech kennen
 Ic onste hen wel dat si noch saghen
 80. Die wise wondere vander minnen.

* 73. hem. - 77. om haer. - 79. soghen.

*

XXXIII.

Die tijt vernuwet met sinen iaren
 Die daghen lichten die donker waren
 Die minne begeren ende moete ontbaren
 Hets wonder datse niet en vervaren.

- 5 Dit nuwe iaer es comen in
 Die hevet ghekeert sinen sin
 Daer hi ne wilt sparen meer noch min
 Voer minnen sine pine wert al ghewin.

- Maer die enege pine vore minnen spaert
 10. Ende alsoe sine nederheit openbaert
 Ende in vremden genoechten hem soe bewaert
 Hets recht dat hi in dienste verswaert.

- Maer die van minnen sijn gheboren
 Ende te haerre naturen sijn vercoren
 15 Sine sparen en ghenen pine daer voren
 Si leven altoos in heileghen toren.

* 3. moeten. - 10. openbart. - 11. genuechten hen. - 15. en ghene.

*

Dien hogher minnen nature gherijnt
 Hi es die altoos gherne pijn
 Alsoe aen sine werken wale scijnt

20. Het dunct hem emmer onghelijnt.

Dat ware den finen mensche scade
 Datti bi vremden nederen rade
 Liete te werkene de hoge dade
 Die hongher gheven in minnen zaden.

25 Sat ende honger beide in een
 Dats der vrier minnen leen
 Alsoe ye den ghenen wale sceen
 Die minne met hare naturen ghereen.

Dat sat comt minne men canse ghedraghen
 30. Dats honger houtse op dats een claghen
 Hare scoenste verlichten sijn sware waghen
 Hare scarpste storme sijn nuwe behaghen.

Hoe maect der minnen coemste sat
 Men smaect met wondere dat sies dat
 35 Si doet besitten hare hoochste stat
 Si ghevet hare rijcheit dien groten scat.

Hoe maect honger der minnen ophouden
 Sine connen bekinnen dat si souden
 Noch niet gebruiken datsi wouden
 40. Dat doet den hongher menechfouden.

* 21. menschen. - 28. harer. - 29. Dats. - 33. coenste. - 34. wondere dat si es.

*

Hoe maect verladen der minnen verlichten
 Menne can ontfaen hare grote gichten
 Ende menne can hare gheen ghelike dichten
 Soe ne weet men waer gheduren stichten.

- 45 Hoe doetse behaghen storm ende slach
 Die edele minne nacht ende dach
 Want men niet els gheplegen en mach
 Dan toeverlaet op minnen sach.

- Nu ic bevele der heileger minnen
 50. U allen die minnen wilt bekinnen
 Ende daer voer en spaerd in ghenen sinnen
 Met nuwen vlite te woenene daer binnen.

- Met nuwen verlichten hebt nuwen vlijt
 Met nuwen werken sat nuwe delijt
 55 Met nuwen stoerme nuwen honger so wijt
 Met nuwe verslinden nuwe eweliken tijt.

* 43. Men can haer geen gelijc gedichten. - 51. spart. - 52. Met uwen. - 56. Dat nuwe.

*

XXXIV.

In allen tiden nuwe ende out
 Si hi der minnen onderdaen
 De somer heet den wenter cout
 Die minne van minnen wilt ontfaen

- 5 Hi sal met vollen dienste staen
 In hoger minnen hantieren
 Soe wert hi minne met minnen saen
 Dat en mach hem niet failieren.

- Suer ende donker ende overwreet
 10. Sijn der minnen weghe in haer beghin
 Eer selc met minnen dienste gesteet
 Failieert hi dicke ane den sin
 Daer hi waent verliesen hets al gewin
 Waer bi mach men dat bekinnen
 15 Dats die en sparen meer noch min
 Dan al hen gheven in minnen.

Die meneghe twifelen ane de minne
 Dies hem die arbeit dunct te swaer

* 1. Tide. - 3. Den somer heet de winter. - 8. faelieren. - 9. donker overwreet. - 11. met dienste der minnen gesteet. - 12. Faeliert. - 15. spart. - 16. Dan hem al geven. - 17. twivelen.

*

- Ende si ten eersten niet en nemen inne
20. Si dinken soutsu dolen daer
 Ware hen de loon vore de oghen claer
 Die minnen ghevet ten inde
 Ic dar wel segghen openbaer
 Si doelden hare ellende.
- 25 Noch nie en wert sake in minnen verloren
 Die men doer minne ye ghedede
 Minnen geldet emmer na ochte voren
 Minne es altoos der minnen mede
 Minnen kent met minnen der minnen sede
30. Haere nemen es altoos gheven
 Minne ghevet met hare behendichede
 Wel meneghe doot int leven.

- Hets oversuete in minne verdolen
 Hare welde wegghen die minne doet gaen
- 35 Het blivet den vrenden wel verholen
 Maer die met waerheiden minnen gestaen
 Si selen met minnen in minnen doer gaen
 Al dat rike daer minne es vrouwe
 Ende al dat heerscap met hare ontfaen
40. Ende dore smaken hare edele trouwe.

Die smake die trouwe in minne ghevet
 Wie el iet seget dat weelde sij
 Die hevet ye sonder weelde gelevet
 Na dien dattic versinne mi

* 20. soufstu. - 21. die loen vore die ogen. - 34. wege. - 39. eerscap. - 41. in minnen.

*

45 Want hets hemelsche genoechte vri
 Te vollen sonder gebreken
 Du mi al lief ende ic al di
 Daer nes gheen ander spreken.

Die dus in minnen sijn worden een
 50. Ic mach wel swighen hoet hen steet
 Noch sien noch spreken dats mijn leen
 Want ict met wesene niet en weet
 Hoe lief daer lief al omme veet
 Ende ghebruken een gheven
 55 Wat wondere eest dat mi rouwe versleet
 Dat mi dat noch es ontbleven.

Dat ic der minnen ye ure ghebrac
 Berouwet mi sere dan nes wonder niet,
 Met rechte doeghics onghemac
 60. Dat ic mi ye so neder liet,
 Want mi de minnen al goet onthiet
 Ochte ic ye so hoghe gedachte
 Te werkene int rike dat si mi hiet
 Int hoogste van haren ambachte.

65 Dat rike daer ons de minne toe riet
 Ende tambacht dats ons werken hiet
 Dats minnen plegen ende anders niet
 Met al den dienste die daer toe gheet
 Die dit met trouwen wel versteet

* 51. dats mi. - 58. dat en es. - 59. dogics. - 66. dambacht dat si. - 69. Die dit.

*

70. Te werkene in allen zinne
 Hi est dien minnen al beveet
 Ende hi wert al een in minnen.

Hiertoe so manic alle de fine
 Die minnen met minnen willen ghestaen

- 75 Aldus in minnen dienste te sine
 In al haer comen in al haer gaen
 Hare opheffen haer nederslaen
 Si hem al even soete
 Soe werden si minne met minnen saen
80. Dies ons god hulpen moete.

* 70. alle zinnen. - 71. Hi eest. - 72. al in minnen

*

XXXV.

Die tijt es donker ende cout,
 Dies droeven voghelen ende dier
 Die herten doeghen el menechfout
 Die kinnen hare nature fier,
 5 Ende hen dan minnen ontbliven sal.
 Wie oprijst ic blive int dal
 Van rike troeste onberaden
 Met swaren waghen altoos geladen.

Die waghe es mi al te swaer
 10. Die niet en leget bi gere noot
 Hoe mochte een herte gedueren daer,
 Die liden moet soe meneghen doot
 Alsoe hi ghesmaect, die hem bekint
 Altoos van minnen al onghemint
 15 Ende al ontseget wien si ontfaet
 Hulpe ende troost ende toeverlaet.

* 7. riken. - 12. Die leget niet bi geere noet. - 12. menege.

*

En wilt minne mi minne niet ontfaen

W at soudic dan ye gheboren

Ben ic vore minnen dus ontdaen

20. Soe ben ic sonder waen verloren

So maghic claghen wers na wee

Al minen tijt vordane meer

So ne hopic niet voer eeneghe geval

Sint minnen mi dus ontbliven sal.

25 Ic toende minnen mine pine

Ic bat hare dat siere hadde genade

Si dede met ghelate in scine

Dat sijs en hadde wille noch stade

Wat mi gesciet dats haer al een

30. Hoe si mi ye in onsten sceen

Hebben mi hare vremde kere ontgheven

Dies moetic nachte bi dage leven.

Waer henen es minnen in vender niet

Minne hevet mi alle minne ontseget

35 Waer mi dat ye bi minnen ghesciet

Dat ic eene ure hadde ghelevet

In haere hulde hoe soet mi staet

So sochtic aen hare trouwe afflaet

Nu moetic swighen doeghen ende duren

40. Scarp ordeel met nuwen uren.

Die vonnessen doen mi bederven

Dat minne mi dus ontbliven moet

* 22. vort ane mee. - 24. Sint mi minne dus. - 25. toende der minnen. - 28. wille no stade. - 30. ye onsten gesceen. - 33. minne en vinder. - 34. al minne. - 37. hulde soet met mi.

*

Al woudic omme hare hulde werven
 Daertoe ne hebbic gheluc no spoet
 45 Mestroest hevet mi so wederstaen
 Ic en can confoert en gheen ontfaen
 Die miere herten ontkeren mach
 Dien onghehoorden weder slach.

Minne ghi waert daer te rade
 50. Daer mi god mensche wesen hiet
 Ghi meynet mi in onghenaden
 Si al uwe scout wat mi ghesciet
 Ic waende van minnen geminnet sijn
 Ic ben ontseget dats mi in scijn
 55 Mijn toeverlaet mijn hoge waen
 Es mi te rouwen al vergaen.

Soe suete nature alse minne sij
 Waer mach sij nemen vremden nijt
 Dien si alle uren sticht op mi
 60. Ende mier herten gront met stoerme dore snijt
 Ic dole in deemsterheit sonder claer
 Buten vrien troeste in vremden vaer
 Ghevet minne den edelen fieren minne
 Ende voldoet in mi al uwe beghinne.

65 Minne hevet mi rechte loos ghedaen
 Ane wien salic nu sueken raet
 Dats ane trouwen wilt si mi ontfaen
 Dat si mi omme hare hoge daet

* 43. verwerven. - 46. confort en gene. - 51. ongenade. - 60. mire. - 67. trouwe.

*

- Vore minne gheleiden dat ic haer mochte
 70. Mi al up gheven ochte sijs iet rochte
 Inne bidde hare troeste noch rade en ghene
 Dan si mi hare bekinne allene.

- Ay minne doet al uwe ghenoghe
 Uwe recht dat es mijn naeste troest
 75. Ic wille met al mi daer toe voeghen
 Het si ghevanghen ochte verloost
 Uwen liefste wille willic vore al
 Gestaen in quale in doet in mesval
 Ghevet minne dattic u minne bekinne
 80. Dats rijcheit boven alle ghewinne.

* 71. In bidde haer troest. - 72. si mi bekinne. - 73. genoegen. - 76. verloest. - 78. in dode.

*

XXXVI.

Hoe dat iaer hevet sinen tijt
 Die minnare sijt
 Houdet soe uwen vlijt
 Dat u sake ne si te inghe noch te wijt
 5 Maer al ghemate
 Wat minne met u doe ochte late
 Wedert si scade soe bate
 Want dat sijn ghelate
 Daer minne omme benedijt
 10. Uwe zate
 In de minne.

 Dien minne ye ure benedide
 Si als te tide
 Droeve ende blide
 15 Ende emmer ane der minnen side
 Ende hi sij altoos ghereet
 Daer hi der minnen wille weet

* 2. minnaren. - 4. uwe zake. - 12. minne ure. - 13. si alse.

*

In lichte in wreet
 In lief in leet
 20. Dat welde wide
 Hi ommeveet
 In die minne.

Die de wijdde van minnen wilt ommevaen
 Hi sal minne verstaen
 25 Hare comen hare gaen
 Hoe minne minne met minne sal ontfaen
 Met altemale
 Sone hevet die minne vore hem ghene hale
 Sine toene hare wijdde haere hoechste zale
 30. Die hevet voldaan
 Wet alle wale
 Met sier quale
 In de minne.

Dien minne sine quale sal ghenesen
 35 Sal minnen wesen
 Na hare ghetesen
 Met toeverlate boven al verresen
 Na minne fine
 Hi doget al leet wel sonder pine
 Omme hoegher minne ghenoech te sine
 40. Hi doet in scine
 Dat hi sal lesen
 Al die vonnessen fine
 In de minne.

* 29. wide. - 31. siere. - 38. leet sonder. - 39. minnen. - 42. de vonnessen sine.

*

- Vonnesse van minne
 45 Gheet diepe binnen
 Met inneghen sinne
 Die en mach gheen neder herte ghewinnen
 Die vore minnen yet spaert
 Maer die fierlike dore vaert
 50. Al der minnen aerd
 Daer minne met minnen minne ane staert
 Omme sijn verwinnen
 Blijft hi verclaert
 In die minne.
- 55 Ay creature
 Ende edele figure
 Doeget avonture
 Ane ziet uwe recht ende uwe nature
 Die emmer minnen moet
 60. Ende mint der minnen beste goet
 Omme hare te ghebruke doet scoen ghemoet
 Soe hebdi spoet
 En spaerd ghene ure
 Eer ghi voldoet
 65 In die minne.
- Die minnen raet
 Na minne verstaet
 Ende bi minnen ane vaet
 Omme minne meneghe rike daet

* 44. minnen. - 52. Om. - 58. Ziet ane. - 61. gebrukene doet scone om moet. - 63. spart.

*

70. Al sonder keer
 Men sijn dan minne es hen groet seer
 Dies toent hen minne hare rike gheleer
 Nuwe emmermeer
 Sonder verlaet
 75 Blivet hi gheheer
 In die minne.

Maer die van minne raet ontseget
 Daer trouwe in leget
 Ende dien pine verweghet
 80. Ic gelove dat u noch treghet
 Ende om niet
 Want ghi niene daedt dat minne riet
 Ende minne met minne u minnen onthiet
 Ende ghij dat vliet
 85 So blivet ontweghet
 Des die minne versiet
 In de minne.

Dien minnen versiet met wat dat si
 Leve alsoe vri
 90. Altoes daer bi
 Alsoe ic al minnen ende minne al mi
 Fier ende stout
 Maent hi al minnen minne voer scout
 Dies ghevet si rijcheit menechfout
 95 Si es heme alles hout
 Allene hi
 Hevet volle ghewout
 In de minne.

* 73. nuwen. - 77. minnen. - 83. minne onthiet. - 93. al minne.

*

- Die minnen es bi haer selven goet
 100. Wat si hem doet
 Si maectene vroet
 Hoe minne maect minnen hoeghen moet
 Doet hi hem weten
 Soe dat hijs meer en mach vergheten
 105 Soe heeftene minne met minnen beseten
 Wats hem geweten
 Bider minnen woet
 Wert hi al gheten
 In de minne.
- Ay waer es minnen dan
 110. Alse mense ne can
 Vinden selc man
 Die toe set al dat hi ye ghewan
 Ende nochtan minnen niet en vent
 Dattene de minnen in wee so went
 115 Ende hem minne minne sent
 Ende dat hire niet ne kent
 Maer dien sijs wel an
 Hi hevet saen ghehent
 In die minne.
120. Minne es aldaer
 Ghinder in weet waer
 Vri sonder vaer
 Dat mi minnen niet en es oppenbaer

* 101. maecten. - 105. hebben. - 109. minne. - 114. minne. - 116. en kent. - 121. en weet. - 123. minne.

*

Dat doet mi anghē
 125 Ende noch meer hem wee die vaste anghen
 Ane minne in overswaren bedwanghe
 Maer dat en duerde niet langhe
 Ghave minne al claer
 Hare ommevanghen
 130. In de minne.

Nu moete god de ghene beraden
 Die gherne voldaden
 Na der minnen gaden
 Ende die diepe woestine willen dorwaden
 135 Nader minnen lant
 Daert dicken ten sorghen hem es bewant
 Ende alles der minnen gaen in hant
 In sware bant
 Dus houtse minnen verladen
 140. In staden brant
 In die minne.

‡ Dats minnen pant
 Daer minnen met minnen trouwe in vant
 Ende alle pine omme minne verslant
 145 Suede ende onghehant
 Die volle zaden
 Werden hem becant
 In die minne.

* 125. hange. - 129. ommevange. - 136. dicke. - 139. minne.

*

XXXVII.

Het sal de tijt ons naken sciere
 Dat ons de somer sine baniere
 Set op met bloemen meneghertieren
 Dies werd verblijdt de meneghe fiere.

- 5 Want ons de daghen werden lanc
 Ende die voglen hoghen haren zanc
 Dien minne doet suete al sijn bedwanc
 Hi mach hare segghen lieven danc.

- Ic dancte u oec minne haddijs verdient
 10. Met alle alse een uwer armer vrient
 Maer sint ghi mi ierst in u ioc spient
 Haddi ye mijn gheluc ontsient.

- Du doet goet den ghenen dien ghijs ont
 Mi scijnt dat ghijs ghedoghen en cont
 15 Dies droevet mijn herte dies claget mijn mont
 Dies es mine cracht wel onghesont.

* 2. zijn. - 3. meneghertiere. - 4. wert. - 13. Ghi doet.

*

- Waerdi minne minne alse ghi wel sijt
 Waer soudi nemen vrenden nijt
 Daer ghi den gonen met dore snijt
 20. Die u gevet cussen in alre tijt.

Ya ghi sijt al minnen ghi sijt so vroet
 Uwe name es minnen ende van prise soe goet
 Hets emmer ghenoech al dat ghi doet
 Wie dats blivet in den wedermoet.

- 25 Uwe name verciert uwe ghelaet verscoent
 U ophouden verteert uwe gheven croont
 Hoe sere ghi ons hebt ghehoent
 Met enen cussene ghi al volloent.

- Dus es minnen werc boven al ghedregen
 30. Ende al met haren streken belegghen
 Hare waghe hevet alle waghe verwegghen
 Haer en es gheen vlien men ga haer iegghen.

- God moete de minne benediden
 Die wilt late hem el minne vrien
 35 In mach hare wondere noch ialosien
 Te minen wille niet vele belien.

- Sint ghi al minne met minne vermoghet
 Ghevet mi doer minne dies minne hoeghet
 Te ghebrukene doer uwe hoochste doghet
 40. Doch hebdi verteert al mine ioghet.

* 19. den genen met doersnijt. - 21. minne. - 27. u geven. - 33. ghebenedien. - 36. En te. - 37. met minnen. - 39. hoeste.

*

Minne wilt dat minnen al minnen met minnen mane
 Si hevet ópgheset hare hoochste vane
 Daer bi leert men hare werken ghedane
 Met claerre waerheit sonder wane.

- 45 Ghi edele keert u in minne ghestichte
 Ende verciert u metter waerheit lichte
 Dat u ghene demsterheit aen en vechte
 Ghine pleget uwes lieves in minnen rechte.

- Minne wilt al minnen van edelen fieren
 50. Ende datse hen met werken concordieren
 Ende met memorien jubelieren
 Ende met ghebrukene in hare juwieren

- Lof si der minnen ende ere
 Haerre groter cracht ende haerre riker ghelere
 55 Ende si moetse alle troesten van haren zere
 Die gherne voldoghen in minnen kere.

* 44. warheit. - 45. minnen. - 47. en ghene. - 48. liefs. - 50. concorderen. - 51. iubilieren. - 53. eere. - 54. grote cracht ende haer.

*

XXXVIII.

Alsoe ons de linten wert gheboren
 Soe es men scoenre tijt in waen
 Dat bloyen sal gars ende coren
 Daer de meneghe op mach vervaen
 5 Selc hevet op toeverlaet ghedaen
 Dies hem bleef int herte toren
 Maer die minnen met minnen wilt bestaen
 Hi comt te sinen best te voren.

Oec bloeyen in den zomer bloemen
 10. Vele daer cleine aen es belanc
 Wij willen ons ter minnen noemen
 Die nie gherechte minne en dwanc
 Selc maket van minnen nuwen zanc
 Ende wilt hem ghelucs van hare beroemen
 15 Dien minne doet goet hi weets haer danc
 Van hare hebbic el cleine dan doemen.

Ay na dien dat die minne ghehinget
 Dat ic clage doemen ende herten noot

* 3. ghers. - 15. Die. - 17. gehinge.

*

So ne hebbic voer haer gheen ghedinghe
 20. Mijn recht es cleine haer cracht es groot
 Men zeghet de zwane alse hi de doot
 Ghesmaken sal dat hi dan singhet
 Want soe ye minne van mi ghebood
 Dat willic dat si al volbringhe.

25 Ay minne al houddi mi dus swaer
 Dat mi de tijt verswaret al
 Ghi gevet uwen caren openbaer
 Uwe clare wondere al openbaer
 Ay dicke en wetic wat ic sal

30. Alse ghi mi houdet soe wee in vare
 Wie met u clemt ic blive int dal
 Mi gruwelt dicke hoe icke vare.

Ay minnen die doch mochte vergheten
 Dat grote leet dat gi ons doet

35 Ende wat ghi den meneghen hebt geweten
 Den enen wreet den anderen goet
 De zelke besitti in uwe woet
 Dat hi van binnen al wert gheten
 Die selke sijn saechte van u ghevoedt

40. Ende sijn van u doch onbeseten.

Van minnen machmen wonder spreken
 Haers wonders werke wat dat si
 Si toent met liste den selken hare treken
 Alse ic al di ende du al mi

* 19. Soe hebbic vor haer en geen. - 23. gheboet. - 25. houddi. - 32. hoe ic. - 35. menegen. - 37. selke.

*

45 Si comt den zelken zaen soe bi
 Dat sine gherijnt op therte breken
 Ende selken laetse haer al vri
 Dus canse ontweghen ende weder reken.

Te niete werden al in minne

50. Dat es dat beste dattic weet
 Van alden werken die ic kinne
 Al weetict mi wel onghereet
 Ende die de minne met niede dan besteet
 Al sonder herte ende sonder sinne

55 Ende minnen dan niet met niede versleet
 Dats cracht daer men bi minnen ghewinne.

‡ Voert ane meer wien lief wien leet

Die de minne met niede can ontghinnen

Sine can verweren die storme heet

60. Hine wone ghelijc met haer daer binnen.

* 45. selken saen so bi. - 47. Ende selke. - 49. nieute. - 52. al wetic. - 53. dan met niede. - 55. dan met minnen niede. - 56. minne. - 57. Voer ane.

*

XXXIX.

- Al meest sijn alle creaturen
 Bedwongen van den winter cout
 Vele meer die mint es bi naturen
 Bedwonghen in minnen ghewout
 5 Die van sinne ware fier ende stout
 Ende al woude avonturen
 Dat suete metten zueren
 Maende minne vore scout
 Hi soude minnen al met minnen berueren
10. Wie mach der minnen rueren prisen
 Diet wel versteet hi gevet haer prijs
 Den selken gevet si al aes van sisen
 Selcken maecse van aes al sijs
 Si maect den ongheleerden wijs
- 15 Ende si ontwijst den wisen
 Si doet den nederen risen
 Alse dit es mijn zuete amijs
 Ende voetene met haerre spisen.

* 2. wintere. - 9. minne met minnen al berueren. - 13. maect se van aes al tsijs. - 15. wijsen. - 18. vuetene.

*

- Der minnen zeden en can bekinnen
 20. En gheen man die nie was soe vroet
 Si wondet den ghenen dat herte binnen
 Die nie na minnen bant en stoet
 Die gherne bi minnen levede behoet
 Dien bringet si al uten sinnen
 25 Ende die gherne al minnen
 Gebrukede hout si sonder spoet
 Soe dat hise waer en weet ontghinnen.

- Dien dusdane minnen seden genoeghen
 Hi griper ane ende wachte hem wel
 30. Dat hem al heffene wale voeghe
 Wat minne hem scijnt soe traghe soe snel
 Het waent selc minnen doer sijn spel
 Si es hem soe onghevoeghe
 Met wat wee sine sloeghe
 35 Hine conste nochtan ghedoen niet el
 Dan dies hem minne ghewoeghe.

- Omiere ende sware avonture
 Hebbic ghedoghet meneghen dach
 Mi sijn alle die zaken suere
 40. Die ic ye met oghen zach
 Hoe mochtics hebben goet verdrach
 Mi houdet wale wee in suere
 Die minnen suetse boven alle nature
 Ende die al gheven mach
 45 Mi gruwelt hoe ic ghedure.

* 28. minne zeden. - 32. sulc. - 37. Omire. - 42. int suere. - 45. gruwelt dat ic.

*

- Ic sal die minnen laten wesen
 Van minen thalven wat si wilt
 Selc waent sine vonnesse in haer lesen
 Si hevet zaen sijn gheruchte verstilt
50. Ende saen al sijn ghelof onthilt
 Daer hi bi was verresen
 Si can na hare ghetesen
 Wel scermen onder den scilt
 Al en maghes nieman ghenesen.
- 55 Hoe ic/minnen el hebbe gevaren
 God geve hem goet die minnen plien
 Ende die in haren lichten ende in haren swaren
 Wel connen volgen ende vlien
 Die beiden mach na goet ghescien
60. Ende minne nu wel can sparen
 Si sal hem openbaren
 Die beiden mach tote dien
 Dat minne al sal verclaren.
- Ic weet wel hads die minne stade
- 65 Si troeste minen droeven moet
 Ende docht hare van mi yet scade
 Dat si mi dus verderven doet
 Met groten wee al sonder spoet
 Houdet si mi buten rade
70. Sine doe mi zaen ghenade
 Ende make mi haers bat vroet
 Si comt mi lichte te spade.

* 46. minne. - 47. minentalven dat si. - 48. Sulc. - 49. verstelt. - 55. Hoe ic in minnen.

*

Hoe nauwe ic dole in minnen pade

Ende mi hare conde es al te lanc

75 Hoe diepe ic wade in hare ghewade

Ic wille hare alles weten danc

Want mi es mijn al ane hare belanc

Salic vol clemmen hare grade

Want wat soe ic elder dade

80. Mijn hongher bleve al zwanc

Sine gave mi vol hare zade.

Dus blive ic ane der minne side

Wat so mi ghesciet der na

Haers hongers rouwe haerre saedde blide

85 Begherten neen-ghenoechten ia

Die fiere gheven slaghen eer minnen sla

Soe comt hi scone ten stride

Die de minne besteet met nide

Hoe welt dat hem verga

90. Hi sal bevaen hare wide.

‡ Ic rade den fieren die de minnen besta

In sinen ionghen tide

Dat hier niet en mide

Hine sie dat hise volva

95 Eer si vore hem lide.

* 76. haer. - 82. blivic ane der minnen zide. - 84. haerre zade. - 87. te stride. - 91. minne. - 94. hine siet.

*

XL.

Alsoe ons dit nuwe iaer ontsteet
 Soe hoept men dat saen comen sal
 Die tijt daer menech op verveet
 Die groeyen doet berch ende dal
 5 Doch es die bliscap onghereet
 Soe es hem oec die ghevet sijn al
 Op hoger minne scone beheet
 Eer hi verlinget die verheit der minnen.

Die sal die snelle wesen dan
 10. Die sal verlinghen verre minne
 Die fiere die neemt dies minnen hem an
 Ende levet bi rade ende werket bi zinne
 Ende toe set wat hi ye ghewan
 Soe dat verlichte redene kinne
 15 Datti voer minnen niet sparen en can
 Hi sal verlinghen die verheit der minnen

Dat ons de minne soe verre si
 Die ons met rechte soude sijn soe na

* 4. groyen. - 7. minnen. - 9. Wie. - 16. die vriheit.

*

- Dat scijnt meneghen ende mi
20. Die up vremde troeste verva
Die fiere van minnen leve also vri
Dat hise met selken storme besta
Al toter doet ochte nae daer bi
Hochte hi verwint de cracht der minnen.
- 25 Die dus verwint der minnen cracht
Hi mach sijn kimpe wel bekint
Want men leest van der minnen macht
Datsi alle andere dinc verwint
Die vroede vergelden al der minnen pacht
30. Ende sie dat hijs soe scoene beghint
Altoes met stoerme van nuwer iacht
Ochte hi verwint de cracht der minnen.
- Dien minnen verwint dat hise verwinne
Hem wert hare suete nature noch cont
- 35 Alsoe hi gevoelt de soete minne
Werd hi met haren wonden gewont
Alsoe hi met wondere hare wondere kinnet
Sughet hi met nide der aderen gront
Altoes met dorste van nuwen beghinne
40. Eer hi gebruket der zueter minnen.

Soe werdet utermaten goet
Begherte szept genuechte drinket
Die fiere die dat sine in minnen verdoet
Ende met woede in hare gebruiken sinket

* 21. al soe vri. - 23. nader bi. - 24. Ochte. - 26. kympe. - 30. bekint. - 33. minnen. - 35. de zuete.

*

45 Soe hevet hi volder minnen spoet
 Daer minne met minnen hare minne al scinket
 Ende soe werdt die minne al minne voldoet
 Daer hi ghebruket der sueter minnen.

Der minnen ghebruken dat es een spel
 50. Dat nieman wel ghetoenen en mach
 Ende al mocht dies pleget iet toenen wel
 Hine const verstaen dies noyt en plach
 Hoe minne wilt minne ende niet el
 Van al dat ie besceen die dach

55 Die loep die es troens en es niet so snel
 Soe der minnen loep es in der minnen.

Die loep die es troens ende der planeten
 Ende der tekene die metten trone gaen
 Mach iet met ghelike weten

60. Ende met mate van ghetale bevaen
 Maer gheen meester en mach hem dies vermeten
 Dat hi minne met sinne mach doen verstaen
 Alle die minne ye wisten ende selen weten
 Ende selen lopen den loep der minnen.

65 ¶ Si hebben der minnen wijdde vergheten
 Die minne met sinne wanen bestaen
 Ay deus wat heeft hen god geweten
 Die lopen moeten den loep der minnen.

* 45. vol der. - 47. volvoet. - 50. niemen. - 52. noit. - 55. dies troens. - 57. des troens. - 63. wisten. - 65. wijde. - 66. sinen. - 68. Die loepen.

*

XLI.

Al es dit nuwe iaer begonnen
 Beide de maent ende dat iaer
 Hier es bliscap noch cleine gewonnen
 Want ons ghebreken die daghe claer
 5 Ende andere bliscap menechfout
 Die ionghe herten blide maket
 Maer boven al hevet hi onghedout
 Die minne beghert ende niet ne volsmaket.

Ay hem vernoeyt der dieper weghe
 10. Die verre ellende bezueken zal
 Die doelt na minne ende hevet onzeghe
 Hem doet wel wee sijn ongeval
 Dat hi so vele van haer niet en weet
 Daer hi bi seker wesen mach
 15 Wat minnen lief si ochte leet
 Hi (levet) wel dicken droeven dach.

Ay minne uwe abolghe ochte uwe hulde
 En conne wi onderkinnen niet

* 13. soe vele van hare. - 16. Hi levet wel dicke drueven. - 18. connen.

*

- Uwen hoghen wille ende onse sculde
20. Waer omme ghi comt ochte vliet
Want bi cleinen dienste condi gheven
Uwe suete wondere in clærheit groet
Ende dat scijnt bi cleinen mesdoene vergheven
Ende dan geve di slage ende bittere doot.
- 25 Ay minne hoe sele wi gheleren
Wies ghi cont ende wies ghi gaet
Waer selen wi u ontgaen ghekeren
Ende die stoerme daer ghi ons bi verslaet
Ende bi wat crachten selen ons bliven
30. Uwe suete wondere in wise clare
Dat wijt bi nederheiden niet en verdriven
Ocht sijn mach dat ons el gheware.
- Ay in ellendeghen donkeren weggen
Laet ons de minne dolen wel
- 35 In meneghen stoerme sonder seghe
Daer si ons scijnt wreet ende fel
Ende selken gevet si sonder pine
Hare grote ioie menechfout
Dit sijn vore ons wel vremde scine
40. Maer hen ghenoechte die kennen hare vrie gewout.
- Ay minne in welken soe ghijt doet
Uwe henevaren scijnt abolghe
Maer die fier es ende vroet
Hem es beste datti met allen volge

* 25. selen. - 26. comt. - 33. wege.

*

45 In sueten in sueren in troesten in vare
 Tote hi volweet wat ghi hem wilt
 Alsoe ghi hem toent uwen wille so clare
 Soe es sijn wee in vreden ghestilt.

Ay die verre verseilt hi moet ghedoghen
 50. Dat hem die avonture ghevet
 Alsoe die mint moet nauwe poghen
 Eer hi der minnen genoeg vollevet
 Hi moet willen in allen tiden
 Haren hoghen wille ende anders niet
 55 Ende els niet verdroeven noch verbliden
 Wat hem anders meer gheschiet.

Ay die dus al mint der minnen wille
 Daer mach sijn minne hare selven genoeg
 In hoghen gheruchten in nederen stille
 60. In al dies minne hem ye gewoech
 Dit es ene de alre staercste veste
 Ende die scoenste were die yeman sach
 Ende die hoechste mure ende de grachte beste
 Daer minne bi meer ontvlien en mach.

* 45. troeste. - 47. wel clare. - 61. Dits ene die alre starcste. - 64. Daer bi minne meer.

*

XLII.

Comen es de droeve tijt
 Van buten ende vele van binnen meer
 Dat ghi ons, lief, ontbleven sijt
 Dat es een onverwinlec seer
 5 Dat goet dat ghi gavet wilten eer
 Dat ontblivet ons bi vremden keer
 Ende uwe rike gheleer
 Ende hoe ghi uwe selven sijt gheheer.

Wildi ons minne van u ontherven
 10. Soe ne wete wi waer ontvlien
 Soe moete wi al te male bederven
 Wine wisten onthouden sijn van wien
 Wi selen ons troesten doch indien
 Dat ghi seidet het es waer het sal ghescien
 15 Men en sal niet twifelen in dien
 Waerdi verhoget ghi soudet voltien.

Ay minne wie sal u in hem volhoghen
 Dat ghine voltrect al dat ghi sijt

* 4. es ons een. - 8. u selven. - 10. So ne weten. - 11. moeten.

*

- Wie sal die diepe dalen poghen
 20. Die hoghe berghe die velde wijt
 Met diepen oetmoede in uwen vlijt
 Met toeverlate in hoghe delijt
 Stare in den strijt
 Dies hulpet saen minne dies es noet het es tijt.
- 25 Het es ghelijc, uwe hoghe name,
 Alsoe olie ute ghegoten, minne,
 Suete ende saechte verwale bequame
 Maer boven al sidi ghenoechte den innegen sinne
 Si sijn ghesaeyt doch herde dunne
30. Die vet werden gevoedt daer inne
 Ende die wel bekinnen, minne,
 Van uwen name die rike gewinne.
- Dies, minne, uwe name es ute ghegoten
 Ende met wonders vloede al overgaet
- 35 Soe sijn die opwassende dore vloten
 Ende minnen in woede boven raet
 Soe doense meneghen rike daet
 Ende roepen,al vri in toeverlaet
 Es al mijn raet
40. Ay hoe hi te gheet daer hi volvaet.

Hina vecht niet die hem niet en wert
 Die volwassen wilt hine spare hem niet
 Die sonder voede wert verteert
 Het es selden dat hem ere ghesciet

* 19. dale. - 28. den zinne. - 43. verteert.

*

45 Hi es bloede die dat vliet
 Dat hem selven iagen riet
 Dat es minne die ons hare rike onthiet
 Ay niet men dan al en si ons iet.

Mach enech dinc de herte hermaken

50. Die selve minne niet en es al
 Dat geet buten der zielen smaken
 Want hare niet men ghenoeghen en sal
 Dan van minnen geborte die op wal
 Ende die grote wondere sonder ghetal

55 Tote dien inval
 Daer minne der minne nie minne en hal.

Dat minne der minne yet soude helen
 Dat ware der zielen een evel slach
 Soe moeste si in honghers woede quelen

60. Die niet dan minne ghesaden en mach
 Maer herte ende sen ghedoen wel el
 In dachcortinghen ende in spel
 Ende in aerm gheniet
 Verwandelen si wel hare verdriet.

* 49. herten. - 56. der minnen. - 57. der minnen. - 63. arme geniet.

*

XLIII.

Also ons ontsteet de winter sware
 Die meneghen maket dat herte swaer
 In dien tide es openbare
 De feeste van allen heiligen bare
 5 Ic hebbe ghedoget meneghen vaer
 Maer boven al gheet mi die vaer
 Hoe ic ter minnen sal gheraken.

Mine mach troesten niet de minne
 Doer hare es mi al leet ghewin
 10. Si es de cracht van minen sinne
 Want si es selve raet ende sin
 Weder ic verliese ochte winne
 Minne sal wesen mijn ghewin
 Want si es selve ghenoech in allen zaken.

15 Ay minne docht u yet te tide
 Het ware mi wel langhe tijt
 Dat ghi bezaghet dat ellendeghe wide
 Dat mi te lanc es ende te wijt

* 2. maect. - 4. baer. - 5. menege vare. - 6. de vaer.

*

Ende ghi mijn herte maket blide
 20. Dat overselden es verblijdt
 Sint ic na u ierst moeste haken.

Hoe gherne soudic sien die brieve
 Hoe ghi minne, hebt in uwen brief
 Uwe overherteleke lieve
 25. Hoe ghi met minnen mint u lief
 Dat ic mi minnen met hen verhieve
 Want ic mi minne so nie en verhief
 Alse si nu doen die uwes ghesmaken.

Ay fine minne allene pure
 30. Wanneer maecti mi u so puer
 Dat ic u genouch si in nature
 Want mi es al onnatuer
 Mijn sijn alle andere saken suere
 Maer boven al es mi dat suer
 35. Dat ic u niet en can gheraken.

Ay sonder minne was ic ye noede
 Want dat es alre node noet
 Die sonder minne leven sijn doede
 Maer boven al es dat ene doet
 40. Dat minne yet ieghen lief es bloede
 Want volmaecte minne en was nie bloed
 Sine sochte hare rechte die hare ghebraken.

Ay werde nature, minne fine
 Wanneer maecti mine nature so fijn

* 22. de brieve. - 33. Mi sijn. - 36. node. - 38. dode. - 39. doet. - 40. minne ieghen lief yet es. - 41 blode.

*

- 45 Al uwer naturen genoeg te sine
 Want ic genoeg al woude sijn
 Soe waren al mine andere dine
 Ende daertoe de uwe algader mijn
 In wondere in uwen brant verblaken.
50. Ay, minne, die sijn van uwen aerde
 Voedet uwe nature na uwen aert
 Die sine nature voer u iet spaerde
 Hi bleve voer u nature ghespaerd
 Maer dien uwe nature ye ure verclaerde
- 55 Hi blivet in uwe nature verclaert
 So datti levet na volmaken.
- Die wilt volmaect sijn hebbe oetmoede
 Ende in al sinen vermoghene oetmoet
 Soe comt hem al sijn were te goede
60. Ende el en daedt hem nemmer goet
 In allen gheluc in crachte in spoede
 Want sine hadden meer ter minnen spoet
 Die der minnen werc ane hen yet traken.
- Men sal ooc in den ongevalle
- 65 Dore minne kiesen ongeval
 Soe hulpen der minnen cracht hen allen
 Daer si haer selven met es al
 In hare grote wondere sonder ghetalle
 Diere nemmermeer en wert ghetal
70. Mach hi met minnen in gaen scaken.

* 53. ghespaert. - 61. ghelijc.

*

Van minnen hebbic nachte bi daghe
 Die mi bi nachte soude doen hebben dach
 Begherte doet mi dat ic clage
 Genoechte seghet mi altoos clach
 75 Ende redene radet dat ict verdrage
 Ende seghet dore minnen werc ende verdrach
 Tote di dijn werc hulpet selve in wraken.

Bi redenen rade eest werken scone
 In segghe niet dat het mach sijn verscoent
 80. De redene ghelonet ons grote loene
 Maer minnen hevet selve te hant gheloent
 Si toent bi uren sulken toene
 Dien sise ophielde ende hadde ghetoeent
 Dat waren sachte die diepe staken.

85 Fiere herten doelt na minnen gronde
 Die minne en hevet doch ghenen gront
 Hare derven dat es haer ongesonde
 Dies si te spade wert ghesont
 Alsoe si naest hevet der minnen conde
 90. Soe wert hare minnen van ierst oncont
 Soe doet begherte hare aderen craken.

Men sal al minnen omme minnen begeven
 Hi es vroet die minnen omme minnen begevvet
 Alleens si sterven ochte leven
 95 Omme minnen sterven es genoeg gelevet

* 82. selke. - 84. scachte. - 92. al minne om minne. - 93. minne omme minne.

*

Ay minne ghi hebbet mi lange verdreven
 Maer in welken soe ghi mi verdrevet
 Ic wille u minne al minne waken.

100. Ay minnen wildi oec mijn sneven
 Hoe node ic ie hebbe ghesnevet
 Ic wilt al doghen omme u ghenaken.

¶ Alle die voer groetheit der minnen beven
 Ende in hopen haerre groetheit leven
 Die minnen sal hen wassen meer dan laken.

* 97. mi ierst verdrevet. - 104. minne.

*

XLIV.

Alse ons de vrochte van den iare

In sijn comen al openbare

Sonder sorge ende sonder vare

Dies al de werelt blide levet

5 So hevet hi rouwe ende hongher sware

Die minne beghert ende niet en volhevet.

Dat elc beghert dat name hi gerne

Maer van minnen es dat meeste wee te ontberne

Daer vore ic alle mensche waerne

10. Dat sier voer hebben hoede vroet

Alle andere pine sijn te scerne

Vore minnen begheren sonder spoet.

Dien andere dinghen werden te goede

Dan dolen in minnen orewoede

15 De scinen vore de vrenden vroede

Die so in minnen niet en sijn verdeilt

Diet wel doen mach hi hebbe hoede

Hine hevet gheen keren dier in verseilt.

*

15. Die scinen vore die vrenden.

*

Selc hevet ter minnen in den beghinne

20. Dore spelen ghekeert sine sinne

Datti soe es verseilt daer inne

Dat met hem uten spele gheet

Weder hi verliese ochte winne

Hem sijn de kere wel ongereet.

25 Menne mach in minne verliesen niet

Al eest soe dat sijn spade versiet

Si gout ye gherne dat si onthiet

Die dies gheloeft hi wachter na

Dats te verlatene op selc gheniet

30. Alse die hanghet beide dat menne afsla.

Die hanghet hoe goede beide hi hevet

Ende die in bant van minnen levet

Dats alleens ende die als om minnen begevet

Ay minne daer siet noch selve toe

35 Hoe verre ghine ye in scine verdrevet

Siet dat hem uwe nature voldoe.

Het mach wel sijn dat minne voldoet

Maer de na noet es den armen goet

Dat minne hare tere met minnen verdoet

40. Dats wel recht si es soe groet

Ende si ons altoos doe scone gemoet

Hare sparen es arger dan al doet.

Ay minne weder spaerdi mi

Soe spare ic u dies manic di

45 Mi wondert bi wat saken het si

* 43. spardi.

*

Dat ghi mi so vrende sijt
Ghi sijt mi verre ende ic u bi
Dies lide ic altoes droeven tijt.

- Ay minne gemaet uwe geweldeghe crachte
50. Ghi hebbet die dage ende ic die nachte
Wat doedi mi iaghen uwe iachten
Ende ghi mi soe verre voer ontfaert
Ghi doet mi gelden selke pachte
Mi gruwelt dat ic ye mensche werd.

* 48 lidic. - 51. iegen. - 54. wert.

*

XLV.

Ay in welken soe verbaerd de tijt
 En es in al de werelt wijt
 Dat mi gheven mach delijt
 Dan verus amor.

- 5 Ay minne op trouwe want gi al sijt
 Miere zielen ioie mier herten vlijt
 Ontfaermt den noet siet ane den strijt
 Hort cordis clamor.

- Ay wat ic mijn wee roepe ende clage
 10. De minne doe met mi hare behaghe
 Ic wille hare gheven alle mine daghe
 Laus et honor.

- Ay minnen ochte trouwe uwe oghe ane zaghe
 Want mi maect coene dat ics ghewage
 15 Want mi ierst op uwe hoghe staghe
 Uwe traxit odor.

* 1. verbard die tijt. - 6. Mire sielen ioie mire.

*

Ay minne ia gi die nie en loghet
 Want ghi mi toenet inder ioghet
 Daer ic na quele want ghijt vermoghet
 20. Sijt medicina.

Ay ia minne ghi die als sijt voghet
 Ghevet mi omme minnen dies ghi meest hoghet
 Want ghi sijt moeder alre doghet
 Vrouwe et regina.

25 Ay, werde minne fine pure
 Wan siedi ane hoe ic ghedure
 Ende sijt in mine bettere zuere
 Condimentum.

Ay ic dole te swaer in de avonture
 30. Mi sijn al andere saken suere
 Volgevet mi minne uwe hoghe nature
 Sacramentum.

Ay benic in vrome ochte in scade
 Si al minne bi uwen rade
 35 Uwe slaghen sijn mi genoegh genade
 Redemptori.

Ay wadic gewat clemmic up grade
 Bennic in honger ochte in sade
 Dat ic u minne genoegh voldade
 40. Bene mori.

* 18. tonet. - 21. voeget. - 27. sure. - 29. die avonture. - 30. sake. - 31. u hoghe. - 38. Benic.

Mengeldichten.

*

I.

- God si met u, van mier groeten
 Mach u cleine vertuut ontmoeten
 Dan omme dat ghijt hebben wout
 Ende ghie mede spelen soudt
 Soe antwerde ic u in spele
 Met corten worden ende niet vele
 Daer ghi af spreken hiet
 Mi es alse enen kinde gesciet
 Dat na sprect dat het spreken hoort
 10. Eert bekint hevet ocht becoert
 Der minnen nature es mi oncont
 Want hare wesen ende hare gront

* 2. vertuut. - 10. becort.

*

- Es verborgen liegen mi
 Hoe mi daer af te moede si
 Dats mi alsoe goet verswegen
 Als ter vremder stat gedreghen
 De minnen moet u doen bekinnen
 Hoe men met minnen mint in minnen
 Haer nature doe u verstaen in nyed
 20. Hoe men met nyede in nyede ziet
 God doe u in uwe gebreken pinen
 Ende verstaen in uwe vercrighen
 God doe u in onthopen leven
 Met alden diensten dien ghi moget geven
 25 Ende der na in hope te ghecrighene
 Ende in minnen nature niet te ontblivene
 Dit en seidic dus niet om dattic woude
 Vore u bidden noch dor uwe houde
 Maer dat gijt woude in groeten hebben
 30. Daer omme moestict u dus segghen
 Hoe minnen haerre nature pleget
 Hoe minnen nemet ende ghevet
 Dat es in menegher manieren
 Daer si hare wesen met doet cieren
 In minnen wesen es al beloken
 Vercrighen gebreken hopen onthopen
 Ende dat namelike niet
 Al dat menre af hort ende siet
 Ende bekinnen mach ende verstaen
 40. Dats onvercreghen ende onghedaen

* 14. mi te moede daer af si. - 15. geswegen. - 16. Alsoe te vremder. - 19. Hare nature doet. - 27. dat ic woude - 30. moestic. - 31. hare. - 34. doen cieren. - 37. Ende dat es.

*

- Die der minnen wilt sijn na minnen getame
 Hi moet in allen sijn minsame
 Het moet dore minnen al leet genoeghen
 Hi moet hem te allen dinghen voegen
 Beide in lichte ochte in sware
 Ghelijc ochte hi haer eyghen ware
 Hine mach ontsien ghene noet
 Anxt noch pine,scade noch doet
 Daer hi haet, moet hi toe geven
 50. Daer hi mint, moet hi opnemen
 Ende alsoe hi alre gerenst name
 In minnen wesen minsame
 Na gevulen ende hoge bekinnen
 In hoge verstane der naturen der minnen
 55 Soe valt hi neder soe int niet
 Dat hi nochtan hort ende ziet
 Ende inder minnen nature versteet
 Dat dunct hem verre ende ongereet
 Nature eyschet soe met storme naturen
 60. Ende doetse in ongheduerne duren
 Die nyed verswelget so al haer geven
 Dat si dies seden altoos moet plegen
 Vercrighen doet den sin failieren
 Ende toecomen van menegher manieren
 65 Want alsoe men raste hevet swiget men stille
 Dat en dade men niet had men onwille
 Die raste vercrighet wilt dicke sijn
 Int herscap van der minnen fijn

* 45. ende in sware. - 60. in ongheduren geduren. - 61. so sal haer.- 63. faelieren. - 65. zwijgt.

*

- Soe es hi comen quansijs te hove
70. Ende waent wonen in die gelove
 Van den getroesten ende int geven
 Daer hi lange sal sonder leven
 Vercrighen hoeget oec den sin
 In menech harden fier gewin
- 75 Want hi vercrighet daer hi na pijnt
 Ic peise dat hem vroude ane scijnt
 Want hi droeft die daer te dienste steet
 Daer dat gewin es ongereet
 Maer ioosten ende hoghe daet
80. Doet hi dicke dat wale staet
 Die gene die met fieren zinne
 Waent vercrighen gerechte minnen
 Ghelijc dat die ridderen coene
 Van fierheiden pleghen te doene
- 85 Scoenheiden ane hare scacht
 Daerbi versteet men haerre fierheit cracht
 Ende dat si bi diere daet gewinnen
 Hulde ter stat daer si minnen
 Alsoe doet oec de edele sin
90. Daer nature met nyede es in
 En es in minnen delijt so hoghe
 Noch pine van soe groten gedoge
 Die haere fierheit laet ontbliven
 Siue willet over recht gecrighen
- 95 Onvercrighen es hoegher daet
 Die daer met starken nyede in staet

* 74. harde. - 78. sijn gewin. - 86. haere. - 95. hogere. - 96. in bestaet.

*

Want die weet datten geberst
 Hi es die ghene die niet en verst
 Up dat hi weet waer die stat si

100. Daer sijn wesen ware vri
 Soen sal hi gene pine sparen
 Hi sal met nyede in storme dorvaren
 Est ieghen gode eest daer mede
 Dat es der vrier minnen sede
 Dit en segghic niet om dattic prise
 Maer omme dattic den wech der minnen wise
 Joncfrouwe oec niet dat ic u wise
 Maer der minnen vriheit prise
 Want ieghen gode en was nie dinc
110. Die men in rechter minnen beghinc
 Al seggict doer der riker gewout
 Die minnen hevet in hare behout
 Dat kennic men ende ghi kinnet bat
 Ghi sijts int scaec ende ic int mat
 Van hope en canic niet ghesecgen
 Gine selet in wesen naerre hebben
 Daer omme benics vele te bloder
 Ende spreker u af vele te noder
 Want ghijt met plegene naerre kint.
120. Die met nyede in hope mint
 Hi gevet ende nemet up sijn gewin
 Hi versteet meneghen sconen sin
 Hoe men nemen sal ende geven
 Ende gherechter minnen pleghen

* 98. verst. - 101. Soe sal. - 115. gesegeen. - 116. narder. - 119. niet ende nare. - 120. in hopen.

*

Die al es ende hi versteet
 Waer sijn ghewin hem es ghereet
 Hi gevet hen allen die sijns behoeven
 Hi troest de ghene die hem bedroeven
 Hi radet dien die lettelt weten

130. Hi comt op menech hoech vermeten
 Hi stoermt op behaghelheide
 Hi versteet de hoghe werdecheide
 Die men metter vrier minnen
 In hopende werke mach gewinnen
 Wat holpe dat ic van hope seide
 Hope en ontsiet ghene arbede
 Met hogen hopen gecriget men al
 Dat es ende was ende wesen sal
 Onthope dat sijn meerre storme
140. Si maken ongedane vorme
 Onthope doet dienen quade ende goede
 Het scijnt onspoet in groten spoede
 Die met onthopene es bevaen
 Sijn nemen, sijn geven es ongedaen
 Sprect hi het dunct hem onghehort
 In onthope wert al becort
 Raste ende pine van minnen storme
 Hier bi heeft hi ongedane vorme
 Die in onthope levet ende pijnt
150. Het dunct hem emmer onghefijnt
 Wat hi dient hi ontsiet
 Dat hem sijns willen niet en ghesciet
 Wat hi bekint het dunct hem nicht

* 125. ende hem versteet. - 134. werken.

*

Hier bi verstormt hi ende dient echt
 Sijn dienst dunct hem te cleine in werke
 Dat houtten altoos in minnen sterke
 Dat men hem gevet dunct hem te cleine
 Dat houttene altoos in swaren lene
 Dats onthope die altoos hacht

160. Te pijnne in de meeste cracht
 Dats een herde scone werc
 Hets onverwonnen ende even sterc
 Het gevet al dat men soude geven
 Het levet al dat men soude leven
 Het hevet al dat men hebben soude
 Het wilt al dat god ye woude
 In arme in rike in nedere in hoghe
 In onthope ende in onghedoghe
 Die dus in allen werct ende pijnt
170. Ende in coste en failieert noch en fijnt
 Hi gecrighet al dat god ewelike
 In hem sal wesen in hemelrike
 Dat ic woude van edelen nyede
 Seggen wat bi hem gesciede
175. Dat ware overdaet van mi
 Want ic en ben niet so vri
 Dat ic mijns selves yet hebbe vertegen
 Alsoe men in nyede sal plegen
 Dat in nyede iet soude vercrighen
180. Hi moeste hem selven in allen ontbliven
 Ende vertien eren ende rasten
 Die waghe draghet van swaren laste
 Ende verre hevet te gane

* 156 en 158. houten. - 170. faliert.

*

- Dies bennic in goeden wane
 Dat hier spade comen sal
 Hine vertie al omme al
 Ende en achte niet meneger dinge
 Met te iubeleerne sonderlinge
 Noch vremde saken te onderwindene
 190. Noch cleinen rouwe te bene te bindene
 Noch doer ere te latene vriheit
 Noch te doene ombescedenen arbeit
 Want dit sijn tekene van ontblivene
 Ende minne niet te vercrighene
 195 Gherecht nyed dats begherten gront
 Die meneghe herten maect onghesont
 Begerte gaept altoes so wide
 Dat ict ghelike te zegghene mide
 Want alle gheliken sijn te cleine
 200. Te selken gapene alsic meyne
 Begerten wesen es al nyed
 In welken soe si hare besiet
 Smaectse kintse si es onversadet
 Wie mach dan diense dus verladet
 Al hadde begherte al dat minne
 Geleisten mach boven allen sinne
 Nochtan soude si ongecost bliven
 Wat machmen dan in nyede vercrighen
 Ongenade ende starcke pine
 210. Altoos in onghedure te sine
 Dat ic van nyede hebbe geseget
 Dats cleine ieghen datter in leget

* 192. onbesceden. - 196. herte. - 199. gelikene. - 200. sulcken. - 203. onversaedt. - 204. verlaedt.

*

Dat ic van minnen sprake vort
 Daer toe hebbic te cleine confort
 Daer ic so vele crachts bi name
 Dat ic de minnen minsame
 Volpriisde na hare werdecheit
 Ende den wonderliken arbeit
 Dien si gevet dien si mint

220. Daer si hare selven in bekint
 Si doet hem onghereet begeren
 Ende van ongereden teren
 Si doet hem grote ghereetscap vlien
 Si doet hem soeten dienst ontsien
 Si doet sine vriheit staen in rechte
 Si maect sine heerscap knechte
 Si maect sine eighenheit vri
 Si maectene aerm hoe rike hi si
 Si neemt hem alre zaken macht
230. Daer hi der minnen met dede overcracht
 In de nature van hoger minnen
 Daer machmen wonder in bekinnen
 Si doet vervolgen al dat ontvliet
 Si doet verwinnen dat men ontsiet
- 235 Si hevet gewout in erde in hemel
 Si maect den minnende so temel
 Datti en ontsiet pine no leet
 Hine si in alle haren dienste gereet
 Eest in quade eest in goede
240. Dat sijn der vrier minnen spoede
 Waeromme in goede waeromme in quade

* 216. de minne. - 229. sijn heerscap. - 240. vriher minnen.

*

- Waeromme in vrome waeromme in scade
 Daer omme in goede dat men sal nemen
 Van minnen recht ende wel getemen
 245 Daer omme in quade dat men der minnen
 Gheen recht te vollen en can bekinnen
 Dus moeti hem bezoeken in al
 Die gewarege minne vercrigen sal
 Daer omme in vrome die minne gewint
 250. Dat hijt hare sonder leen bekint
 Daer omme in scade; al dat men mach
 Dore minnen verdinghen: ongelach
 Scande, pine, leet ende toren
 Dat hevet de minnare al vercoren
 255 Ter minnen behoef ocht ware gewin
 Daer en spaert hi vore herte noch sin
 Hi nemt alse gherne suer alse suete
 Op datter minnen genoeggen moete
 In gode toent minnen hare genoegchte
 260. In quade dat men haers hevet behoefte
 In vrome toentse dat hare gewinne
 Geven rijcheit altoos ende minnen
 In scade toentse dat hare cracht
 Den hemel ten dale hevet bracht
 265 Dat gewin dat quam van scaden
 Ende de genaden van mesdaden
 Die minnare die minne wilt verstaen
 Hi sal gherne pine ontfaen
 Hi sal hem cieren met minnen nature
 270. Ende met onthopene de wegen pure

* 254. minnare vercoren. - 255. oft were. - 257. tsuer. - 259. goede toent minne.

*

- Gebreken besoect den gront van minnen
 Vercrighene doet hare rijcheit kinnen
 Onvercrighen doet nauwe poghen
 Hoepe doet vliegghen in minnen hoege
 295 Met nyede sal men gebruiken minnen
 Ende volcomelike smaken ende kinnen
 Hare glorie ende hare welde
 Onse bliscap ende onse selde
 Onse ioye ende onse delijt
 280. Dien eweliken nuwen tijt
 Na dien dat men die nature van minnen
 Met desen poynten mach gewinnen
 Soe es hi sot die spaert ene ure
 Hine gheve hem selven in avonturen
 Die hem ontmoet dus moeti kinnen
 Waer hi mach dese poente ghewinnen
 Te sinen gebode te sinen rechte
 Ochte waren sine ghehuerde knechten
 Soe hevet hi ioie met minnen in al
 290. Alsoe lief in lief gebruiken sal
 Die minnen van minnen wilt ontfaen
 Dien tijt datti es in sijn verstaen
 Soe gheve hem selven in al den minnen
 Soe mach hi van minnen minne ghewinnen
 God gevese hen allen die staen na minne
 Ic ben diese niet en kinne
 Noch kinnen en wane vore mine doot
 300. Dat ontfarme hem die minne ghebood.

* 272. Vercrighen. - 274. hogen. - 284. avonture. - 285. dus mach hi. - 290. in al der minnen.-291. van minnen lief. - 292. in verstaen.

*

II.

- Viere meisteren seiden een coninc
 Welc ware de starcste dinc
 Die in de werelt mochte sijn
 Doe seide elc den wille mijn
 Al en was ic doe niet daer
 Ende elc seide na sijn herte waer
 De een seide dat die wijn
 Met rechte starcste soude sijn
 Dies hi purgeert ende den droeven verhoget
 10. Ende menege andere dgoet
 Die hi werct in meneghe dinc
 Die ander seide een coninc
 Omme sijn menechfoude bedwanc
 Ic mocht u maken al te lanc
 Die derde seide des wifes werke
 Verwinnen alrehande starcke

* 2. Welc dat were. - 7. die wijn.

*

- De vierde seide de waerheit
 Ware starest alre stancheit
 Dit sijn viere grote crachte
 20. Diese verstonde ende wel bedachte.

Die wijn es rouwe om nederheit
 Ende penitencie ende arbeit
 Ja rouwe omme dat men der groter minnen
 Te lettelt es in allen sinnen
 Altoos in hopen ende in vresen te sine
 In dronkenscepe van desen wine
 Die meester die dese cracht priset
 Dats om dat si grote werke bewiset.

- Die andere starke es de coninc
 30. Die versmadet alle dinc
 Sonder datter rechter minnen hort
 Ende en wilt el geen confort
 Dit sijn de gheestelike arme
 Daer ic van herten omme caerme
 Dat ict nye ghesijn en conste
 Want mi de minne nie en onste
 Die arme van gheeste es een coninc
 Die verwinnet lichte alle dinc
 Hebben willen ende begheren
 40. Ere raste ghebruken teren
 Dus ghedane arme en willen niet
 Dan alleen dat de minne ghebiet
 Dus hes hi aerm want hi niet en hevet
 Daer sine begherte yet aen clevet

* 29. die coninc. - 34. carme. - 43. arm.

*

Hi es coninc want hi bedwinghet
Al dat hem minne niet en bringhet.

Die derde eest wijf die staercst es
De derde meester vermat hem des
Om dat si den coninc ende alle man

50. Verwinnen mach ende wale can
Dit wijf es oetmoedicheit
Die hare so houdet in nederheit
Dat si haer selven niet en verhoget
Al mochte si werken al de doget
Die alle menschen moghen die leven
Hen soude hare ghene raste geven
Ghene zake en geraect haren gront
Ghewarege oetmoedecheit en verslont
Al dat minne gheleisten mochte
60. Dat hare niet genoeg en dochte
Dits de starcste wel met rechte
Si maect van heerscepe cnechte
Die alre fierst was in den hemel
Dien maecte die diepe gront so temel
Dat hi ute siere hoecheit viel
In dien grondelosen wiel
Want hare oetmoet was so groet
Dat si den coninc te hare geboot
Si was starcst dat sceen haer wale
70. Die noch woude wonen in den dale
Van oetmoede hi soude verwinnen
Alle de crachte der groter minnen

* 70. noch woende.

*

Versmaetheit begherdi al te cleine
Dat let u hier an meest alleine.

- Die vierde es waerheit si verwint al
Dat was ende es ende wesen sal
Hare gewout es minnen leven
Haere oeffeninghe endè haer gheven
Beneemt der vierre crachte daet
80. Ende doet al leven na haren raet
Si beneemt de crachte van den wine
Ende sconincs de starc pleget te sine
Ende swijfs die starc es meer
Ende der waerheit doetse selve keer
Daer men volcomeleke mint
Ende metten crachten wel bekint.
Daer mint men eweleke als men soude
Ende ic gerne, minde ende hebben woude
Die mint en ontsiet noch en bekint
90. Weder hem minne haet ochte mint
Die mint hi en ghemest niet
Waer hem vrome scade ghesciet
Ghere onderschedecheit en pleget minnen
Si es vri in allen sinne
Si es so overvloedech in haren ambachte
Si en can der waerheit niet geachten
Si es so edel ende so coene
Beide in latene ende in doene
Si en aensiet scade noch vrome
100. Op dat si in haer selven come.

* 79. benemt der vierdere.- 91. hine gemest. -92. vrome of scade.- 94. zinnen. - 96. gehachten.

*

III.

- God si hen allen god diene minne
 Ende hem allene maer werdech kinnen
 Ende dies beginnen met worden met werken
 Ende metter wet der heileger kerke
 Ende vordane dolen in minnen raet
 Na demster onthopen hoege toeverlaet
 Ay hoe ongehoort sijn minnen wegen
 Eer minnen met minnen ghewint seghe
 Die zeghe in minnen wilt gewinnen
10. Hi moet hem cieren in allen sinnen
 Ende na minnen getamen sijns al vertien
 Ende met hare doemen ende benedien
 Hem selven ende dat hi haet ende mint
 Dat hi minnen so sijn recht bekint
- 15 Dat hi niet en wilt ende minne en hevet
 Hem niet te ontseghene sine gevet

* 1. dien minnen. - 2. allene minnen werdech. - 4. kerken.- 7. wege.

*

- Want die mint hem es al vremde raste
 Ende pine ende overlaste
 Begherte doregraeftene als een wiel
20. So moet minne dat vervullen gheheel
 Ay hoe moeti hem vertien al
 Die hem gheheel der minnen gheven sal
 Ende hoe ghestede sijnse in ellendegher pinen
 Dat doen hare werde hare werken seinen
- 25 Dat toende de moeder wel der minnen
 Ane hare mochte ment ierst kinnen
 Al was te voren om minnen ghedaen
 Bi hare mochte ment al verstaen
 Si ne ontsach wet noch van magen
30. Gewoente miede drieghen prijs noch clagen
 Si liet al om hare eneghe lief
 Hen waest dan recht datse minne verhief
 Doe makese minne der minnen moede
 Waer omme verget des yeman vroeder
- 35 Van hare te sprekene es mi te groet
 Want ic nye en dede dat minne gheboot
 Ende si dede der minnen hoochste raet
 Ende dore doelde hare toeverlaet
 Tote dat si up clam int hoge lant
40. Daer si minnen in gebrukene volvant
 Daer doet mi nederheit van haer swighen
 Ende hare hoocheit nighen
 Al droech hare boem vele vrochte
 Daer men oec af spreken mochte
- 45 Heren vrouwen ende joncfrouwen

* 21. Hay. - 23. gestede sise. - 33. moeder. - 34. yemen. - 45. jonfrouwen.

*

- Die dore minnen der hoochster trouwen
 Onderdanech waren toter doot
 In al dat hen de minne gheboot
 Van al den anderen latic bliven
50. Van ere willic een deel bescriven
 Daer men van ghestedegher minne
 Grote tekene ane mach kinnen
 Ende groot exempel mach nemen af
 Hoe enech si hare der minnen gaf
 Dat was maria magdalene
 Die een met minne was ghemene
 Ja origenes seget van marien
 Die minne van gestedeger minnen mach lien
 Die dore leiden marien leven
60. Ende hen gheheel in minnen geven
 Ende diene mogen wisen in behagene
 Ende segghen dit seide hi mi ic sachene
 Si selen leven herde ellendech
 Ende op hare materie behendech
 Die si ontmoeten in pinen in raste
 In verlichtene in coste in laste
 Op dat si der minnen genoeghen moghen
 Hi souden hen eens ende alles beloven
 Die in allen hen dus der minnen ghevet
70. Dat minnen te hem niet te seggene en hevet
 Die toent hem god in enen vliene
 In scone ghelate van goet gesciene
 Ende spreect hem toe verhoelne worden

* 50. eere. - 51. minne. - 53. grote. - 56. minnen. - 61. dien. - 68. souden eens. - 70. minne niet te hem. - 72. sconen; te gesciene.

*

Die hi bekint ende die nie en becorde
 Vremde herte die haer voer minnen iet spaert
 Ende in alle uren in minne niet en staert
 Want die fier ende gewarech der minnen sijn
 Si lesen hare vonnesse in minnen aenscijn
 Ende sijn altoos in minnen wakende

80. Hen es menech wonder nakende
 Ja wonder vore ons de minnen niet en kinnen
 Maer gerechticheit vore hem die al geven der minnen
 Want dat scoenste leven dat ic weet
 Al wetict mi wel ongbreet
 Dat ware dat men gode liete gewerden
 In nemene in ghevene in storme in verden
 Waert in minnen waert in haten
 Dat soude al effene sijn te maten
 Woude god comen woude hi gaen
90. Dat soude men al in minnen verstaen
 Ende nemenne alsoe hi selve es minne
 Ende en oeffene ghene affectie daer'inne
 Want god es best met gode te ontfane
 Ende te behoudene ende naest te verstante
 Die hem met hem selven te gode doet
 Ic wane hem god ontbliven moet
 Want nieman hem genoegh gedaan en can
 Die draget de ymage van den erdschen man
 Gevoele wi yet wi werden gerenen
100. Ende verliesen redene ende willenre op lenen
 Ende wanen een sijn met dat wi minnen
 Dus breke wi tspel eer wijt gewinnen

* 78. vonnessen. - 86. nemen. - 89. ghaen. - 93. - tontfane. - 97. niemen. - 98. erdschen man.
 - 99. Ghevoelen wij iet. - 102. breken wij.

*

Die ane dreget den erdschen man
 Besie de scout der redenen an
 Die sine regele es ende die hem leert
 Die werke die men ter minnen keert
 Ende hoe men minnen mach behouden
 Ende waer met minnen hevet minnen vergouden
 Alse men dus gode hanteert met minnen

110. Ende met minnen sijns genouch mach kinnen

Dats hem de mensche niet en onderwent
 Alsene god dus ene minnen vent
 Soe es sine ziele verswolgen in enen wille
 Dies overste gerochts in die diepe stille
 Job seide hi hadde tferhoelne ontfaen
 Oec hevet sint elc also gedaen
 Te rechte eest hem verholen die nemen
 Gerne vremde troeste ende dat getemen
 Die gode hen selven willen gemicken

120. Ende genoechten soeken in allen stucken

Ende laten hare regele ledech bliven
 Ende soeken sonder werc gerinen
 Dien en selen gode sien noch van hem verstaen
 Alsoe minne ende job hebben gedaen
 Ende si doen die alles omme gode vertien
 Ende met hem al doemen ende benedien
 Ane wien dat gheet gods werc es hen
 Boven alle genoechte in haren sen
 Den minnende dunct al ongedaen

130. Wat hi dore minnen mach bestaen

Ic moete der minnen onmate seden

* 112. minne. - 120. in alle stucken. - 124. hevet gedaen.

*

Verzwichen bi mier nederheiden
Tote dat icker bekinne mee
Dien minne gevet ongenadech wee

- 15 Dat sal sijn dat alre naeste wesen
Maer salne minnen meer genesen
Legghe hare den breidel op den hals
Ende si hare onderdanech als
Dore dole de wege in minnen raet
140. Dat sij sijn rijcste toeverlaet
Ende blive in haren eneghen moet
Ende segge ay edele minne mi doet
In allen uwen hoghen wille met mi
Eest doot eest leven u scout al si.

* 136. minne. - 137. opten hals.

*

IV.

- Ic bidde gode die alre dinc meester es
 Dat hi u ter minne make getes
 Ende met siere heileger cracht behoede
 Ende met siere sueter minnen voede
 Ic bidde der heileger drievoldicheit
 Dore hare genade ende om hare goetheit
 Gelijc si u met hare beelde hevet geheert
 Dat ghi int wesen soe wert volleert
 Dat ghi met redenen moet verstaen
10. Wat god dore u hevet gedaen
 Ende wat hi in allen woude menen
 Ende den sen daer hi u in hevet verscenen
 Dat ghijt moet werken ende bekinnen
 Met volcomene dienste der minnen
 Leefdi met redenen in waerheit.
 So licht u alle uwe arbeit
 Soe lust uwen wille wel te levne
 Ende allen dienst te vollen te ghevene

* 2. minnen. - 6. genade om hare. - 11. meinen.

*

- Ende soe es hi vlietech ende staerc
 20. Ende en ontsiet pine noch werc
 Ende dan wert coene uwe memorie
 Ende in haer sal regneren glorie
 Ende daer toe toeverlaet met trouwen
 Datsi haren god te vollen sal scouwen
 Die toeverlaet hevet te sinen god
 Hi mint raet hi mint gebod
 Hem es alle pine bequame
 Want hi gherne volmaectheit name
 Daer hi gode met genoeghede
 30. Ende de drievoldecheit met beroerde
 Die geciert es ende ciert so scone
 Dat grote rike die hoeghe trone
 Die elc hevet in sine nature
 Daer ane adde elc creature
 Genoech te doene die soude kinnen
 In hoe herteleker minnen
 God dese iij ghegeven hevet
 Daer men also neder in levet
 Alse de mensche nu leven daer inne
 40. Die niet en verstaen gerechte minne
 Wat holpe dat ic van minnen sprake
 Die minne es u te hoeghen sake
 Want gi sijt ionc ende u es onbekint
 Hoe hi minne genoech es die mint
 Daer omme haest u ter doghet
 Met al dat ghi volleesten moget
 In latene dat te late behort

* 19. vlietech. - 34. hadde. - 39. menschen. - 42. hoge zake.

*

- Ende al te scouwene dat minnen testoert
 Ende al te doene dat minne iet eert
50. Ende soeket in al dat minne leert
 Ende geldet dat ghi der minnen sijt sculdech
 Ende sijt al toter doot verduldech
 Ghine selt oec niet allene verdraghen
 Vernoy sonder beclaghén
 Maer ghine moghet niet weten dat u yet sij
 Maer altoos segghet ter doghet gebrect mi
 Daer ic minne bi soude vercrighen
 Hoe lange salic haar dus ontbliven
 En salic haer nemmermeer genoegén
60. Ghene andere sake en sal u bedroeven
 Ghine moget niet weten dat ghi doget
 Dore minnen eere het al genoegét
 Alsoe instrumente te gode werken
 Dit sal uwe redene verlichten ende sterken
 Ghine zeelt niet allene sijn melde
 Maer alsoe die nye en hadde noch hebben en wilde
 Op alle dinc alsoe op doerne
 Ende keert u te siene noch te hoerne
 Ghene zaken van vremden dinghen
70. Ja van creaturen sonderlinge
 Daer ghi genoeghte in moecht hebben
 Maer altoos werdet te idelre crebben
 Dat u minnen niet en vende verladen
 Jeghen hare ende iegen hare raden
 Te alre mesdaet hebt genade
 Bi minnen gebode bi minnen rade
 Soe slachti der hogher minnen naturen

* 48. minne. - 65. selt, - 72. ter ijdelre. - 77. nature.

*

- Die soe soete es datse elke ure
 In minnen verslendet dat men haer doet
80. Eest lief eest leet eest arch eest goet
 Die minne si gevoelt al minnen
 Sien can niet el bekinnen
 Die al dore der minnen ere doet
 Sijn dienst hevet gherne goeden spoet
 Sijn wille hevet altoos uwen vlijt
 Dus bidde ic u dat ghi de ghene sijt
 Die altoes nauwe omme minnen poget
 Haer lieve te doene gherne doghet
 Omme minnen wille al dies ghi moget
90. Ontberen dies ontberet in uwer ioget
 Offert der minnen op gheheel
 Uwe herte sonder wederdeel
 Dus laet uwen wille leven in vlijt
 Ende siet dat ghi der minnen genoeg sijt
 Ende altoos so wat ghi doet
 Emmer blivet in enen moet
 Soe sal uwe memorie coene wesen
 Ende vonnessen in gode lesen
 Ende met trouwen gode ane zien
100. Daerbi sal al van u vlien
 Dat uwe wesen mochte bedroeven
 Doet al dat minnen mach genoeg
 Ende dies ghi in doegheden ghenieten moghet
 Ende altoos houd u ane de doget
 Dus houdt uwe drievoldecheit in gereke
 Ende mint gode soeteleke.

* 85. nuwen. - 86. biddic u. - 103. genyeten. - 105. hout u drievoldegh.

*

V.

God sij uwe troest in allen zaken
 Ende make u cont der minnen smaken
 Daer ghi al bi doegheden moget
 Ende doe u cont gherechte doget
 Die minnen selve wert best geciert
 Met doeghene daer menech gherne af vliet
 Want wie nu genen troest en hevet
 Hem dunct datti in dole levet
 Die raste hevet na sijn genoegen
 10. Het dunct hem al ter volmaectheit voegen
 Dus sijn de meneghe nu bedroghen
 Ende wanen volmaect sijn dats gelogen
 Wouden si met redenen besien
 Wat hen bi volmaectheide soude gescien
 Ende woudense om doegen dan minne begeben
 Hen soude gruwelen dat si leven.

* 3. dogen moget. - 5. Die minne wert best selve es geciert. - 6. Met dogene. - 15. woudense dan om dogen.

*

- Wildi u ter hoochster minnen keren
 Ende volmaecteleke hare wege volleren
 Soe seldi altoos met bernende sinne
20. Soeken nuwe dogen om minne
 Ghi selt minnen selve gewerden laten
 Si sal alle pine met minnen oersaten
 Laetti u doegen sijn pine
 Soen mindi niet dats wel in scine
 Wildi rouwes plegen ende van dogene weten
 Soe hebdi onser minnen al vergeten
 Die al verwint ende verwinnen soude
 Den genen die hare volwesen woude
 Wildi met mi oec minnen plegen
30. Siet in wat dogene ic hebbe gelegen
 Dat u ongereet ware te doegene
 Soe begert dan dogen om te hoegene
 Dat wij te gadere in een bekinnen
 Mogen gebruiken onser minnen
 Nu laet ons beiden soe ghereiden
 Dat ons minne moghe te haer zelven leiden
 Int hoochste ghereide daer de minnen
 Ewelike sal wesen inne.

* 17. hoechster minnen bekeren. - 19. berrenden. - 23. Laeti. - 4. Sone. - 25. dogen. - 37. minne.

*

VI.

- Ic bidde gode datti u sinne
 Voege in sine gewarege minne
 Ende hi u met hem selven verlichte
 Ende met siere dieper waerheit berechte
 Want van mi saels u vele gebreken
 Al wouddi oec om uwen orbore spreken
 Die bi u sijn hulpen u cleine
 Dus steet u met god te levene alleine
 Met hem steet u best te doene
10. Wildi vri leven ende coene
 Ende in hem vervaen in alre tijt
 So keert in hem al uwen vlijt
 Ende merct ende leert in allen kinnen
 De storme van gherechter minnen
 Doet men u arch ochte goet
 Alles blivet gheheel in uwen moet
 Geheel blivet in allen saken

* 3. u selven met hem verlichte. - 6. Al woudic. - 12. Soe keert ane hem.

*

- So suldi minnen kinnen ende smaken
 Dat seggic u diet bat verstaet
20. Dat rechte minne ende cranc baraet
 Niet wel en moghen over een
 Want minnen volget eerlec leen
 Gerechte waerheit vaste trouwe
 Vroude bliscap suete rouwe
 Doeghet gherne ellendechede
 Ende wet dat es der minnen sede
 Ende staet met trouwen hen allen bi
 Dien gi wet dat iet ter minnen si
 In trouwen ende in sconen dienste
30. Troest den ghenen die gi sijt vrienst
 Ende die u in trouwen met trouwen sijn
 Ic bevele u der minnen fijn
 Ende ic bidde der edelre trouwen
 Dat si uwe wesen moete bescouwen
 Metten ogen van der minnen
 Ende doe u al hare wesen kinnen.

* 25. Doget. - 34. u wesen moete scouwen.

*

VII.

- God si met u in alre tijt
 Ende make in hem al uwe delijt
 Buten allen vremden sorgen
 Dies geve hi u de minnen te borge
 Mi es leet dat ghi soe lettel cont bekinnen
 Hoe gedane es hi in sier minnen
 Dat soudic overgherne sien
 Mocht mi bi iet te eer ghescien
 Daer woudic overgherne omme pinen
 10. Ende met werken wel doen scinen
 Ic bidde gode datti u spoet
 Daertoe gheve ende uwen moet
 Verlichte na sine edelheit
 Ende moeten de werdecheit
 Van siere naturen doen begeren
 Ende in sine nature teren
 Dat uwe wesen moete voeden

* 8. bi mi yet eer. - 10. in scinen.

*

- Ende te onser beider behoef behoeden
 Ay lieve set al uwe gedachte
20. In gods minne die u gewrachte
 Der minnen beveelt al uwe wesen
 Soe seldi alre qualen genesen
 Ende pine en seldi niet ontsien
 Noch vernoy in gheene dinc vlien
 Op minne seldi u verlaten
 Te rechte minnen te rechte haten
 Van allen dingen sijt te vreden
 Dats teken vander minnen seden
 Dat ghi u beswaert so lichte
30. Beneemt in meneghen scone gichte
 Wildi u van binnen te gode verlaten
 Ende houden u in caritaten
 Soen saelt u niet ontbliven
 Ghi selt u lief dan wel vercrighen:

* 29. beswart. - 30. sconen. - 33. Soe en. - 34. Ghi en selt.

*

VIII

- God bevele ic uwe sinne
 Dat hi u minne doe daer inne
 Ende lere sinen wille leven
 Ende rechte waerheit der waerheit geven
 Ende sonder veynsen leven in trouwen
 Ende moeten uwe leven bescouwen
 Nu siet dat ghi u haest ter doghet
 Met al dat ghi gheleisten moeget
 Ende allen den genen dient die minnen
 10. Omme datse u hulpen de weggen kinnen
 Die ter hoochster minnen behoren
 Dien god met werken hadde vercoren
 Dien sijns vader wille wrachten
 Ende des heilechs geest enege gedachte
 Een enech wille was al hare werc
 Met hem wilt ende wert enech ende sterc

* 3. leren. - 6. moete. - 8. verleisten moget. - 10. de wege. - 14. gedachten.

*

- Ende gevet in minnen al uwe gedachte
 Dien soeten god die u gewrachte
 Die u dies gheholpen hevet
 20. Dat ghi bi den genen levet
 Die hoge minne te gode draghen
 Ende u in letteren sijns gewaghen
 Ende u wisen die hoochste doget
 Die ghi gherne leren moget
 Ende blide moget sijn van dien gereede
 Dat ghi ter minnen selt hebben geleide
 Alst yser heet es salment slaen
 Hier bi seldi u haesten zaen
 Die wile dat ghi hebbet uwe ioget
 30. Ende ghi doghede vercrigen moget
 Maer waerdi traghe ende lat
 Ende ghi niet en vordert dat
 Dat ic u wille ende hebbe bevolen
 So soudi noch sere dolen
 Al uwe vriende souden u begeven
 Ghi soudet in groter scaden leven
 Maer des en es u ghene noot
 Onse god die u gebod
 Hi moete u helpen ende staen in staden
 40. Van al dien dies ghi sijt verladen
 Ende laet u gheen dinc verladen wesen
 So seldi met minnen alles genesen
 Sijt oetmoedech ende verduldech
 Bider trouwen die ghi gode sijt sculdech

* 26. geleede. - 30. doechde. - 38. geboet. - 39. moet u hulpen.

*

Ende begert gerne te sine altoos
Ellendech ende vriendeloos
Omme minnen ere tote u god troest
Ende selve vander ellende verloost
Doet di iet men dies suldi u scamen
50. God make u na sijn getamen.

* 49. Doedi yet men dies seldi.

*

IX.

- Die iet behoudet in innegen sinnen
 Hine mach niet volwassen der minnen
 Men moet al minnen met minne bestaen
 Salder minnen genoeg werden gedaen
 Maer dat en mach men niet werken
 Met alden dienste der heileger kerken
 Maer die hem in minnen al op geuet
 Ende aller ioyen bestier leuet
 Ende ane ghene affectie verueet
 10. Ende altoos doelt na onghereet
 Want hi minnen gherne genoeg dade
 Ende storm noch ongenade
 Ende spaert vore minnen werdecheit
 Dat seget de boec der wijsheit
 Glorioese vroch sal hi bekinnen
 Die vele doget omme hoegen van minnen

* 3. minne met minnen. - 6. dienst. - 8. ioyen bestier. - 9. en verueet. - 13. En spart. - 15. Glorioese vrocht. - 16. om hogen.

*

- God moete u geven in minnen spoet
Ende moete uwen hoghen moet
Verheffen in sine edelheit
20. Ende moete u al de waerheit
Van sier naturen doen begeren
Ende in sine edele minne teren
Die u minne moete voeden
Ende te onser beider behoef behoeden
Ende hier toe name ic u gherne gereet
Dat ghi yet lettet dats mi leet
Swaer eest mi dat ghi yet mert
Dies ben ic dicke in u verert.

* 24. behueden.

X.

- God si uwe troest ter rechter minnen
 Ende doe u hoege minnen bekinnen
 Ende de waerheit die ghi hem sculdech sijt
 Ende make in hem al uwen vlijt
 Wildi beginnen dat werc der minnen
 Soe seldi ane dat werc beginnen
 Daers de gods sone ane began
 Doe hi ons lenen quam een man
 Alsoe hi levede seldi leven
 10. Ende alle vroude om hem begeven
 Also hi de sine begaf sal elc de sine
 Begeven die leven wilt in minnen fine
 Ic bidde u dat ghi beghevet
 Uwes selves ende ghi der minnen levet
 In ellende ende in vernoye
 Ic en wille niet dat u moeye
 Dat u doer gode in minnen mescomt
 Want alle pine dore minnen vroemt
 Dat men om minne vele doget

*

20. Op dat mens ghene mate en toget
 Alsoe die bi minnen scinen in werre
 Ende maken ocsuun ende toenen hem erre
 Dats pine die niet en vromet
 Noch niemanne bate af en comet
 Want die ontspoede bedroeven minnen
 Ende letten sere in allen zinne
 Maer des hebdi cleine te doene
 Ic woude ghi vroet wert ende coene
 Jeghen gode strijt te makene
30. Want het beneemt die soete sprake
 Die minnen den gelieven gevet
 Dat men ene ure niet met vreden en levet
 Alsoe enech gevet uwe sinne
 Te gode puerleke in rechter minnen
 Dat ghi levet in soeten moede
 Dat u sake en werde te goede
 Dan allene god ende els niet
 Want die van gode smaecs hevet iet
 Wert hi gereenen van binnen
40. In rechte gevoelne sier eneger minnen
 Soen wert hem sake meer te goede
 Maer alle dinc bitteren in sinen moede
 Noch hi hem selven no helege no mensche
 En valt hem meer als tenen wenschen
 Hem sijn alle andere sake pine
 Sonder omme minnen in minnen dienste te sine
 Alle uren omme minne sterven ende doeyen
 Ochte in gevoelne van ioeyen

* 20. Om dat. - 23. pine ende niet. - 40. In rechten. - 41. Sone. - 43. hem selven no menschen.
 - 45. zaken.

*

- Hier in moete u ghehogen
 50. Ende en late u te anderen saken doghen
 Al seggic dus deo gracias
 Ic en wiste nye wie de ghene was
 Dien minne gaf blijscap ende vrie wege
 Jeghen minne hebbic onseghe
 Het es wel recht ic swighe der clagen
 Dat ic van hare hebbe nachte bi daghe
 Ic hebbe te cleinen coste gegeven
 Om minnen daer ic vri bi mochte leven
 Maer al en hebbic ghene vissche
 60. Ic en wille ghene vorsche
 Noch ulieder besien
 Vore wijn torsche
 Alle hen hebbic ghene minnen
 Ic en wille niet el
 Weder dat si mi
 Si goet ochte fel.

* 63. Alle en hebbic gene minne.

*

XI.

Soe wie steet na sonderlinghen kinnen
 Hem gebrect een poent van rechter minnen
 Al selc kinnen eisscet men dicke te vroeck
 Ende dat en es niet genoeg
 Want het scijnt eenwillicheit
 Ende niet van den geeste een geleit
 Want waert ene leidinghe van gheeste
 God sout herde saen gheleesten
 Ende dats te kinscheleke gemint
 10. Dat men vele sonderlingheiden wilt
 Ende verkiest in delite te wesene
 Dats gebreken van hogen levne
 Menne sal om gevoelen noch om kinnen
 Dienen dan slechts te minne met minnen in minnen
 Dat men de helle niet en ontsaghen
 Noch om dies hemels hope en daden
 Dat men om hille noch om hemel
 Ware even blide ende even temel

* 2. gerechter minnen. - 3. eyschet. - 10. sunderlincheiden. - 12. Dats gebruiken. - 13. Men sal.
 - 15. ontsage. - 16. des hemels...dade.

*

- Ende dat men minde sonder sate
 Ende begerde boven mate
20. Ende boven redene ende boven sin
 Dat ware in minnen groot gewin
 Alsoe men name soudemen geven
 Ende dat minne eyschede soudemen leven
 Alsoemen der ziele vonnesse gevet
 So weetse datse in minnen levet
 Ende alsoe si ghevoelt ellendechede
 So machse kinnen der minnen zeden
 Al datse dan mach geleisten
 Sal minne gebieden hare ende eischen
30. Levet si dan dus der minnen genoeg
 Dat es wel der minnen gevoech
 Men moetse -oeffenen met herten met sinne
 Ende volgen met trouwen ende met minnen
 Nochtan dat men niet en weet van minne
 Verliest men alsoe men mach kinnen
 Herte ende crachte ende alle de zinne
 Ende den wille hevet gebonden de minnen
 Ende den menschen moet men so vele geven
 Dat men gheplaget wert in dit leven
40. Metten ellendeghen doeget men noot
 Ende metten verslagene de doot
 Metten kaytiven doget men smertelecheit
 Ende metten minnende hertelecheit
 Die der minnen om minnen te dienste wilt staen
 Hi moet in meneghen onraste ontfaen

* 21. Boven redene. - 25. der zielen. - 27. alsoe ghi ghevoelt ellendechede. - 29 - ende hare eischen. - 37. minne. - 39. werde. - 43. minnenden.

*

- Die naheit vander minnen naturen
 Die beneemt der zielen hare geduren
 Soe si meer comt so si meer steelt
 Soe si meer toent so si meer heelt
50. Die der minnen met minnen gestaen sal
 Al levende moete hi de doot anegaen
 Om dat hem in minnen iet mochte ontbliven
 Dat hi met arbeide mochte vercrighen
 Die nature die alle crachte verwint
 Doet ende leven gevet ende neemt
 Si es so crachtech in haren doene
 Sine ontsiet niet si es so coene
 In hare es al de macht van gode
 Der minnen wesen es in hare gebode
60. Daer minnen met minnen in minnen es
 Dat es een grondeloos abys
 Daer moetense al in hare verdrinken
 Die hen in hare laten zinken
 Ende die hare volgen in hare nature
 Dien gevet si een ongedurech duren
 Die minnen springet ute haers selves nature
 Ende doet die herten in minnen beroeren
 Die volgen der cracht der treckender minnen
 Selen de edelheit daer sise in heeft kinnen
70. Dat en mochte nieman anderen vertellen
 Noch gescriven noch ghespellen
 Die minne met minne hevet ghemint
 Wat hi wonders in de hoecheit vint

* 51. moet hi de doot anegaen al. - 52. Om dat in minnen. - 55. Doot. - 59. haren gebode. - 60. Daer minne. - 66. Die minne springet uut haers selfs. - 72. met minnen.

*

Nochtan en moghen der minnen begerten
 Met al desen niet gestilt werden
 Si recht hare in alle boven haer hebben
 Minne en laet hare ghene raste hebben
 Al ware te gadere tdoeghen al
 Dat ye was ende es ende wesen sal

80. Hen mochte alsoe vele nie winnen
 Alsoe begerte van rechter minnen
 Si grijpt te doegene boven maten
 Ende te werkene dat hare minnen wilt laten
 Si ontfeet in onlede ende in ongeduren
 De minne en laetse niet geduren
 Si valt in onrasten van edelre ontrouwen
 Die sterkere ende hoghere es dan van trouwen
 Trouwe die men met redenen mach saten
 Ende met sinne gewaerden mach

90. Si laet hare dicke genoeghen
 Dat ontrouwen niet en mach voegen
 Trouwe moet dicke ontbliven
 Dat ontrouwen mach vercrighen
 Edele ontrouwe en mach niet resten
 Eer si vercriget dat alre beste
 Al dat minne es wiltse vercrighen
 Dies en mach haer niet ontbliven
 Hier af gevoeltse menege sure
 Dat minne mochte beteren in corter uren

100. Dit dreget si alst quame van ontrouwen
 Datse wel weet dat comt van trouwen

* 76. in al. - 77. en gene raste. - 78. te gadere al tdoegen al. - 80. also vele niet. - 83. minnen.
 - 86. onraste. - 88. redene. - 91. ontrouwe. - 92. Trouwen. - 93. ontrouwe. - 98. menege zere.

*

Van begerte van ongheduldeger minnen
 Ende machse ghene raste gewinnen
 Ende van begerten der starker minnen
 Verliestse raste ende geduren van binnen
 So si hoger in minne versinct
 So si na hare begerte onghederer vint
 Want men in ellenden niet genoeg venden mach
 Noch begerte vervult werden en mach

110. Want si comt ute so hoger naturen
 Sine mach in gheen klein dinc ghedueren
 Minne vliet ende begerte volgt naer
 Ende vendet emmer ongherede staet daer
 Die hoecheit en machse niet vercrighen
 Dat minne selve es moete haer ontbliven
 Mochte de ziele de nature ghekinnen
 Daerse van gode in ghemint es met minnen
 So soudse sere in verlangene doeyen
 Ende al in genoegten vloeyen
120. Dat ware te grote raste en trouwen
 Die mint moet doegen vele rouwen
 Die ter trouwen dienste wilt staen
 Ende trouwen van trouwen wilt ontfaen
 Ende in hoeger trouwen wilt leven
 Ende in hare dienste nemen ende geven
 Na haren rechte si vri ende sterc ende coene
 Altoes haren liefsten wille te doene
 Spaert hi daer vore eer ochte gemak
 Soe es hi de vrient die ter noet gebrac.

* 109. werden mach. - 118. doyen. - 119. vloeyen. - 123. trouwe van trouwen. - 128. ere oft gemak.

*

XII.

- God si met u ende geve u al
 Te minne dat men minnen sal
 Ende te hatene dat te hatene es
 Ende te alre waerheit sijn getes
 Dient der waerheit waer ghi moghet
 Ende spaert u vore en gene doget
 Noch om gemac noch om ere
 Daer omme doget gherne vele kere
 Waerheit en hevet gheerre eere te doene
10. Si es altoos in haer selven coene
 Houdet enechleke uwe edelheit
 Ende en spaerd ghenen arbeit
 Sijt hen genadech die uwes behoeden
 Troest de ghene die hen bedroeven
 Dient der minnen in alre tijt
 Ende settet in hare al uwen vlijt
 Alle stoerme suldi dor haer nighen
 Dor hare ere seldi swighen

* 2. Te minnen. - 6. En spaert u voer. - 9. gheere. - 14. die gene.

*

- Alsoe ghi overgherne spraect
 20. Alsoe ghi gerne sliect so waect
 Alsoe gi gerne sweget so spreect
 Ende niemanne en gebrect
 An alle uwe zeden sijt in maten
 In uwe doen in uwe laten
 De scout die ghi gode sculdech sijt
 Die geldet gherne in alre tijt.
 Beide in hate ende in minnen
 Dat pijnt u te leerne kinnen
 Dat u ontmoet in uwen sin
 30. Daer in merct uwe scade ende uwe gewin
 Wedter eenwille si so geest
 Daer in leget subtijlheit alre meest
 Het wanen liede sijn van gheeste
 Geleidet hets eenwille alre meest
 Si wanen ooc dattem dat doemt
 Dat troest es ende van gode comt
 Dit sijn drie subtile saken
 Die de menschen meest volmaken
 Van alden poenten die men pleget
 40. Die wijsheit die hier in leget
 Es onbekint ende onverstaen
 Want de menschen niet ontfaen
 Ende willen pinen dor minnen ere
 Si maken nu so vele kere
 Ende belget u niet dattic dus spreke

* 21. spreect. - 23. Ende in alle. - 31. Wedert. - 32. Daer leget in. - 43. En willen. - 45. En belget.

Het doet trouwe niet u gebreke
Ghi wet een deel hoe ghi soudet leven
Al doets u roekeloesheit begeven
God si met u in alre tijt
50. Ende make in hem al uwe delijt.

*

XIII.

In gode die es onse minne
 Alsoe verre alse ic minne bekinne
 Soe ware mi leet hine ware allene
 Dat wi minnen ende menen
 Met selker minnen alse es hi
 Lieve herte soe groetic di
 Ende met dat ic ben sonder vergheten
 Ghi weet wel al doe ict u weten
 Dat minne wilt oeffenen daer men haer si
 10. Ende weten wat men haer es dan leefse vri
 Emmer wiltse horen ende proeven
 Om verbliden ende om bedroeven
 Daer en mach minne niet sijn sonder
 Si es emmer temperende in wonder
 Soe sere verstoert es minnen nature
 Datse niet rusten en mach ene ure
 Sine plege haers-liefs in soeter minnen

* 2. minne kinne. - 3. alleene. - 8. Ende weet. - 9. oefenen. - 15. zeere.

*

- Ochte in storme van sinne
 God hevet ons wonder gedaen
20. Dat hi ons met minnen hevet bestaen
 Na dien dat wier toe sijn gemaect
 Te wetene hoe minnen met minnen smaect
 Soe keert u met gerechter doget
 Ter sueter minnen al dat ghi moget
 Te plegene met allen goeden zeden
 Met soeten zinne met vollen vreden
 Waect in den bant van rechter minnen
 Ende pijnt u te verstane de stemme
 Daer minne selve mede spreect
30. Siet dat ghi hare niet en ghebreect
 Es minne u soete esse u wreet
 Sijt te haren wille altoos gereet
 Also plagics ye ende alsoe ict versta
 Steet oec in audi filia
 Sidi dochter so geloeft den vader
 Sijt te sinen dienste ghereet allegader
 Vort ane seldi gods werc besien
 Ende alle noet werken in allen dien
 Die uwes behoeven also hise wrachte
40. In wille in werke in gedachte
 Der na heitet hi neighen de oren
 Daer men der minnen stemme sal horen
 Gehoersaem te sine van buten van binnen
 Ende niet te wetene dan den wille der minnen
 Alse men dus der minnen ghehoersaem si
 So salmen vergeten al daer bi

* 18. zinnen. - 21. wire. - hoe minne. - 28. stemmen. - 36. algader. - 41. heitet neighen de oeren.
 - 47. hekinden.

*

- Sfolcs van vremen ende van bekinnen
 Van geachten ende van geminden
 Ende vergeten alre creaturen
50. Om ghedinken de suetheit van minnen nature
 Hi heet vergeten thuus haers vaders
 Om dat hier gebreken wilt allegader
 Ende dat al der gere si vergheten
 Die den hemel hebben beseten
 Ingele heiligen hier die menschen
 Mochtemen dan hebben dwenschen
 Dat menre bi hem al vergete
 Ende allene van enecheden der minnen weten
 Alse ghi om hem dus wilt vervaren
60. Sal die coninc uwe scoenheit begeren
 Want ghene scoenheit in sine nature
 En genoeget dan sine nature pure
 Alsemen el niet en can ghedinken
 Dan hem doer cussen ende daer in sinken
 Dats godlec leven na gods genoegen
 Die hem dus enech al der minnen opdroegen
 Die scoenheit beghert hi ende cieter hem mede
 Na sijn genoegen na minnen sede
 Die gene es godelec seggen, die lieden
70. Maer die selke godlecheit nye en gesciede
 Sine scoenheit ende begert de coninc niet
 Ontfarme u dats soe lettelt gesciet
 Ende siet dat de coninc de uwe begere

* 48. gehachten. - 53. dat alle. - 55. de menschen. - 56. Mochtemen van hen hebben. - 62. En genueght. - 64. dorcussen ende insinken - 67. ciert hem. - 68. genuechte in minnen zede. - 69. godlec seggen de liede. - 71. en begert.

*

- Mi dunct dat icker omme vervare
 Dat hi onbenyedt ende ombekint
 Van den sinen blivet ende ongemint
 Dat hi niet met siere nature en mach
 Gebreken dies datti in minnen voersach
 Ay begevete elcs al ende eyschet dat al
 80. Ende besiet wat wondere dat al dan werken sal
 Dat eyselecste wonder dat ie wert
 Die dierste scoenheit die de coninc begert
 Diere hi met siere gheheelre naturen
 Gebruken wilt in een geduren
 Ende dat scone met eerre scoenheit ontmoeten
 Ende groeten met ene enegher groeten
 Ende dat cussen met enen eneghen monde
 Ende te vergrondene die enege gronde
 Ende met enen siene te doresiene al
 90. Dat es ende was ende wesen sal
 Ende dat al met eere wijsheit vroeden
 Ende met eneghen wille van enegen moede
 Ende met enen rike al even rike
 In ere vorme in ene gelike
 Ende in een gevoelen in een gewelt met al
 Die voldoet alsoe hi noch weten sal
 Ay mi es onbekint hoe dat es
 Gode ende sinen geminden ontfarme es
 Van dienste van minnen wetic raet
 100. Maer alst te diere oefeninge gaet

* 74. om vervare. - 77. naturen. - 78. Ghebruken. - 83. Die hi. - 84. in enen geduren. - 85. met ere. - 91. met ere. - 94. ere vormen. - 98. ontfarme des. - 100. oefeninghen.

*

Hoe men met minnen lieves pleget
 Soe es mijn wetén saen gheseget
 Soe vare ic alse pleget de blende
 Ende make van den begin mijn inde
 Alse lief met lieve gheet minnen leven
 Daer soudemen scone beghinne geven
 Daer moet inden dies niet ne weet
 Ende dien gevoelen van minnen es onghereet
 Nu al en begert ons die coninc niet

110. Dat ons wee si ende verdriet
 Wi selen gherne neyghen de oren
 Ende alse een siere kinderen hoeren
 Ende sien ende merken ende verstaen
 Wat hi wilt ende dore ons hevet gedaen
 Ende selen vergheten vremder dinghen
 Ende alre ioyen sonderlinghen
 Van vrienden van beneden van boven
 Ende van allen doghene der minnen loven
 Ende selen hopen om goet geval
120. Dat ons minne noch volgen sal
 Mochte wi doch om minne gelaten
 Vremde troeste ende oersaten
 Ende wi ons cierde in scone gelaet
 In hoghen wille in hogher daet
 Minde wi met minnen al dat si mint
 Ende ware haere glorie ons bekint
 So soude hare selven doen der binnen
 In een gebruiken in een bekinnen
 Dies holpe ons ihesus cristus

* 103. varic alse pleget die blinde. - 104. van mijn beghin een inde. - 112. kindere. - 124. hoger wille. - 129. Des holpe.

*

130. Die selve van minnen alle lust
 Ende alle doget hevet geoppenbaerd
 Ende met siere clærheit verclaerd
 Hi moete ons minnen condech maken
 Ende verclaren al onse saken
 Ende onse herte ende onsen sen
 Ende doen sine enege minne daer in
 Die ons doe weten hoe men hem sal
 In volmaectheiden leven al
 Nu sijt met waerheiden al beset
140. Ende haestu dat ghi ons nie ne let
 Die tijt es cort hier es vele te doene
 Sijt fier ter minnen ende coene.

* 131. geoppenbaert. - 132. verclaert. - 133. Hi moet. - 136. sijn enege. - 140. Ende siet dat ghi ons niet en let.

*

XIV.

Dat soetse van minnen sijn hare stoerme
 Hare diepste afgront es haere scoenste vorme
 In hare verdolen dats na geraken
 Omme hare verhongerhen dats voeden ende smaken
 Hare mestroest es seker wesen
 Hare seerste wonden es al genesen
 Om hare verdoeien dat es geduren
 Hare bergen doetse venden alle uren
 Omme hare qualen dat es ghesonde
 10. Hare helen openbaert hare conden
 Hare onthouden sijn hare gichten
 Sonder redene es hare scoenste dichten
 Haer gevangenesse es al verloost
 Hare seerste slaen es hare soetste troest
 Hare al beroven es groet vromen
 Hare henevaren es naerre comen

* 1. Dat suetste....storme. - 2. ende haer scoenste. - 6. wonde. - 7. verdoeren. - 8. borgen doetse vinden. - 10. oppenbart. - 16. narder comen.

*

- Hare nederste stille es hare hoochste sanc
 Hare groetste abolgen es hare liefste danc
 Hare groetste dreigen es al trouwe
20. Hare droefheit es boete van allen rouwe
 Hare rijcheit es haer al gebreken
 Noch machmen meer van minnen spreken
 Hare hoochste trouwe doet neder sinken
 Hare hoechste wesen doet diepe verdrinken
 Hare grote rijcheit maect ermoede
 Haers vele vercreghen toent onspoede
 Hare troesten maect de wonden groot
 Hare hanteren bringet meneghe doet
 Hare voelen dats hongher hare kinnen dats dolen
30. Verleidinghe es wise van hare scolen
 Hare hanteren sijn stoerme wreet
 Hare gheduren es in onghereet
 Haer toenen es haer selven al helen
 Hare gichten sijn meerre wederstelen
 Hare geloefden sijn al verleiden
 Hare ciergeiden sijn al ontcleiden
 Hare waerheit es al bedriegen
 Hare sekerheit scijnt menegen lieghen
 Dies ic ende menech dat orconde
40. Wel moghen draghen in alre stonde
 Dien de minne dicke hevet getoent
 Saken daer wi bi sijn ghehoent
 Ende waenden hebben dat haer bleef
 Sint si mi ierst die treken dreef
 Ende ic gemercte al hare seden
 Soe hieldicker mi al anders mede

* 18. abolge. - 29. voeden. - 34. meere. - 35. gelofden.

*

Hare gedreic hare geloven
Daer met en werdic niet bedroghen
Ic wille haer wesen al datse si
50. Si goet si fel al eens eest mi.

* 47. gedreich.

*

XV.

In den hoge name der minnen
 Die u hare wesen moete doen kinnen
 Sende ic u herteleke groete
 Ende bidde hare datse u al moete
 Hare wesen toenen toten gronde
 Dat men nye vergronden en conde
 Ay hoe diep es de afgront der minnen
 Die nye man en conste bekinnen
 Al dat mens kint es lettelt goet
 10. Sint dats iet ontbliven moet
 Dats ons ontblivet dat comt bi liden
 Dat wi soe slappelec vorwert tiden
 Ende met armen troeste leven
 Ende so lettelt in storme van minnen gheven
 Onse sinne ende onse crachte
 Die lopen soudent staen in hachte

* 5. tonen. - 9. luttel.

*

- Die wege ter hogher minnen graden
 Sonder peis ende sonder genade
 Die wege die men loopt ter minnen
20. En mogen die gene niet bekinnen
 Die gemate sijn ane hare werken
 Ende hen met genoechte sterke
 Ende leven in toren om scade in bliscap om spoede
 Bi vremden wesen in hoverdegen moede
 Maer die volmaectelike woude kinnen
 Dat mogende wesen vander minnen
 Hi soude met oetmoedigher herten
 Geliken soetheide ende smerten
 Ende ontfaen in ere glorien
30. In enen wille in ene memorie
 Suete ende suer in een genoeghen
 Ende alle pine sonder bedroeven
 Want minne mach herde wel orsaten
 De sware dolen haerre straten
 Soe neder sal men in oetmoedecheiden sinken
 Ja boven alre menschen gedinken
 Die ter werelt geboren sijn
 Sal groetheit der minnen comen daer in
 Wildi dus vallen ende in allen nygen
40. Soe seldi volmaecte minne ghecrighen
 Want dat haelde gode neder in marien
 Ende met dien selven soude hi noch lien
 Die hem so neder omme minne conste hebben
 Hi ne mochte hem sine hoocheit niet onts.....

* 21. in hare. - 22. genuechten sterken. - 28. smerte. - 33. mach wel oersaten. - 39. vallen in allen nygen. - 44. ontsien.

*

Hi soudene ontfaen ende dragen tgetal
Alsoe een kint in siere moeder volwassen sal.

Getrouwe vrese es de eerste maent
Die alle die werken hoedet ende spaent
Ter heiliger wet ende ter waerheit gebode

50. Si doet professie doen in gode
Ghi weet wel die professie doet
Dat hi een wesen geloven moet
Metter gheselschap daer hi es
Te alre ghehoersaemheit te sine getes
Alse vrese dan die ierste maent
Die ziele dus hevet gemaent
Te alre gehoersaemheit van minnen
Volmaecten dienst daer sijt mach kinnen
In doet in leven in alle dinc
60. Dus ontfeetmen alse maria ontfinc
Ende in allen so diepe oetmoedicheit daer bi
Dats ecce ancilla domini
Dus es de ierste maent bestaen
Met getrouwer vresen hevet men ontfaen.

Die andere maent es gerne gedoghen
Om volmaectheit ende nauwe poegen
Die te leerne daer men mach
Daer voer en spaert genen slach
Waer gi moghet beilagen dogen

70. Daer bent der waerheit der kennesse haer ogen

* 45. souden. - 57. gehorsamheit. - 59. doot. - 66. Omme. - 68. Daer vort en spart en genen. -
70. bent de waerheit.

*

Ontfadi dats sonder uwe mesdaet
 Soe dragedi minne in den hoochste graet
 Want in verduldicheiden leert men kinnen
 Hoe men plegen mach groter minnen
 Want si doet meest wassen ende op gaen
 Dat vat daer minne es in ontfaen.

- Die derde maent hoeget dat getal
 Alsoe men dus verdragen can al
 Ende men weet dat men minnen dreget
 80. Dat es oefeninghe die menre toe hevet
 Altoos nidech ende onverwonnen
 Ende alsoe daer in hebben connen
 Na de scrifture die ons leret alsoe
 Sobrie pie iuste vivamus in hoc seculo.

- Die vierde maent es de suete nature
 Daer soe werdege creature
 Alsoe menne es met opwassen sal
 Ende hare menechfoldeghe lede overal
 In die stat daer mense in dreget
 90. Ende overal daerse lede hevet
 Salmense met sueter naturen hoeden
 Ende met ontsteken werken voeden.

Die vijfde maent es heimelec begaen
 Die soete dracht die men hevet ontfaen
 Heimeleke te oefenen die suete minnen
 Ende de sware pine die minne bringet inne
 Die hi gevoelt die minne dus dreget
 Ende met oetmoede ontfaen hevet.

* 71. ontfadi dat. - 72. hoechsten graet. - 79. minne. - 92. onstekenen. - 94. die minne hevet.
 - 95. oefene de zuete minne.

*

- Die seste maent es toeverlaet
 100. Daer men alle rijcheit af ontfaet
 Ende troest dat dat kint metter vrocht sal comen
 Volwassen rike ende geven alle vromen
 Dus te verlatene op minnen sach
 Ende te hakene na den hogen dach
 Dat geboren werde dat edele kint
 Ende te vollen in vollen van vollen gemint.

- De sevende maent es gerechticheit
 Die maect te niete allen arbeit
 Gerechticheit doemt ende benedijt
 110. Elc wesen na sinen tijt
 Ende nemet ende gevet na getamen der minnen
 Ende boven verstaen van allen sinnen
 Der gerechticheit dogheden sijn boven nature
 Ende maken zeker de zielen ende puren
 Ende bi ghere doget en machmen bat kinnen
 Dat men in waerheiden es van minnen
 Dan dat men in dogeden ieghen nature
 Soete smake hevet sonder sueren
 Dats blide te sine in vernoeye
 120. Dats in versmaetheiden hebben ioye
 Ende te minnen die u doen quaet
 Dats seker van minnen de hoechster daet
 Vrient met vriende metten bliden blide
 Dats plegen van minnen in allen tiden
 Maer dits iegen nature iegen macht
 Ende der gerechticheit hoechste pacht

* 122. die hoechste daet. - 123. vrient met vrienden.

*

Daer men gode properlects mede dreget
Ende volcomelike wassende binnen hevet.

- De achtende maent es wijsheit van minnen
130. Ende haer wesen in allen wegen kinnen
Alsoe vele alse minne can gheminnen
Verslendet de wijsheit al van binnen.

- De neghende es alse wijsheit slint
Al datsi in minnen mint
Dan comt der minnen geweldige tijt
Ende stoermt alle uren op wijsheit
Alsemen met allen dat men es
Genouch es der minnen ende ghetes
So wert ter neghender maent geboren
140. Dat kint dat oetmoet hadde vercoren
Dan hevet oetmoedecheit hare gevoech
Daer si haer selven met es genoech
Tusschen hen tveen es dat kint voldregen
Dat in groter stat hevet gelegen
In diepste van oetmoede int hoochster der minnen
Daer men met allen in allen zinnen
Gode dus levet met alre macht
In nuwe minne dach ende nacht
Soe werdet god al dat men levet
150. Want hi in de screfture gesproken hevet
Soe dat hijs niet en mach laten
Hi sal ons meten metter selver maten
Daer wi hem mede meten

* 127. properlecst. - 133. slent. - 145. Int diepste.....int hoechste.

*

Die dan aldus van minnen beseten
 Sijn in wille in werken boven den sinnen
 Te al haren wille genoeg der minnen
 Sal hi dan also meten weder
 Soe moeti hen dat hoge geven neder
 Te haren wille alsoe si hen geven

160. Sal hi hen in een al leven
 Anders ware logene de orsate
 Soen mate hi met de selve mate
 Nu es dat kint volwassene geboren
 Dat bi oetmoedicheide was vercoren
 Ende es volwassen bi hoger minnen
 Ende ix maende voldregen binnen
 Ende elke maent hevet weken IIIJ
 Ende elke seget ghereide ende chiere
 Jegen den groten hoghen dach
170. Dat minne volboren werden mach
 Die ierste weke es macht dandere conste
 De derde wille ende gestade onste
 Die volmaect de IIIJ weken
 Ende vult de maent sonder gebreken
 Elke weke es van VIJ daghen
 Die daghen sijn de VIJ gaven
 Die moet men hebben sal men liden
 De negen maende te haren tiden
 Wijsheit leret wat men doet
180. Verstannesse orcondet de werken doet
 Met rade versteet men der minnen genoeg
 Met crachte werct men hare gevoech

* 162. sone mate. - 163. dit kint volwassen. - 164. oetmoedecheiden - 180. vroet.

*

Met consten salmen lieves plegen
Met genadecheiden grote gichten geven
Met heilegher vresen sal men hoeden
Al de werken ende met trouwen voeden.

* 186. werke.

XVI.

Ic groete dat ic minne
Met miere herten bloot
Mi dorren mine zinne
In der minnen orewoet

Ay herteleke minne
Volwasse na dijn wesen
So moghen mine sinne
Van der doet genesen

Ay herte over care
10. Waerdi dat ghi sijt
In u nature so ware
let mijns geduerens tijt

Ay overzuate raste
Haddi alle dat uwe vercreghen
Soe waren mine laste
Verlicht die nu so weggen

*

- Ay overzuate nature
 Hoe gedoet de herte dijn
 Ic en can gedueren ghene ure
 20. Ic moet al der minnen sijn

Ay herteleke ioncfrouwe
 Dat ic so vele te u spreke
 Dat doet mi nuwe trouwe
 Van dieper minnen treke

Ay hadde wi dat wi hebben
 Soe ware wi beide so rike
 So soudemen lettel venden
 Iewerinc onse ghelike

- Ay ic woede in moede met spoede
 30. Ja tgoede dat icke der minnen volsi
 Ay in woet sijn vroet dats spoet
 Ja in woet van minnen vri

Ic hake ic rake ic smake
 De sake die mi dunct soete
 Ic kinne met sinne daer es inne
 De minne mijns evels boete

- Ic doege ic poege om toege
 Ic soeghe met minen bloede
 Ic groete dat soete dat moete
 40. Boeten mine orewoede

Ic beve ic cleve ic gheve
 Ic leve op hoeghen waen
 Dat mine pine de fine
 In de sine sal al ontfaen

* 21. ioffrouwe. - 30. vol si. - 40. oerwoede. - 42. hogen.

Ay lief hebbic lief een lief
Sidi lief mijn lief
Die lief gavet om lief
Daer lief lief met her hief

50. Ay minne ware ic minne
Ende met minne minne u minne
Ay minne om minne ghevet dat minne
De minne al minne volkinne.

*

XVII.

- De minne hevet VIJ namen
 Alse ghi wel weet na hare getamen
 Dat es bant licht cole vier
 Dese IIIJ namen sijn haer fier
 De andre IIJ sijn groot ende stranc
 Altoos cort ende ewelec lanc
 Dat es dau levende berne ende hille
 Dat ic u dese name vertelle
 Dat es om datse staen in der screfturen
 10. Om genoeg te doene haerre naturen
 Datse orconden ende hebben getoent
 Dat ic u niet en hebbe ghehoent
 Dat minne al dese seden hevet
 Hi saelt al kinnen die haer vollevet
 Daer vele wonders ane gheleget
 Dat ic u voermaels hebbe ghezeget.

Bant esse wel om datse bint
 Ende al in hare bedwange bekint

* 3. cole ende vier. - 6. eweleec. - 7. borne. - 8. namen. - 10. hare. - 16. vormaels.

*

- Hare bant es te allen wel gehort
 20. Alse hi wel kint dies hevet becort
 Want si in midden den troest te stoert
 Si gevet in allen rouwen confoert
 Hare bant doet dat ic van binnen
 Van pine versceede na mijn versinnen
 Hare bant doet al voeghen
 In een gebruiken in een genoeghen
 Dit es de bant die al dat bint
 Dat deen den anderen dore kint
 In pine in raste in orewoet
 30. Ende etet sijn vleesch ende drinct sijn bloet
 Ende dene herte de andere verteert
 Dene ziele dandere met storme dorevert
 Alsoe hi ons toende die selve es minne
 Dat gheet boven menschen sinne
 Die ons hem selven gaf te etene
 Daer bi dede hi ons te wetene
 Dat dat ware dat naeste der minnen
 Dor eten dor smaken dor sien van binnen
 Hi etet ons ende wi wanen hem eten
 40. Oec etewine dat moghewi weten.
 Maer om datti blivet soe onverteert
 Ende soe ongherenen ende so onbeghert
 Daer omme blivet elc ongheten
 Ende so verre buten anderen geseten
 Die in desen banden wert bevaen
 Hi mach te vollen eten gaen
 Wilt hi in gode ochte in menschen
 Dore kennen dore smaken boven wenschen

* 21. den troeste testort. - 22. rouwe. - 29. rasten. - 36. wetenne. - 48. kinnen.

*

- Hare bant doet weten wat dat si
50. Ic minen lieve ende mijn liëf mi.

Licht hare name doet al verstaen
Wat den lieve ware meest mesdaen
Ende wat der minnen meest becomt
Ende wat saken die minne meest doemt
In desen lichte machmen kinnen
Hoe men den mensche god sal minnen
Ende god mensche ende hen beiden in een
Dit es een over rike leen.

- Cole hare name dat merke mi
60. Wat tekene dat in de screfture si
Het es een wonderlec present
Dat god der zielen binnen zent
In al vercrighen in al gebreken
In soenne in dreighene in wreken
In troeste in ioyen in arbeide
In al die onsede die ic seide
Die cole es een bode snel
Die der minnen dient herde wel
Sijn ambacht es sonder cessen
70. Daer aen en mach niet die minnen messen
Die cole ontstect dien die was cout
Si maect dien blode die was stout
Den varende setse te voet
Den nederen maecse hoegen moet
Den armen setse in een rike
Dat hi niemanne en wike

* 52. wert meest. - 60. tekene in de screfture. - 64. In zoene. - 66. onseden. - 70. de minne. -
71. onstect. - 73. varenden. - 74. maectse hogen.

*

- Al dat vallen ende dat opstaen
 Dat nemen dat geven dat ontfaen
 Ontsteect ende bluschet bi orewoede
 80. De cole hare name nu werdet moede
 Selve hier in ende merket
 Wat ongehorder wondere hi werket
 Eer hi ten viere weder comt
 Daer hijt al binnen verdoemt
 Verberret verslindet ende verteert
 Dat ontseget was ende begert.

- Vier hare name dat verberret al
 Gelucke spoet ende ongeval
 Van allen wesenen es hem alleen
 90. Dien ye dit vier dus na ghereen
 Hem es sake te wijt noch te inghe
 Alsoe dit vier wert dus overghinghe
 Soe eest hen al eens wat verteert
 Ghehaet ghemint ontseget begert
 Gewonnen verloren getamen ontamen
 Vrome scade ere scamen
 Troest met gode in den hemel te sine
 Ochte in die elsche pine
 Dies es desen viere alleen
 100. Het verberret al dat ye ghereen
 Omme doemen noch om benedien
 En es mi oec dies maghic lien.

Nu hare name hevet sijn ambachte
 Alsoe dat vier aldus berret met siere crachte

* 79. onstect ende blusschet. - 80. name fijn werdet. - 82. ongehoerde. - 85. vertert. - 103. Dau hare name.

*

- Soe comt de dau ende maket al vocht
 Alse een ongheorde soete locht
 Ende bringet dat cussen der edelre naturen
 Ende doetse in ongeduerne duren
 Die nyed verswelget so hare geven
110. Datse dies seden altoes moet plegen
 Dan werden alle die storme gheleghen
 Die daer waren op gheheven
 Daer wert een gestille ghestaen
 Daer lief van lieven sal ontfaen
 Selc cussen alse wel betaemt der minnen
 Alse si lieve beveet in allen sinnen
 Si dorsughetse ende dorsmaket
 Alse minnen de lieve dus geraket
 Si etet hare vleesch si drinket hare bloet
120. Die minne diese dus verdoet
 Verleidet soetelike hen beiden
 In eenen cussene sonder sceiden
 Dat cussen enecht scoene
 In enen wesene IIJ persoene
 Dus sachtet die edele dau den brant
 Die soe verstormt was in minnen lant.

- Levende borne hare seste name
 Volget den dauwe wel bequame
 Dat vloyen ende dat weder vloeyen
130. De ene dore dandere ende dat in groeyen
 Dats boven sin ende boven verstaen
 Ende boven bekinnen ende boven ontfaen

*

105. die dau. - 106. ene ongehorte zuete. - 98. helsche. - 109. Die niet. - 130. De een.

*

Van mensheliken creaturen
 Doch hebbe wijt in onser naturen
 Die verhoelne wege die minne doet gaen
 Ende met slagen de soete cussene ontfaen
 Daer in ontfeet men dat suete levende leven
 Dat den levende levene leven sal geven
 De name es levende borne om dat hi voedet

140. Ende levende ziele in de menscheit hoedet
 Ende met levene ute den levene ontspringet
 Ende den levene uten levene uwe leven bringet
 Die levende borne vloeyt tallen tijt
 In ouden gewoenten in nuwen vlijt
 Gnelijc dat ute ghevet die riviere
 Ende weder te hare haelt sciene
 Also verslindet de minne haer geven
 Dus es hare name borne ende leven.

- Hare sevende name dat es hille
 150. Der minnen daer ic ave quelle
 Want si al verslindet ende verdoemt
 Ende in hare nieman op en comt
 Die hare bevalt ende diense beveet
 Dat daer ghene genade toe en gheet
 Gelijc dat de helle al verdervet
 Ende men in haer el niet en verwervet
 Dan ongenade ende sterke pine
 Altoes in ongheduerne te sine
 Altoes storm ende nuwe vervolgen
 160. Al verslonden ende al verswolgen

* 136. de zuete cussen. - 142. nuwe leven bringet. - 143. vloeyt. - 152. niemen op en coemt. -
 153. dien si so beveet. - 158. ongedurne.

*

In hare grondelose nature
 Sinken in hitten in coude elke ure
 In der minnen diepe hoeghe demsterheit
 Dit gheet boven der hellen arbeit
 Die minnen kint hare comen hare gaen
 Es hem cont hi mach verstaen
 Datter minnen wel es bequame
 Dat helle es hare hoogste name
 Nu merket hoe in dese namen sijn

170. Alle wesene van der minnen fijn
 So wijs en es herte dat hare gedochte
 Van den bande van minnen mochte
 Dat dusentechste deel geopenbaren
 Al liete si de andere vi varen
 Van den bande wert men seker des
 Dat vander minnen ghen sceden en es
 Bi ghenen wondere bi ghere cracht
 Dits der gaven der wijsheit macht
 Mensceleke herte en caent getogen
180. Doch moetse bant met banden dogen
 Van lichte hebben wij der minnen hanteren
 Haers kinnesse willen in allen manieren
 Waer omme men de menscheit moet minnen
 Gelijk der godheit ende bekinnen
 Metten cole ontsteect si hen tween
 Metten viere verbertsise een
 Gelijk metten viere inden salamander
 Die fenix verbernt ende wert een ander

* 164. hillen. - 177. Bi gheenen. - 179. Menschelike. - 182. kinnessen. - 183. Waer omme de menscheit men moet. - 187. onstect. - 188. verbernt sise.

*

- Metten dauwe wert die brant gesacht
 190. Ende ghesalvet met diere eneger locht
 Die welheit ende de orewoet
 Wortpse dan in die diepste vloet
 Die grondeloos es ende altoos levet
 Ende metten levene hen drien een gevet
 Gode ende menschen in ene minnen
 Dits drieheit boven allen sinnen
 Dese bringet den zevende name
 Die hoochst es ende best bequame
 Dats hille na den wesene dat es minne
 200. Want si verdervet ziele ende sinne
 Soe datse meer vercoeveren en moge
 Noch te anderen saken en doghen
 Dan verloren te sine in stoerme van minnen
 Met live met ziele met herte met sinnen
 Bliven de minnende in de helle verloren
 Wie dat wilt wachtere hen voren
 Want voer minnen en es el gheen opstaen
 Dan alle uren troeste ende slage ontfaen
 Int maerch der herten die trouwe hevet kinnen
 210. Sochte men de offerande der vrier minnen
 Doe wi alsoe wi moeten winnen
 Al es men verre men saelt bekinnen.

Dilata ira decrescit.
 Explicit liber iste.
 Deo gracias Amen.

* 190. ghesalvet metter. - 191. die oerewoet. - 192. in diepe vloet. - 195. ener minnen. - 196. Dats. - 197. zevenden. - 201. mogen. - 206. hem voren. - 209. hevet binnen.

XVIII^(*).

Mi en pijnt
 Noch en gherijnt
 Dat ic moet dichten
 Daer hi die levet
 Bi ons gevet
 Sine gichten.

Ende met nuwer mare
 Ute sinen clare
 In allen ons wilt verlichten
 10. Hi sij ghebenedijt
 In alre tijt
 In allen aensichten.

In kinnen bloet
 Al eest groet
 Dat mens vercrighet
 Het schijnt als niet
 Als men besiet
 Dat daer ontblivet.

(*) *Dit gedicht en de volgende ontbreken in het oudste onzer HSS. De tekst is naar het jongste HS. gedrukt.*

Men moet crighen
 20. In dat ontbliven
 Saelt sijn goet
 Ochte het es te cleyne
 Al gader reyne
 Wat dat men doet.

Die in dat hoge kinnen
 Der bloter minnen
 Waerdeloes
 Diepere crighen
 Venden hare ontbliven
 30. Meerre altoes.

Nuwe mare
 In donker clare
 Vinden zij
 Van hogen prise
 Sonder wise
 In verre in bi.

In dat ewege wide
 In alle zide
 Sonder enden
 40. Werdt si ghedeilt
 Ghebreit geheilt
 In een verslenden.

Die gedachte
 In stilre iachte
 Die dat ongemeten
 Al in al
 Vinden sal
 Al onbegrepen.

Daer dunct haer baren
 50. Sonder verclaren
 Een simpel yet
 Alse in vertien
 Doch moet zijs lyen
 In een bloet niet.

In dat blote
 Staen de grote
 Die vercrighen
 In hare inzien
 In zijn ontvlien
 60. Hare ontbliven.

Wat mens vercriget
 Vor dats ontblivet
 Zekerlike
 Also ic meyne
 Dats al te cleyne
 Te enegher ghelike.

Bedies zijn si gha
 Ende volgen na
 Die dit bekinnen
 70. Die donckere pade
 Buten rade
 Altoes van binnen.

Dat hem meest cost
 Dat hem best lost
 Dat es dit ontbliven
 Maer hoe dat es
 Dies sijt gewes
 Men maechs niet scriven.

Maer redenen storme
 80. Ende beelden vorme
 Moet men af ghaen
 Salmen van binnen
 Des yet verkinnen
 Sonder verstaen.

Die niet en gheroen
 In ander doen
 Dat hier es gheseit
 Si eneghen hen
 In hare ierste beghen
 90. In de ewecheit.

Daer werdense in
 Hare ierste beghin
 Met hem so een
 Dat en mach ghelike
 In erterike
 So zijn van tween.

In de naheit
 Derre enicheit
 Sijn selke pure
 100. Binnen altoes
 Bloet beeldeloes
 Sonder figure.

Alse ghevrijt
 In eweghen tijt
 Onghescepen
 In stille wijt
 Sonder crijt
 Onbegrepen.

Ic en vinder in
110. Meer inde noch begin
Noch gheene gelike
Daer ic wort
Af mach bringhen voert
Volcomelike.

Ic wilt hier op geven
Hen diet leven
In hare bekeer
Het mochte dat inneghe gedinken
De tongen verminken
120. Sprake siere af meer.

XIX.

Maer nu hort dat gebod
Dat ons god
Doet bekinnen
Hoe wine met crachte
Ute alre gedachte
Selen minnen.

Met minnen crachte
Moet die gedachte
Haers selvesheit
10. Sijn ontwonghen
Ende verswongen
In overstheit.

Daer werdse gheleit
Ghewijdt ghebreidt
In demstere weghe
Ende verresen
In een hoge wesen
In gracien zeghe.

Dit moet zijn bestaen
 20. Met herten ende voldae
 Ute alre crachte
 Daer men mint gode
 Na den meesten gebode
 Ute alre gedachte.

Die cierkel der dinge
 Moet werden inghe
 Ende te nieute geleidet
 Sal die cierkel bloet
 Werden wijt ende groet
 30. In al ghebreidt.

De gedachte in god
 Es der minnen slod
 In de enicheit
 Daerse minne heeft geleit
 Ghewijdt ghebreidt
 In dies lichts claarheidt.

Het behort edelen puren
 Dat si daer dueren
 Ende niemene el
 40. Ende hen quite
 Van ongelike
 Houden wel.

Want dat edele licht
 Geeft zijn bericht
 Zunderlinge
 Na sijn rueken
 Daer en heeft geen zoeken
 Redene noch meyninge.

Men moetse buten
50. Verre sluten
Ende binnen staen
In een bloet stille
Puer sonder wille
Ende also bevaen.

De edelheit
Die ongeseit
Blijft metter tonghen
Een nuwe verstaen
Noit eer ontfaen
60. Ute dien orspronge.

Ay hi es uwe
Altoes nuwe
Edele gedachte
Daer ghi in ontdaen
Sijt ende gevaen
Met susgedaner iachte.

Nu blivet daer
Sonder vaer
Het es uwe ghewin
70. Ende sijt blide
Te ewegen tide
In uwe beghin.

Daer ghi in altoes
Gheleidet indeloes
Werdt sonder keren
Daer en mach in hoge verstaen
Noch diepe in ghaen
Anckeren noch meren.

Dies ons in ezechiele
 80. Den prophete vele
 De IIII diere leerden
 Die vorwert ginghen
 In derre bloetinghen
 Ende niet en keerden.

Dat si ons leerden
 Hoese keerden
 Alse si ginghen
 Dat es inder minnen
 Die der redenen kinnen
 90. Toe mach bringhen.

Maer beziet
 Si en keerden niet
 In hare vortghaen
 Dat es inder bloetheit
 Der eeneheit
 Boven verstaen.

Daer ons moet ontbliven
 Een becliven
 Eenre clærheit
 100. In een verlanghen
 In een vore hangen
 Eenre deemsterheit.

Een edel ic en weet hoe
 Noch dus noch zoe
 Dat ons leidet in
 Ende ons berecht
 Ende ons in trect
 In onse beghin.

Wat gheet wat keert
110. Wat wijst wat leert
Herte ocht zin
Het blivet mi ghetes
Hi die es
Alles beghin.

XX.

Ay God si werden rike
Die groene ende ripe
Ende al dat mach vergaen
Al scelden quite
Ende enechlike
Uwe minne ontfaen.

Want met u ghemeene
Te sine allene
Dat es delijt
10. Ende el niet
Dan al verdriet
Dat ghi niet en zijt.

Men ne mach niet kinnen
Sonder u minnen
Wie ghi sijt
Noch niet inne
In uwe minne
Sonder strijdt.

Dies moet men striden
 20. Ende liden
 Menech leet
 Eer men weet dat
 Hoe men den pat
 Uwer minnen gheet.

Maer en rouwet hem niet
 Sijn lange verdriet
 Dies daer toe comt
 Dat hine mach gewinnen
 Een smaken uwer minnen
 30. In enegher stont.

Maer wat men mach smaken
 Het blivet al haken
 Onthier men comt daer
 Dat wy nu hopen
 Dat werdt ontploken
 Ende oppenbaer.

Ende die grote zommen
 Diere waer ommen
 Sonder getal
 40. Die mi doen kinnen
 Dat ic u minnen
 Moet boven al

Ontgaen mi here
 Alsic mi kere
 Al bloet op u
 Ende moet daer omme
 Sonder waeromme
 Minnen u om u.

Hi swige al stille
 50. Die merken wille
 Mine tale
 Hi heves noet
 Sal hi se al bloet
 Versinnen wale.

Moechdise versinnen
 Dank es der minnen
 Ende nemter ute raet
 Maer blives bloet
 Wast also groet
 60. Dat ghise verstaet.

In allen hove
 Es mate van love
 Beide lief ende wert
 Maer blijfdi in maten
 Ghi en moget niet laten
 Al dat u deert.

Horen ende zwighen
 Dat horic prisen
 Over sere
 70. Maer nemmer zwigen
 Dat es een crighen
 In die overste ere.

Ghi en werdt blint
 Ghi blijft gescint
 Ghi en moget niet leven
 Maer blijfdi blint
 Soe en moegdi twint
 Ghaen sonder vreghen

Den rechten pat
80. Dien leidet ter stat
Daer es die feeste
Maer zien verliesen
Ende sien verkiesen
Dat es dat meeste.

Wildi vele horen
Ghi selt verdoren
U sal verleiden
Uwe ghepeys
Soe menich seins
90. In valschen steden.

Maer altoes horen
Dat es vercoren
Ende groet van prise
Waer dat sleet
Dat altoes steet
In den gherieve.

Hout u over niet
Wat u ghesciet
Dat u niet en lette
100. Die overmoet
Die gerne doet
Den doechden smette.

Maer ghine acht u groet
Ghi blivet bloet
Ende sonder eere
So ghi u meere kint
So u meer mint
God onse here.

Der middelheit pleghen
110. Dat es zalich leven
Segghen ons die vroede
Maer middelheit moet af
Eer men in mach
Ten edelen goede.

Sijt altoes vroet
Ende wat ghi doet
Voersiet met rade
Dat men in hove
Vertrecke uwe love
120. Uwe vroede dade.

Maer ghi moet scinen een sot
Ende heten een spot
In erterike
Eer ghi hebt prijs
Ochte werdt wijs
Ghewarechlike.

Wat mach u besluten
Al sidi buten
Rike van haven
130. Op dat ghi binnen
Derft der minnen
Ghi moget wel claghen

Ende weenen ende carmen
Ghelijc enen armen
Die niet en heeft
Want wie hars dervet
Hi blijft onthervet
Wat men hem gheeft

Menech ypocrite
140. Gheet in abyte
Van goeden lieden
Maer buten scone
Ende binnen hone
Dat en mach niet dieden.

U es dogen goet
Het geeft u spoet
Al eest u zuer
Het doot uwe zonden
Het ganst uwe wonden
150. Het maect u puer.

Maer wildi hogen
En hebt geen doghen
Al es u cont
Daer die geloven
Af verdroghen
In menegher stont.

Dies hovets noot
Was soe groot
Alst hen wel sceen
160. Wat soudense rouwen
In hare ontrouwen
Claghen die teen.

In Cristus wegghen
Ende in zijn leven
Moegdi merken
Hoe ghi selt volghen
Onverbolghen
In alle uwe werken.

Dore xps wonden
 170. Werdt si vonden
 Die edelheit
 Die al weten
 Doet vergheten
 In ewecheit.

Vaet op een cleet.
 Cout ende heet
 Soete ende fel
 So en deert u niet
 Na spoet verdriet
 180. Noch zeer na spel.

Houdet u dan
 Sachte als een lam
 Ter selver stont
 Daer wijf ende man
 Af werden gram
 Alst hem toecomt.

Wordi oec gram
 Soe zwiget dan
 Want erre gedachte
 190. Al hadsijs vermeten
 Sine soude niet spreken
 Soete noch sachte.

En smet u niet
 Alse ghi traechheit siet
 In die u zijn bi
 Hebdi vreze groot
 Eens anders noot
 En maect u niet vri.

Al staen de droghe
200. Int ghelove
Sonder pant
Haestu vore
Ende maectu dore
In dat vette lant.

Het es oec selc
Daer vloyt honech ende melc
Dat es hen claer
Diet binnen sochten
Ende met drien. vrochten
210. Quamen van daer.

Ende brachtense gedragen
Dart die van israël sagen
Die edele ware
Maer si en haddenre af smaec noch ghore
Al leetse hen vore
Dan die niemare.

Maer die vorwert geet
Hi ontfeet
Dat edele hebben
220. Daer die stille steet
Niet af en weet
Dan horen seggen.

Houdet alse gedanen
Sonder meswanen
Welc si sijn
Daer ghi niet af claer
Ne wet oppenbaer
De waerheit fijn.

Want menege gelike
230. Steet te begripe
Die men doet
Daer de daet
Af scijnt quaet
Nochtan esse goet.

Ne laet u gepeys
Noch hier noch ghens
Ne genen tijt
Dan sunderlinge
In euwege dinge
240. Nemen delijt.

Sijt bedect
Ende onbevlect
Soe blijfdi vri
Ende altoes coene
In al uwen doene
Vore wien dat zi.

Hout uwen wille
Vaste ende stille
Altoes ghereet
250. Dat ghi houdet gode
Te wincke ende te gebode
Vrie ledecheit.

Ghi moet u puren
Van creaturen
Seldi ontfaen
Dat heimeleke goet
Dat hen god doet
Die clare verstaen.

Cracht van naturen
260. Die lange mach duren
Op utterstheit
Es saen vertert
Alse men mint ende begeert
Die ewecheit.

In ernste noch in spele
Noch lettel noch vele
En erret u nemmermeer
Al vernemdi ochte hoert
Daer menech af ghestoert
270. Wert ende ontfeet zeer.

Wat u zinne vaen
Hout binnen u staen
Altoes op een
Al eest u pine
Ghesceden te sine
Te eenre tijt in tween.

Niet en let
Als ghi beset
Werdt met coringhen
280. Ghi en weder staet
Haren iersten raet
Eer si in u minghen.

Want het es grote sorge
Willens in borghe
Dat heer tontfane
Dat die van binnen
Maechtse verwinnen
Begert doot te slane.

Men moet sijn verre geleit
 290. Ende wide ghebreidt
 Doer der zinnen verstaen
 Metter minnen
 Eer men mach kinnen
 Ocht licht ontfaen.

Haer die met starker minnen
 Verre dore kinnen
 Werdt gheset
 Hi moet quelen
 Ende helen
 300. Wat hem let.

Ende hi en mach niet wale
 Van sijnre quale
 Boete ontfaen
 Die wijsheit claer
 Sine geve daer
 Licht int verstaen.

Die meest mint dien
 Dien hi soude ontsien
 Hi blivet vri
 310. Bedies gheldt minne met minnen
 Ghi ne selt niet kinnen
 Wat ordeel zij.

Die troest en begheren
 Noch vreze en can deren
 Der dinge van buten
 Het en mach niemen
 Des verdienen
 Dies si ghebruken.

Als die wijsheit troest
 320. Ende verloest
 Den tijt van vrezen
 So bekinnen zij
 Dat hoge na bi
 In der minnen ons heren.

Boven screfture
 Ende creature
 Can redene leren
 Ende clare versien
 Ende nauwe bespien
 330. Den wech ons heren.

Gheberst u kinnen
 Besueket binnen
 Uwe eenvuldecheit
 Ghi vindet daer
 Uwen spiegel claer
 Altoes ghereit.

Sonder middel bloet
 Te sine dats groet
 Wel hem diet can
 340. Men mach in enen aneblic
 Daer werden quic
 Ende volgen an

Ende dat achter es vlien
 Ende vorwert sien
 Ende een verkiesen
 Ende daer omme al laten
 Ende dat eweleke vaten
 Sonder verliesen.

Also gedaen herte
 350. Doget grote smerte
 In alle stonden
 Alsi versteet
 Dat si ontfeet
 Bedruc van zonden.

Dan blijftse blode
 Ende in node
 Tote dat si daer af
 Na haer verstaen
 Heeft gnoech gedaen
 360. Na dat si mach.

Ende si en werdt niet vri
 Vore heeft zij
 Ghetughe van binnen
 Dat hare begripe
 Alse zijn quite
 In der minnen.

Begheren ende minnen
 Sonder hulpe van zinnen
 Dies es noet
 370. Ende van buten ende binnen
 Sijn sonder kinnen
 Ghelijc ere doot.

Leert kinnen
 Ghebot der minnen
 Hoet niemens minne
 Minne bedect
 Die si berect
 Als die vloge der zeraphinne.

Hi moet in een vorsmaken
 380. Tierst geraken
 Ende ghewerdert zijn
 Die ongekeert
 Sal bliven gemeert
 Ane die godheit fijn.

Gode daer boven
 Met loste loven
 Al van hier
 In vlietech op dragen
 Sonder versagen
 390. Dat werc es fier.

Innech op zwingende lost
 Edel es uwe cost
 In die vaert
 Daer ghi vaet tijt
 In uwe delijt
 Ende niet en spaert.

Ay op dragende lof
 Vaert int hemelsce hof
 Behelstene daer
 400. Sijn keren zijn komen
 Heeft mi benomen
 Troest ende vaer.

Vrezen minnen
 Begheren kinnen
 Ende verstaen
 Hopen haken
 Ghebruken smaken
 Es mi af gegaen.

410. Mi es weten ontgaen
Ende dore verstaen
Verre dore zen
Dies moetic zwigen
Ende noch bliven
Daer ic ben.

Maer het ghelijct eenre woestine
Daer te sine
In den aert
Want daer en can geraken
Noch versaken
420. Zin noch waert.

XXI.

In die godheit
Der persoanlecheit
En es vorme en ghene
Daer es drieheit
In enecheit
Bloetheit allene.

De vorme des ierst geboren
Des persoens vercoren
Der drieheit
10. Es sceppere des vreden
Die om ons heeft leden
Der doot arbeit.

Hi nam ane
Onse vorme onse gedane
Onse sceppere onse here
Ende es creature
In onse nature
Dats ons grote ere.

Die van den vader gesendet
20. Gheendt ongehendet
Es boven zen
Ende ute hem indeloes
Geboren altoes
Werdt sonder beghin.

Te haren beelde te haren gelike
Te sine ewelike
Woude ons maken
Die drievoldechheit
Daer onse ere in leit
30. Boven alle zaken.

Der minnen bedwanc
Maect den starken cranc
Dat mach men kinnen
Daer hi sonder noet
Dit wonder groot
Dus wrachte van minnen.

XXII.

Menegerande minne
 In herte in zinne
 Es puere minnen ontsetten
 Het es eenre geinsteren ghedincken
 Bloeter minnen vermincken
 Breken ende letten.

Menegerande toeval
 Werdt enech al
 In puer ghetes
 10. Alsoe du best so gedaen
 Dat di hoegedaen
 Niemen en es.

Alle dinge
 Sijn mi te inge
 Ic ben soe wijt
 Om een ongescepen
 Hebbic begrepen
 In ewegen tijt.

Ic hebt ghevaen
 20. Het heeft mi ontdaen
 Widere dan wijt
 Mi es te inghe al el
 Dat wetti wel
 Ghi dijs oec daer zijt.

Men es vri
 In dat na bi
 Onghesceden
 Daer omme wilt hi
 Dat alsoe zij
 30. Met ons beden.

Ghi moget zijn erre
 Die noch achter verre
 In dat inghe sijt
 Ende ter groter vromen
 Niet voert en sijt comen
 In dat wide wijt.

Want in dat wide
 Es men blide
 In hope soe groet
 40. Dat men daer altoes
 Schijnt sorgheles
 Van eweger noet.

Het es hem grote scade
 Die treghen rade
 Gehoersam zijn
 Ende nemmermeer en kinnen
 Wat bloeter minnen
 Loen sal zijn.

Selker zalegher minne
50. Wert onderlinghe oetkinne
Ute gode in hem ontdect
Metten geeste ons heren
Die in snel keren
In hen ondersprect.

XXIII.

Het gebaert sine gelike
 In bliscapen ewelike
 Een indeloos
 Daer blic in werdeheit
 De geest der cierheit
 Der beider minne altoes.

Dit zijn drie gelike
 Euwelike
 Ene enechheit
 10. Ende een in drie
 Aldus zijn zie
 Ene geweldcheit.

En ledech achten
 Siere gedachten
 Overlidende al
 Ghebaert alle dinc
 Dat ye wesen ontfinc
 Ochte wesen sal.

Het heeft treghen spoet
20. Te bereckene den moet
Ute vremder tale
Die niet binnen en vaen
Ende daer na staen
Altemale.

Datse in hen dwingen
Dat hen toe bringen
Vremde zinne
Si en weten niet
Wat hen gesciet
30. Die leven in minnen.

Daer minne leert
Ende si haer keert
In de enechheit
Der gedachten inne
Materie minne
Altoes gereet.

Een zuete gerief
Der memorien brief
Altoes ontdaen
40. Hen mach cleine besluten
Datse buten
Mogen vaen.

Wantse de scole der minnen
Leert van binnen
Altoes vele meer
Met nuwer mare
In dat blote clare
Dan vreemt geleer.

XXIV.

Ghebenedijt
In aller tijt
Moeti zijn
Ghi die verwect
Ende berect
In minnen fijn.

Al datter in leeft
Ende ghi al dat geeft
Datse ontfaen
10. Die contempleren
Ende speculeren
Licht ende verstaen.

Ghi sijt licht
Ende bericht
In dat anschijn
Der contemplacien
Te diere collacien
En mach niemen zijn.

Dan ghi ende zij
20. Allene vri
In enechheit
Si verliest te diere ure
Beelde ende figure
Ende ondersceit.

Alse ghi haer gevet
Daerse ute levet
Ute uwer wijsheit
Daerse meer weet
Dan si versteet
30. Ute uwer volheit.

Welke propheten cesserer
So reveleren
Minne heeft pays
In de gedachte
Si bloyt in crachte
In dies hoechs palays.

Wat gedachte vendet
Het blijft ongehendet
In blote minne
40. Ende onverseit
Na waerheit
Ute redenen zinne.

XXV.

O heilecheit
 Der godlijcheit
 Die complexie sijt
 Der gedachten
 Die in u leeft zachte
 Ende al elre in strijt.

Meneghe materie vri
 Versamen di
 In pure minne
 10. Sonder ondersceit
 Ende enechheit
 Boven zinne.

Die de verborghene fine
 Oefenen in den anschine
 Haerre gedachten enechheit
 Die besluit van der doet
 Hare wijsheit groet
 De ewege godheit.

Hi blijft gepijnt
20. Die dit gherijnt
Om ondervinden
De questie es so starc
Alre sciencien clerc
Machse cume ontbinden.

Al blives menich onvroet
Nochtan eest goet
Dat mense in talen hebbe
De questie daer omme
Datse geen domme
30. En wedersegge.

Ende dats elc lye
Ende niemen en si partye
Ute siere dorheit
Want het es claer
Ende oppenbaer
Der bloter warheit.

XXVI.

Ic hebbe di geproeft
 Dat mi genoecht
 In de heymelecheit
 Diere gedachten
 Dat doet mi sachte
 Dat si ontseit.

Alle ongelike
 Ende haer houdet quite
 Van alle dien
 10. Daer middelheit
 Onser enechheit
 Af mochte gescien.

Dijn herte es bedroeft
 Dien nyet en genoegt
 Dat mach vergaen
 Alsoe dijn moet dinct
 Yet dat ontwinct
 Dijn blote instaan.

Hi die es
 20. Belonet hem des
 In wien hi vendet
 Dese gelike
 Die hi heimelike
 Ute enen ontbendet.

Die sonder wesen
 Hoge lesen
 Ende niet el en kinnen
 Dan screfture
 Ende creature
 30. Hem doet versinnen.

Menne maechs niet achten
 Datse wachten
 Ende calengieren
 Want si en willen daerboven
 Niemene geloven
 Daer si faelgieren.

Voresien van binnen
 Maect buten ontkinnen
 Ende onachten
 40. Het es hem allene genoegh
 Die mach tgenoech
 Sijns sceppers wachten.

Die wech es droeve
 Die gheet ten genoeghe
 Der creaturen
 Ende so vol der mouden
 Diere hem in houden
 En connen hem gepuren.

Hoge merken
50. In nederen werken
Es minnen quellen
Hoge wonen
In neder toenen
Blivet sonder vellen.

Die ontghonnen
Ende verwonnen
Hevet de minne
Dies hem veronnen
Dat zijs begonnen
60. Sijn scalc van zinne.

XXVII.

Eer ic wiste
Der minnen liste
Hadde si al mine onste
Ic en hadde geen hoede
Datse yemene moede
Maken conste.

Al esse fier
Si es oec ghier
Ende scumet al
10. Ende verslendet
Al datse vendet
Sonder ghetal.

Maer dat es haer zede
Si es melde mede
Ende scinct van vollen
Maer die met hare drincken
Doetse op een wincken
Bloet vertollen.

Maer drincken vaste
20. Al doetse hare gaste
Aldus betalen
Si comen gherne
In hare taverne
Wilt sise onthalen.

Ghi maect ver minne
In nuwen zinne
Uwe ghebure
Die drincken te uwen
Ghi doet vernuwen
30. Hare nature.

Den ouden man
Doense ute ende an
Weder den nuwen
Dit es uwe beiach
Ende hare gelach
Die drincken te uwen.

Menne darf niet haken
Sal men smaken
Het sal gescien
40. Sonder wachten
Der gedachten
Comen ende vlien.

Als minne toent
Datse hier loent
Heeft si ongelike
Als hoge verheven
Ende weder slegen
Als arm ende rike.

Onse weten
50. Moet op beten
In twivelheit
Ende als op waen
Salt in ons staen
In gewarecheit.

Het en zij verborgen
Ocht wi gestorven
Wij sijn gehoent
Die went der locht
Wayt wech die vrocht
60. Die daer vertoent.

De macht si trect
Dat woert berect
De minne si leidt
Also drucken zij
De ziele die drie
In die enecheit.

Daer in altemale
Den heilegen es wale
Ende hebben hare volheit
70. Dat es in
Dat ierste beghin
In de pure godheit.

En houdt mine worde
Noch over borde
Noch over spel
Ic hebbe gheseit
Gherechte warheit
Ende niet el.

Die des yet wilt kinnen
80. Volge der minnen
Sonder keer
Gheloeft moet zijn
Die godheit fijn
Emmer meer.
Amen. - Amen.

XXVIII.

Begheric yet dats mi oncont
 Want in onwetene sonder gront
 Vindic mi ghevaen in alder stont
 Ic waent menschen zin nie en verstont
 So dat gespreken mochte zijn mont
 Waer hi grondet die diepe slont.

- Ic en wille mi niet minghen met hem
 Die om loen dienen ochte om ghewin
 Vraget mi yemen waer dat ics ben
10. Ic segge hem ic en weets meer noch min
 Want niet bat en caent getoenen mijn zin
 Dan een molensteen ghevloten mach int zwen.

Dit es een wonderlike mare
 Die mi houdt in menegen vare
 Si es meneghen verholen ende mi openbare
 Daer ic der minnen volgde nare
 Daer bleef ic in hare
 Verslonden in ene eenvuldeghe stare.

Wie dit staren mach verstaen
20. Hi es ghebonden ende gevaen
Ende inder minnen prisoen soe vaste gedaen
Hi en mach hare nemmermeer ontgaen
Maer diere es luttel soe ghedaen
Datse der minnen soe verre gestaen.

Ay mi deus wats hem ghesciet
Die dat en hort noch en ziet
Dattene iaghet ende daer hi vore vliet
Ende dat hi mint ende van minnen ontsiet
Der minnen iacht hadde hi vore yet
30. Jaghet hen van allen op een niet.

XXIX.

Ic soude der minnen noch gherne naerre dringen
 Constict van binnen wel toe bringhen
 Maer si en mogen dit liedeken niet met mi singhen
 Die hen vele met creaturen minghen.

Die blote minne die niet en spart
 In de welde overvaert
 Alse si alles toevals wordt ontpart
 Comt si in haren eenvoldeghen aert.

In bloter minnen toeverlaet
 10. Moet zijn af der creaturen raet
 Want si van hen alle vorme slaet
 Die si in hare simpelheit ontfaet.

Daer werdense alre wisen quite
 Ende vervremdet van allen ghelike
 De arme van geeste in erterike
 Houden van rechte dese vite.

Het en es niet allene om verre ghaen
Noch om broot noch om ander goet ontfaen
De arme van geeste sijn sonder waen
20. In de wide eenvoldechheit ontfaen.

Die en heeft inde noch begin
Noch vorme noch wise noch redene noch zin
Noch duncken noch dincken noch merken noch weten
Si es sonder cierkel wijt onghemeten.

In dese welde wide eenvuldechheit
Wonen die arme van geeste in enecheit
Daer en vindense niet dan ledecheit
Die altoes antwerdet der ewecheit.

Dit es geseit met corter tale
30. Maer haer wech es lanc dat wetic wale
Want si moeten dogen menege quale
Die dit volprueven altemale.

XXX.

Een edel licht lichtet in ons fijn
 Dat wilt altoes dat wy hem ledech zijn
 De pure voncke dat ghensterlijn
 De levelecheit der zielen mijn
 Dat enich altoes met gode moet zijn
 Daer licht god inne sijnen eweghen schijn.

Dat es verborgen in ons binnen
 Het en can redene noch zin versinnen
 Niet anders dan met bloter minnen
 10. Si sijn overformt diet bekinnen
 Over natuerleke uter voncken van binnen
 In een godlec eenvuldech kinnen.

De toeval der menichfuldecheit
 Benemt ons onse eenvuldecheit
 Also sente Jan evangeliste seit
 Dat licht lichtet inder demsterheit
 Ende niet en begriptse des lichts claeerheit
 In hare die donkere demsterheit.

- Waren wi comen te desen lichte
 20. So waren wi ledech in zijn gesichte
 Van alre wise van allen berechte
 Van alre storien van allen gedichte
 In een afgrondech ongestichte
 Sagen wi dat licht dan inden lichte.

- Scaemt u ghi die lange hebt ghescenen
 Dat u so lange moet toeval menen
 Ende ongewesent altoes crupet henen
 Mochte eenvoldecheit u in hare gheweenen
 Datse u met haren lichte hadde overscenen
 30. Soe bleefdi van beelden van formen ongherenen.

Ghi moget u selven wel versien
 Dat ghi dat licht buten suect met partien
 Dat in u geheel es ende u geheel wilt vrien
 Wildi derre philosophyen
 Sijn meester soe en mogdi u selfs niet lyen
 Noch niet achten maer alles vertyen.

- Ay deus hoe grote edelheit
 Es dese vrie ledecheit
 Daer van minnen minne al ontseit
 40. Ende niet en suect buten harsselfsheit
 Also si die ewege zalecheit
 Heeft besloten in hare enecheit.

XXXI.

Ic late haer gerne af slaen mijn hovet
 Indien datse doch mire noot gelovet
 Si die mi van den senne rovet
 Metter treckender ciere die si mi toeghet.

Waer omme toendi mi dat ghelaet
 Daer ghi mi namaels met verslaet
 Want alst met mi ter noot wert gaet
 So drijfdi met mi uwe baraet.

Ay minne u treken sijn te snel
 10. Alse ghi toent een soe meindi een el
 Nu staphans zoete nu staphans fel
 Bleefdi op een soe dadi wel.

Uwe baraet dat es te sterc
 Hen die dienen in uwe perc
 Ende al toesetten hare ghemerc
 Om te voldoene uwes willen werc.

Ghi verlost wise ende vroede
Ende setse in menechfuldegen moede
Als si meest scinen buten spoede
20. Gheefdi hen uwe gichten sonder hoede.

Ghi sijt scalc ende goedertieren
Sachte als een lam ende ongehiere
Alse onghetimde wilde diere
In de wustine sonder maniere.

XXXII.

Willecome oerspronc van binnen
 Du bringes edel hemelsch kinnen
 Du voedes altoes met nuwer minnen
 Du houdes mi ledech in dijn versinnen
 Alles toevals na utterst kinnen.

Der bloeter waerheit enechheit
 Die alder redenen doen ontseit
 Houdt mi in die ledecheit
 Ende voeget mi te diere eenvoldecheit
 10. Dies ewechs wesens ewecheit.

Daer benic alre redenen onspronden
 Alle die nie scrifture verstonden
 En mochtent met redenen niet orconden
 Dat ic bloet ende onbewonden
 Hebbe in mi boven redene vonden.